

ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ

Ο τυχαίος θάνατος ενός αναρχικού

ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ

**Ο ΤΥΧΑΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ
ΕΝΟΣ ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ**
και μερικών άλλων ανατρεπτικών

Μετάφραση: ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΟΜΑΝΑΣ

Ο ΤΥΧΑΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ
ΕΝΟΣ ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ
και μερικών άλλων ανατρεπτικών

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η επαναστατική έκρηξη του 1968 δεν περιορίστηκε στον Γαλλικό Μάη. Αγκάλιασε όλο τον κόσμο: Ιαπωνία, Γερμανία, Γιουγκοσλαβία, Πολωνία, Λατινική Αμερική, ΗΠΑ και, φυσικά, τη γειτονική Ιταλία. Ο ιταλικός Μάης, εξαιτίας της φύσης της ιταλικής κοινωνίας, κράτησε περισσότερο και ήταν πιο εκρηκτικός: οι εργάτες κάνουν μαζικά "άγριες" απεργίες*, οι νέοι, οι φοιτητές, οι μαθητές, οι γυναίκες, οι φυλακισμένοι, οι ψυχασθενείς και όλοι οι "παρίες" της κοινωνίας ξεσηκώνονται. Πραγματοποιούνται μερικές θεσμικές αλλαγές- ο κόσμος, όμως, δεν αρκείται σ' αυτές. Αρνείται ριζικά και μαζικά τις καθημερινές συνθήκες ζωής στην κοινωνία της μισθωτής εργασίας. Για ν' αμυνθεί απέναντι στους φασίστες και την αστυνομία αρχίζει να εξοπλίζεται. Ξεπούν ταραχές στις φάμπρικες, στις φυλακές, στους δρόμους. Η κατάσταση ξεφεύγει απ' τον έλεγχο του κράτους, αλλά και του ΚΚΙ και της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

Μέσα στο 1969, οι αρχές παραπέμπουν στα δικαστήρια 10.000 εργάτες- οι δίκες, φυσικά, δεν γίνονται ποτέ.

Στις 19 του Νοέμβρη, γίνεται στο Μιλάνο μεγάλη απεργία και συγκέντρωση για το ζήτημα των ενοικίων. Έχουν προηγηθεί συγκεντρώσεις, απεργίες και κάθε λογής εκδηλώσεις, που σκοπό έχουν να κάνουν τους ανθρώπους ν' αποκτήσουν ξανά τον έλεγχο πάνω σ' όλες τις πτυχές της ζωής τους. Η κατάσταση φαίνεται καθαρά πως ξεφεύγει

* Απεργίες εναντίον της εργοδοσίας, αλλά και των εργατικών γραφειοκρατικών συνδικάτων.

από τον έλεγχο του κράτος και των θεσμοθετημένων εξουσιών. Η Ιταλία οδεύει προς την επανάσταση.

Το κράτος περνά στην επίθεση. Για να "παγώσει" τον κόσμο, πρέπει να προκαλέσει ένα απρόοπτο και τραυματικό γεγονός.

Στις 12 Δεκέμβρη του 1969, το κράτος "ρίχνει την πρώτη κανονιά του εμφυλίου πολέμου" (Τζ. Σανγκουινέτι).

Μια βόμβα εκρήγνυται στην Αγροτική Τράπεζα του Μιλάνου, στην Πιάτσα Φοντάνα: 9 νεκροί και 100 τραυματίες.

Μια άλλη βόμβα, στην Εμπορική Τράπεζα, στην πλατεία της Σκάλας του Μιλάνου, δεν εκρήγνυται.

Δυο βόμβες στη Ρώμη, μια στην Τράπεζα Εργασίας και μια στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, έχουν περί τους είκοσι τραυματίες.

Οι εκρήξεις αυτές των βομβών είναι πράξεις α μ υ ν τ ι κ ή ς τρομοκρατίας (Τζ. Σανγκουινέτι). Σ' αυτήν προσφεύγουν μόνο τα κράτη και αντικείμενο της είναι ο πληθυσμός στο σύνολο του. Υπεύθυνοι, κατά συνέπεια, για τις βόμβες είναι το ιταλικό κράτος και οι μυστικές του υπηρεσίες. Η άποψη αυτή είναι τεκμηριωμένη (βλ. βιβλιογραφία).

Οι εκρήξεις βομβών που προηγήθηκαν, όπως λογουχάρη στις 25 του Απρίλη του 1969 (στο Παναγύρι και στην Τράπεζα του Σταθμού του Μιλάνου) και τον Αύγουστο (στα τρένα), είναι "πρόβα τζενεράλε" πριν απ' το φοβερό τούτο χτύπημα.

Η αστυνομία συλλαμβάνει στο Μιλάνο τον "αναρχικό σιδηροδρομικό" Τζουζέπε Πινέλι, ή Πίνο όπως τον έλεγαν οι φίλοι του, έγγαμο με δυο θυγατέρες και πάει να του φορτώσει την ευθύνη για τις βόμβες. Οι αρχές "βασιίζουν" την κατηγορία στο ότι είχε κάνει ένα αδικαιολόγητο ταξίδι στη Ρώμη τον Αύγουστο, τότε που είχαν τοποθετηθεί οι βόμβες στα τρένα. Ο Πινέλι έχει άλλοθι: έπαιζε χαρτιά με κάτι γέρους συνταξιούχους σ' ένα καφενείο όλη τη μέρα στις 12 του Δεκέμβρη. Η μαρτυρία των συνταξιούχων χαρακτηρίζεται "αναξιόπιστη" και δε λαμβάνεται υπόψη.

Παράλληλα, συλλαμβάνεται στη Ρώμη ο "αναρχικός χο-

ρευτής" Πιέτρο Βαλπρέντα, που κατηγορείται κι αυτός για τη βόμβα της Πιάτσα Φοντάνα. Ένας ταξιτζής, τον αναγνώρισε δήθεν στο Μιλάνο και υποστηρίζει ότι τον πήρε ταραγμένο από την Πιάτσα Φοντάνα.

Στις 15 του Δεκέμβρη, στις 12 παρά 3 τη νύχτα, η Διοίκηση της Αστυνομίας του Μιλάνου καλεί ασθενοφόρο. Στις 12 και 2, αυτόπτες μάρτυρες βλέπουν να ρίχνεται στην αυλή του κτιρίου από το τέταρτο πάτωμα ο Πινέλι. Τα στοιχεία δείχνουν ότι, στη διάρκεια της ανάκρισης, ο επιθεωρητής Καλαμπρέζε έδωσε στον Πινέλι μια κοφτή στο λαιμό και τον σκότωσε. Μεσ στην αναμπουμπούλα, κάποιος αστυνομικός κάλεσε ασθενοφόρο. Έπειτα, όμως, οι αστυνομικοί σκέφτηκαν να σκηνοθετήσουν "αυτοκτονία" του Πινέλι. Τον πέταξαν νεκρό στο κενό και υποστήριξαν ότι "πήδηξε μονάχος του απ' το ανοιχτό παράθυρο".

Ακολουθούν μια σειρά από γεγονότα:

Ο Βαλπρέντα φυλακίζεται και δικάζεται μόλις τον Φλεβάρη του 1972. (Στο μεταξύ, οι μυστικές υπηρεσίες έχουν δολοφονήσει τον ταξιτζή, που δήθεν τον είχε αναγνωρίσει).

Το επίσημο όργανο των αναρχικών "Ουμανιτά Νόβα", στο τεύχος του Δεκέμβρη του 1969, διαχωρίζει τη θέση τους από τον "τρομοκράτη" Βαλπρέντα.

Στις 19 του Δεκέμβρη του 1969, οι εργάτες μετάλλου αναστέλλουν την προγραμματισμένη τους απεργία.

Το ΚΚΙ μιλάει για "φασιστικό κίνδυνο" και ξαναμαντρώνει τον κόσμο. (Έχει προηγηθεί, μέσα στα 1969, μια απόπειρα πραξικοπήματος του "μαύρου πρίγκηπα" Βαλέριο Μποργκέζε, που τον βοήθησαν οι μυστικές υπηρεσίες κι η ελληνική χούντα).

Το Μάη του 1972, δολοφονείται ο επιθεωρητής Λουίτζι Καλαμπρέζε. Δέχεται τρεις σφαίρες το πρωί, την ώρα που βγαίνει απ' το σπίτι του.

Δολοφονείται ο δικαστικός Αλεσαντρίν, που είχε αναλάβει να επανεξετάσει την υπόθεση της βόμβας στην Πιάτσα Φοντάνα (μια "στημένη" δίκη είχε στείλει την υπόθεση στο αρχείο), κι είχε αρχίσει ν' ανακρίνει τον τότε αρχηγό της ΣΙΔ (ΚΥΠ) ναύαρχο Ένκε, για τις ψευδείς μαρτυρίες που

είχε δώσει στη "στημένη" δίκη.

"Αυτοκτονούν" μια σειρά αξιωματικοί της ΣΙΑ.

Δολοφονείται ο φασίστας Νάρντι, στον οποίο αποδόθηκε η δολοφονία του Καλαμπρέζε.

Δολοφονούνται κάμποσοι δικαστικοί, ανάμεσα τους κι ο Οκόρσιο, που ήταν υπεύθυνος για την τρίχρονη προφυλάκιση του Βαλπρέντε.

Ο στόχος όλων αυτών των ενεργειών πετυχαίνεται: το επαναστατικό κίνημα στην Ιταλία, προσωρινά, νικιέται.

Στο έργο που ακολουθεί, ο Φο πραγματεύεται την "υπόθεση Πινέλι". Τα γεγονότα που αναφέρει είναι πραγματικά και, μ'ορισμένα λεκτικά του παιχνίδια, παραπέμπει στους πραγματικούς στόχους. (Λ.χ. ο επιθεωρητής Πιζάνι, από την Πίζα δηλαδή, αστειεύεται για την Καλάμπρια).

Το έργο παρακολούθησαν στην Ιταλία πάνω από ένα εκατομμύριο θεατές και βοήθησε να ξεσκεπαστεί η κρατική σκευωρία.

Τελειώνουμε με αποσπάσματα από ένα κείμενο, που μίρασαν οι Καταστασιακοί στο Μιλάνο στις 19 του Δεκέμβρη του 1969. Πρόκειται για μια προκήρυξη με τίτλο το Ράιχσταγ καίγεται"):

"Μπροστά στο ανέβασμα του επαναστατικού κινήματος, παρόλες τις προσπάθειες των συνδικάτων και των γραφειοκρατών της παλιάς και της νέας αριστεράς να το επαναφομοιώσουν, η εξουσία οδηγείται μοιραία να παίξει αυτή τη φορά το ψεύτικο χαρτί της τρομοκρατίας... Η ιταλική αστική τάξη του 1969... δεν έχει πια ανάγκη από τα σφάλματα των παλιών αναρχικών για να βρει μια πρόφαση και να υλοποιήσει την ολοκληρωτική της φύση, παγιδεύοντας τους νέους αναρχικούς με μian αστυνομική σκευωρία... Η μπόμπα του Μιλάνου έσκασε εναντίον του προλεταριάτου. Προορισμός της ήταν να χτυπήσει τα λιγότερο ριζοσπαστικοποιημένα στρώματα του πληθυσμού, ώστε να τα κάνει να συμμαχήσουν με την εξουσία, και να καλέσει σε συσπείρωση την αστική τάξη... : καθόλου τυχαία, σφαγή στους αγρότες (Αγροτική Τράπεζα)

και μονάχα εκφοβισμός στους αστούς (μπόμπα που δεν έσκαε στην Εμπορική Τράπεζα). Τα άμεσα όσο και τα έμμεσα αποτελέσματα που είχαν οι απόπειρες ήταν σκόπιμα α... Μα η ιταλική αστική τάξη είναι η πιο άθλια αστική τάξη της Ευρώπης. Ανίκανη σήμερα να τρομοκρατήσει ενεργητικά το προλεταριάτο, καταφεύγει στο μόνο όπλο που της απομένει: μεταδίδει στην πλειονότητα του πληθυσμού την παθητική της τρομοκρατία, τον φοβερίζει με τον μπαμπούλα του προλεταριάτου. Ανίσχυρη κι αδέξια, στην προσπάθεια της να εμποδίσει μ'αυτό τον τρόπο την ανάπτυξη του επαναστατικού κινήματος και συνάμα να δημιουργήσει για τον εαυτό της μια δύναμη που δεν έχει, κινδυνεύει ν'αποτύχει και στα δυο. Έτσι πρέπει να' πεσαν στο λάθος οι πιο προχωρημένες φατρίες της εξουσίας (εσωτερικές ή παράλληλες...). Η υπερβολική αδυναμία ξαναφέρει την ιταλική αστική τάξη στο έδαφος της αστυνομικής υπερβολής- καταλαβαίνει ότι η μόνη της δυνατότητα να βγει από ένα ψυχομαχητό δίχως τέλος είναι να διακινδυνεύσει να τερματίσει ευθύς το ψυχομαχητό της. Έτσι, η εξουσία πρέπει να κάψει απ'την αρχή κιόλας το τελευταίο χαρτί, που θα μπορούσε να παίξει πριν από τον εμφύλιο πόλεμο, ή πριν από ένα πραξικόπημα για το οποίο είναι ανίκανη, δηλαδή το διπλό χαρτί του ψεύτικου "αναρχικού κινδύνου" (για τη δεξιά) και του ψεύτικου "φασιστικού κινδύνου" (για την αριστερά), με σκοπό να μασκαρέψει και να κάνει δυνατή την απειλή της εναντίον του αληθινού κινδύνου: του προλεταριάτου. Επιπλέον, η πράξη που μ'αυτήν η αστική τάξη προσπαθεί σήμερα να ξορκίσει τον εμφύλιο πόλεμο είναι στην πραγματικότητα η πρώτη πράξη του εμφυλίου πολέμου... Επομένως, για το προλεταριάτο το θέμα δεν είναι πια να τον αποφύγει ούτε να τον αρχινίσει, αλλά να τον κερδίσει.... Έχει αρχίσει πια να καταλαβαίνει ότι δεν μπορεί να τον κερδίσει με τη μερική βία, αλλά με την ολική αυτοδιαχείριση της επαναστατικής βίας και με το γενικό εξοπλισμό των εργαζομένων, που οργανώνονται στα Εργατικά Συμβούλια. Το προλεταριάτο, λοιπόν, ξέρει πια πως πρέπει ν'απορρίψει μια για πάντα, κάνοντας την επανάσταση, τόσο την ιδεολογία της βίας όσο και τη βία της ιδεολογίας.... Σύντροφοι, μην αφήσετε να σας σταμα-

τήσουν εδώ... Ζήτη η απόλυτη εξουσία των Εργατικών Συμβουλίων!"

B. T. , Σεπτέμβρης 1987

Για να γράψω την παρουσίαση αυτή, χρησιμοποίησα ιταλικά περιοδικά της εποχής, καθώς και τα ακόλουθα βιβλία:

"Ιταλία: Αυτοκριτική του αντάρτικου", Κομούνα.

"Το '68: Η παγκόσμια έκρηξη", Κομούνα.

Τζανφράνκο Σανγκουινέτι, "Σχετικά με την ιταλική κρίση", Άκμων.

Τζανφράνκο Σανγκουινέτι, "Περί της Τρομοκρατίας και του κράτους", Ύψιλον.

Ντάριο Φο

Ο ΤΥΧΑΙΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ
ΕΝΟΣ ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ
και μερικών άλλων ανατρεπτικών

Παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο Μιλάνο, τον Σεπτεμβριο του 1970, στο θέατρο της Κομόνας.

Πρόσωπα του έργου

ΤΡΕΛΟΣ και ΚΥΡΙΟΣ με τη γενειάδα
ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ Μ., Μπερτότσο
ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π., Πιζάνι, σωματώδης και αθλητικός
ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ, δεσποινίς

ΠΡΙΝ ΑΡΧΙΣΕΙ Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Σήμερα, κυρίες και κύριοι, θα σας παρουσιάσουμε ένα πραγματικό γεγονός. Συνέβη στις ΗΠΑ, στα 1921.

Ένας ιταλός μετανάστης, αναρχικός, ονόματι Σαλσέντο, "έπεσε" από ένα παράθυρο του δέκατου τέταρτου πατώματος του κτιρίου της Αστυνομικής Διεύθυνσης της Νέας Υόρκης. Ο διοικητής της αστυνομίας, δήλωσε ότι ο αναρχικός "αυτοκτόνησε".

Έγινε μια πρώτη έρευνα, κι ύστερα μια άλλη έρευνα, πιο εξονυχιστική, από μέρους των δικαστικών αρχών. Αποκαλύφθηκε ότι τον αναρχικό τον είχαν εκπαραθυρώσει οι αστυνομικοί, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.

Για να δώσουμε επικαιρότητα στο ζήτημα και για να κάνουμε την υπόθεση να φαίνεται πιο δραματική, καταφύγαμε σένα πασίγνωστο θεατρικό τέχνασμα: Μεταφέραμε την υπόθεση στις μέρες μας και την βάλαμε να εκτυλίσσεται σε μια ιταλική πόλη, στο Μιλάνο λογουχάρη. Κάναμε, δηλαδή, μια "μετατόπιση".

Φυσικά, για ν' αποφύγουμε τους αναχρονισμούς, αντί για "σερίφης" λέμε "αστυνόμος", και λοιπά και λοιπά.

Σας προειδοποιούμε, ακόμα, ότι, σε περίπτωση που θα παρατηρήσετε παραλληλισμούς με πραγματικά περιστατικά, που έλαβαν χώρα στον τόπο μας, θα πρέπει αυτό να το αποδώσετε στην πασίγνωστη μαγεία του θεάτρου στη μαγεία εκείνη που, σε πάμπολλες περιπτώσεις, κάνει την πραγματικότητα να ξεπερνά και την πιο καλπάζουσα φαντασία!

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Σκηνή πρώτη

(Δωμάτιο στο κτίριο της Διεύθυνσης της Αστυνομίας. Δίχως τίποτα το ιδιαίτερο: ένα γραφείο, ένα ερμάρι, καρέκλες, μια γραφομηχανή, ένα τηλέφωνο, ένα παράθυρο, δυο πόρτες).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Ξεφυλλίζει χαρτιά από φακέλους. Μιλάει σ' έναν ύποπτο, που κάθεται ήσυχος).
Όστε δεν είναι η πρώτη φορά που μεταμφιέζεσαι, ε! Εδώ γράφει ότι έκανες δυο φορές το χειρουργό, μια φορά το λοχαγό των Βερσαλιέρων*, τρεις φορές τον επίσκοπο, μια φορά το ναυπηγό.... Συλλήψεις, για να δούμε: δυο και τρεις πέντε, και μια, και δυο, και τρεις, σύνολο έντεκα. Και μια τώρα, δώδεκα.

ΤΡΕΛΟΣ: Μάλιστα, συλλήψεις δώδεκα. Καταδίκη, όμως, καμία. Μητρώο λευκό!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ε, ποιος ξέρει με τι ψευτιές ξέφευγες. Αυτή τη φορά, όμως, εγώ σου υπόσχομαι ότι θα σου το μαυρίσω το μητρώο. Παίρνω όρκο!

ΤΡΕΛΟΣ: Σε καταλαβαίνω, κυρ αστυνόμε. Αν έχει κανείς μπροστά του ένα λευκό μητρώο, του ανοίγει η όρεξη να το μαυρίσει...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ωραία, ωραία. Λέγε τις εξυπνάδες σου εσύ. Εδώ η μήνυση γράφει ότι δήλωνες ψυχίατρος, υπηγητής Πανεπιστημίου στην Πάντοβα κιόλας. Το ξέρεις ότι η απάτη τιμωρείται με φυλακή;

* Ειδική μονάδα του ιταλικού Στρατού. Κάτι σαν τους δικούς μας λοκατζήδες (Στμ).

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, αλλά μόνο όταν την απάτη την έκανε ένας γνωστικός. Εγώ είμαι τρελός. Και με πατέντα μάλιστα. Να, δες και το βιβλιάριο υγείας! Έχω κιόλας νοσηλευτεί δεκάξι φορές σε ψυχιατρείο. Και πάντα για τον ίδιο λόγο: έχω τη μανία να παριστάνω τον σπουδαίο. "Ιστριομανία" τη λένε την αρρώστια μου. Προέρχεται από τη λέξη *istrionες*, που θα πει "ερασιτέχνης ηθοποιός". Μου αρέσει να παίζω ρόλους, διαφορετικούς την κάθε φορά. Όχι, όμως, στο παλκοσένικο, αλλά στη ζωή. Θέλω στο θίασο μου να'χω ανθρώπους πραγματικούς, που δεν ξέρουν ότι παίζουν θέατρο. Άλλωστε, και να 'θελα να τους πληρώσω, δεν έχω τα μέσα. Ζήτησα μια επιχορήγηση απ'το Υπουργείο Πολιτισμού, αλλά, μιας και δεν έχω πολιτικές γνωριμίες....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Παίρνεις επιχορήγηση απ' τους ηθοποιούς σου. Τους αρμέγεις κανονικά.

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι! Εγώ δεν εξαπάτησα κανέναν!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Εδώ γράφει ότι ζήτησες για μια επίσκεψη είκοσι χιλιάδες λιρέτες, και τις πήρες.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ : (Στέκει πίσω απ'τον ύποπτο). Μωρέ τους έγδυσες....

ΤΡΕΛΟΣ: Τόσα παίρνει κάθε ψυχίατρος που σέβεται το επάγγελμά του. Ποσό μηδαμινό για κάποιον, που μελετά το αντικείμενο των σπουδών του επί δεκάξι χρόνια.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Έτσι είναι. Εσύ, όμως, πότε σπούδασες;

ΤΡΕΛΟΣ: Χρόνια ολόκληρα σπουδάζω. Είκοσι ολόκληρα χρόνια, γύρισα σε δεκάξι διαφορετικά φρενοκομεία, γνώρισα και κάτι παραπάνω απ' τους συνηθισμένους ψυχιάτρους: κοιμόμουν μαζί με τους τρελούς, πολλές φορές και στο ίδιο κρεβάτι, αφού στα φρενοκομεία μας υπάρχει έλλειψη κρεβατιών. Τέλος πάντων, διαβάστε τη διάγνωση που έκανα γι' αυτό το φουκαρά τον σχιζοφρενικό, και θα δείτε πόσο άδικο έχουν που με μνηύσανε. Η διάγνωση μου είναι άψογη.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Άψογες ήταν κι οι είκοσι χιλιάδες λι-

ρέτες.

ΤΡΕΛΟΣ: Αυτές αναγκάστηκα να τις πάρω, κυρ αστυνόμε. Το 'κάνα για το καλό του.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Για το καλό του, ε; Μήπως είναι μέρος της θεραπευτικής αγωγής;

ΤΡΕΛΟΣ: Βεβαίως! Θαρρείτε πως, αν δεν έπαιρνα τις είκοσι χιλιάδες λιρέτες, θα ταν ικανοποιημένοι αυτός ο φουκαράς κι οι συγγενείς του; Αν τους είχα γυρέψει πέντε χιλιάδες, σίγουρα θα σκέφτονταν: "Ψιλικατζής είναι, κομπογιαννίτης. Δεν είναι γνήσιος υφηγητής. Θα 'ναι κανένας καινούριος γιατρουδάκος, αρχάριος". Ενώ τώρα, μετά την μπαταρία, τα χάσανε και σκέφτηκαν: "Μα, ποιος είν' αυτός; Ο Επουράνιος Πατέρας;" Ενθουσιάστηκαν. Μέχρι τα χέρια μου φιλούσανε. "Ευχαριστούμε, κύριε καθηγητά, ευχαριστούμε". Είχανε δακρύσει απ' τη συγκίνηση.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Τι ωραία που τα λες....

ΤΡΕΛΟΣ: Κι όμως, κυρ αστυνόμε, δεν είναι παραμύθια. Το λέει κι ο ίδιος ο Φρόνιτ: "Μια τσουχερή αμοιβή, ωφελεί με τον καλύτερο τρόπο τόσο το γιατρό όσο και τον άρρωστο!"

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ωραία, ωραία, σε πιστεύω. Ρίξε, όμως, μια ματιά στην κάρτα σου και στο μπλοκάκι που γράφεις τις συνταγές. Γράφει, αν δεν κάνω λάθος: "Καθηγητής Αντόνιο Ράμπι. Ψυχίατρος τέως, υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα". Ορίστε. Για εξηγήσου τώρα!

ΤΡΕΛΟΣ: Πρώτα πρώτα, είμαι πραγματικός καθηγητής. Καθηγητής σχεδίου, διακοσμητικού και ελεύθερου, στο νυχτερινό γυμνάσιο του Αγίου Λυτρωτή.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ωραία, ωραία, μπράβο σου! Εκείνο το "ψυχίατρος", όμως;

ΤΡΕΛΟΣ: Βέβαια, μα είναι μετά την τελεία. Γνωρίζετε συντακτικό; Ξέρετε πώς χρησιμοποιούνται τα σημεία της στίξης; Προσέξτε καλά. "Καθηγητής Αντόνιο Ράμπι". Τελεία. Αρχίζουμε με Ψ κεφαλαίο. "Ψυχίατρος". Εδώ, θα κάνουμε ορισμένα σχόλια: Δεν είναι αντιποίηση επαγγέλματος να πεις "είμαι

ψυχίατρος". Είναι σα να λες: "είμαι ψυχολόγος, βοτανολόγος, χορτοφάγος, αρθριτικός". Κατέχετε τη γλώσσα και τη γραμματική; Ναι, είπατε; Οπότε, θα πρεπε να ξέρετε ότι αν κάποιος γράφει "αρχαιολόγος" είναι σα να γράφει "ειδικός στη διάλεκτο του Μπέργκαμο". Επιτρεπτό. Δε γράφει πουθενά ότι σπούδασε! Απλώς, δηλώνει κάτι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ναι, αλλά αυτό το "τέως υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα";

ΤΡΕΛΟΣ: Λυπούμαι, αλλά τώρα εσείς διαπράττετε απάτη. Μου είπατε ότι κατέχετε τη γλώσσα και το συντακτικό και τα σημεία της στίξης. Τώρα, όμως, δείχνετε πως δεν ξέρετε ούτε να διαβάσετε σωστά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Δεν ξέρω....

ΤΡΕΛΟΣ: Καλά, το κόμμα μετά το "τέως", δεν το είδατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ε, ναι. Υπάρχει ένα κόμμα. Δίκιο έχεις, δεν το πρόσεξα.

ΤΡΕΛΟΣ: Ωστε έχω δίκιο. "Δεν το πρόσεξα", είπατε. Κι έτσι, μ ένα "δεν το πρόσεξα", πάτε να κλείσετε μέσα έναν αθώο;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα εσείς είστε πράγματι τρελός (δίχως να το καταλάβει, αρχίζει να του μιλάει στον πληθυντικό). Τι σχέση έχει το κόμμα, μου εξηγείτε;

ΤΡΕΛΟΣ: Καμιά, για έναν που δεν κατέχει τη γλώσσα και το συντακτικό. Εξάλλου, τι πτυχίο έχετε εσείς; Και ποιος σας προβίβασε; Μη με διακόπτετε! Το κόμμα είναι το κλειδί ολόκληρης της υπόθεσης. Να το θυμάστε αυτό! Αν μετά το "τέως" υπάρχει κόμμα, το νόημα της φράσης αλλάζει τελείως.

Μετά το κόμμα, πρέπει να πάρετε αναπνοή. Μικρή παύση, γεμάτη νόημα. Γιατί, "το κόμμα το σημειώνουμε για να δείξουμε πολύ μικρό σταμάτημα της φωνής. Χωρίζουμε μεταξύ τους ασύνδετες λέξεις ή προτάσεις *.

Οπότε, θα πρέπει να διαβάσετε: "τέως", και να κάνετε και έναν σαρκαστικό μορφασμό... Ακόμα καλύ-

* Από τη Νεοελληνική Γραμματική του Μανόλη Τριανταφυλλίδη σ. 29 (Εκδ. ΟΕΔΒ, 1984). Στμ.

τερα, θα 'ταν ένα ειρωνικό, κοροϊδευτικό χαμόγελο. Επομένως, να πώς πρέπει να διαβαστεί σωστά η φράση: "Τέως, κόμμα (κάνει ένα μορφασμό και χαμογελάει κοινώντας το κεφάλι), υφηγητής, άλλο. κόμμα, στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα":... σα να λέμε: έλα, άσε τις μπούρδες, σε ποιον τα πουλάς αυτά, μόνον οι βλάκες τα χάφτουν.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ωστε είμαι βλάκας;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι. Απλώς, είστε κομμάτι αδύνατος στη γραμματική. Αν θέλετε, μπορώ να σας κάνω μερικά μαθήματα. Τιμές λαϊκές. Κι ας αρχίσουμε από τώρα. Μας περιμένει πολλή δουλειά. Εμπρός, πέστε μου ποια είναι τα χρονικά και τα τοπικά επιρρήματα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μη με ειρωνεύεστε! Αρχίζω να πιστεύω ότι πάσχετε πράγματι από ιστριομανία, και μάλιστα παίζετε και το ρόλο του τρελού, ενώ στοιχηματίζω πως είστε πιο γνωστικός κι από μένα τον ίδιο!

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν ξέρω. Σίγουρα, το επάγγελμα σας προκαλεί ψυχικές διαταραχές. Για να δω λίγο τα μάτια σας... (Απλώνει το δάκτυλο και του κατεβάζει το βλέφαρο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αφήστε με! Ας προχωρήσουμε, επίτελους, σ' αυτή την αναφορά.

ΤΡΕΛΟΣ: Αν θέλετε, μπορώ να γράψω εγώ στη γραφομηχανή. Είμαι δακτυλογράφος με πτυχίο, σαραπέντε γράμματα το λεπτό.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μην κινείστε, αλλιώς θα πω να σας βάλουν χειροπέδες.

ΤΡΕΛΟΣ: Αδύνατον! Είτε ζουρλομανδύα, είτε τίποτα. Είμαι τρελός, οπότε, αν μου βάλετε χειροπέδες, την έχετε άσχημα. Άρθρον 122 του Ποινικού Κώδικα: "Όποιος δημόσιος λειτουργός επιβάλλει σε ψυχοσθενή μεθόδους κρατήσεως ουχί εγκεκριμένες από ψυχίατρον, και του προκαλέσει ούτω επιδείνωση της ψυχικής του καταστάσεως, είναι ένοχος κακουργήματος. Τιμωρείται με παύση από πέντε έως δεκαπέντε ετών, εκπίπτει του βαθμού του και δε λαμβάνει σύνταξη".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Βλέπω ότι γνωρίζετε και τους νόμους!

ΤΡΕΛΟΣ: Τους νόμους; Τα πάντα γνωρίζω. Είκοσι χρόνια τώρα σπουδάζω νομικά!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Καλά, πόσο χρονών είστε; Τριακοσίων; Πού σπουδάσατε νομικά;

ΤΡΕΛΟΣ: Στο φρενοκομείο. Αν ξέρατε πόσο καλά σπουδάζει κανείς εκεί μέσα! Συνάντησα έναν παρανοϊκό δικαστικό, και τον έβαλα να μου κάνει μαθήματα. Ιδιοφυία ήτανε! Μου έμαθε τα πάντα: ρωμαϊκό δίκαιο, αστικό δίκαιο, εκκλησιαστικό δίκαιο, τον ιουστινιάνειο κώδικα, τον φρειδερίκειο κώδικα, τον λομβαρδικό κώδικα, τον ελληνορθόδοξο κώδικα, τα πάντα! Θέλετε να μου υποβάλετε μερικές ερωτήσεις;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Δεν έχω καιρό. Αυτό έλειπε τώρα! Στο φάκελο σας, όμως, δεν γράφει ότι κάνατε το δικαστή, ούτε το δικηγόρο.

ΤΡΕΛΟΣ: Α, όχι, το δικηγόρο δε θα τον έκανα ποτέ. Δε μου αρέσει να υπερασπίζω. Δε μου αρέσει η παθητικότητα. Εγώ είμαι άνθρωπος ενεργητικός, μου αρέσει να δικάζω, να καταδικάζω, να καταπιέζω, να καταδιώκω! Είμαι από τους δικούς σας, αγαπητέ αστυνόμε! Μεταξύ μας, μπορούμε να μιλάμε στον ενικό!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Συγκρατήσου, τρελέ. Μην πολυμιλάς και άσε τις ειρωνείες....

ΤΡΕΛΟΣ: Πέστε πως δεν είπα τίποτα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Καλώς. Έχετε παραστήσει ποτέ το δικαστή; Ναι ή όχι;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, δυστυχώς, δε μου δόθηκε ακόμα η ευκαιρία. Αχ! Και πόσο θα μου άρεσε! Ο δικαστής είναι το καλύτερο επάγγελμα απ'όλα. Πρώτα πρώτα, δε βγαίνει ποτέ στη σύνταξη. Ενώ ο κοινός άνθρωπος, ο μέσος εργαζόμενος λόγου χάρη, είναι για πέταμα όταν κοντεύει τα εξήντα εξηνταπέντε, γιατί αρχίζει να γίνεται αργόστροφος και να μην έχει ζωηρά αντανακλαστικά, ο δικαστής μόλις που αρχίζει ουσιαστικά την καριέρα του. Ο εργάτης, που δουλεύει στην αλυσίδα συναρμολόγησης ή στην πρέσα, είναι μετά τα πενήντα ξοφλημένος: προκαλεί καθυστερήσεις, δυστυχήματα, είναι για πέταμα. Ο μεταλωρύχος στα πενηνταπέντε του, έχει πνευμόνια

χαλασμένα- οπότε, του δίνεις δρόμο, τον απολύεις, πριν φτάσει και στο όριο συνταξιοδότησης. Το ίδιο κι ο τραπεζιτικός: ύστερα από μίαν ηλικία, αρχίζει να κάνει λάθη στους λογαριασμούς, δε θυμάται πια τα ονόματα των επιχειρήσεων και των πελατών, τα μπερδεύει με τα επιτόκια, λησμονάει τον αριθμό λογαριασμού της ΚΥΠ ή των υπουργείων.

Δρόμο, στο σπιτάκι σου, ξεκουμήσου! Γέρασες, ξεκούτιανες! Ενώ ένας δικαστής, όχι! Με τους δικαστές, συμβαίνει το αντίθετο: όσο πιο γέροι και ξεκούτηδες είναι, τόσο πιο εύκολα εκλέγονται στα ανώτατα αξιώματα κι αναλαμβάνουν τα πιο σπουδαία έργα! Βλέπεις κάτι γεράκους από χαρτόνι, σταφιδασμένους' φοράνε μπέρτες με γουνάκια, σωληνωτές καπελαδούρες που σου θυμίζουν κομπάρσους απ' τον φουρναράκο της Βενετίας, παραπαίνουν, έχουνε φάτσες σα φελούς της Βαλ Γκαρντένα, γυαλιά δεμένα μ' αλυσιδίτσες - μήπως και ξεχάσουν πού τ' ακούμπησαν αν τα βγάλουν! Ε, λοιπόν, οι άνθρωποι αυτοί, έχουν το δικαίωμα να σε καταστρέψουν ή να σε σώσουν! Όταν τους έρχεται, ρίχνουν ποινές ξεγυρισμένες, σα να λένε απλώς "ίσως αύριο βρέξει": "Πάρε πενήντα χρονάκια εσύ, τριάντα εσύ, και μόνο είκοσι εσύ, γιατί φαίνεσαι συμπαθητικούλης!" Αγορεύουν, νομοθετούν, παίρνουν αποφάσεις, θεσπίζουν ποινές... είναι και πρόσωπα ιερά και απαραβίαστα! Άσε που, αν μιλήσεις άσχημα για τους δικαστές, σε πάνε μέσα για περιύβριση! Έτσι συμβαίνει εδώ, έτσι και στη Σαουδική Αραβία.

Α, μάλιστα! Ο δικαστής είναι η προσωπικότητα που θα'θελα να υποδυθώ έστω και μια φορά στη ζωή μου. Θα'δυνα όσα όσα γι αυτό. Ανώτατος δικαστικός, δικαστικός του Αρείου Πάγου: "Διατάξτε, εξοχώτατε! Καθείστε! Ησυχία! Όρθιοι! Εισέρχεται το σεβαστόν δικαστήριο! Ω, με συγχωρείτε, σας έπεσε ένα κόκαλο! Δικό σας είναι, εξοχώτατε; "Όχι, αποκλείεται. Εγώ δεν έχω πια κόκαλα!"

ΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αρκετά, αρκετά με τις ανοησίες! Με ζάλισες! Εμπρός, κάτσε κάτω και βούλωσ' το! (Τον

σπρώχνει κατά την καρέκλα).

ΤΡΕΛΟΣ: (Υστερικά). Κάτω τα χέρια, μη σε δαγκώσω!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ Μ.: Ποιον θα δαγκώσεις;

ΤΡΕΛΟΣ: Εσένα! Θα σε δαγκώσω στο λαιμό και στο μπού-
τι! Γκρρ! Μην αντιδράς, γιατί υπάρχει το άρθρο
122 του Ποινικού Κώδικα. Να τι λέει παρακάτω:
"Αν προκαλέσεις φρενοβλαβή ή αν ασκήσεις βία
σε βάρος του, τιμωρείσαι με έξι έως εννέα χρόνια
παύση συν απώλεια της σύνταξης".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Κάτσε κάτω, αλλιώς θα χάσω την υπο-
μονή μου! (Στον αστυφύλακα). Κι εσύ, τι κάθεται
εκεί σαν παλουκωμένος; Πέταξε τον στην καρέκλα!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Μα αυτός δαγκώνει!

ΤΡΕΛΟΣ: Και βέβαια δαγκώνω! Γκρρ, γκρρ! Σας προειδο-
ποιώ πως είμαι και λυσσασμένος! Κόλλησα από
'ναν σκύλο, ένα λυσσασμένο κοπρόσκυλο, που με
δάγκωσε στα μεριά! Κι όμως, εκείνο ψόφησε, ενώ
εγώ είμαι μια χαρά. Είμαι μια χαρά, κι είμαι και δη-
λητηριώδης. Γκρρ! Γκρρ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Να πάρει η ευχή! Μόνον αυτός ο δηλη-
τηριώδης τρελός μου 'λειπε! Τέλος πάντων, θα μ'
αφήσεις τώρα να τελειώσω αυτή την αναφορά, ή
όχι; Έλα, έλα, κάτσε φρόνιμα. Και μετά θα σ' αφή-
σω να φύγεις. Σου δίνω το λόγο μου!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, κυρ αστυνόμω, δε θα με διώξετε. Αισθάνο-
μαι τόσο καλά μαζί σας, εδώ στην αστυνομία, νιώ-
θω τόσο ασφαλής! Έξω, στο δρόμο, παραμονεύ-
ουν τόσοι κίνδυνοι... Ο κόσμος είναι κακός, τ' αυτοκί-
νητα τρέχουν, κορνάρουν, φρενάρουν στριγγλί-
ζοντας, οι εργαζόμενοι κάνουν απεργίες. Είναι και
τα λεωφορεία και τα βαγόνια του μετρό: οι πόρτες
τους κλείνουν αυτόματα και, αν σε πιάσουν, σε λιώ-
νουνε. Κρατείστε με εδώ, κοντά σας. Θα σας βοηθή-
σω, θα κάνω να μιλούν οι ύποπτοι, και τ' ανατρεπι-
κά στοιχεία... Ξέρω να κάνω και υπόθετα νιτρογλυ-
κερίνης....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Αρκετά, φτάνει! Με ζάλισες!

ΤΡΕΛΟΣ: Κυρ αστυνόμω, κρατείστε με εδώ, κοντά σας, αλ-
λιώς θα ριχτώ κάτω απ' το παράθυρο... Σε ποιο

πάτωμα βρισκόμαστε; Στο τρίτο; Ό,τι πρέπει! Θα πέσω! Θα πέσω και, όταν φτάσω κάτω, καθώς θα ξεψυχώ, καθώς θα κείτομαι κομματιασμένος στο λιθόστρωτο και θα ψυχορραγώ... Ξέρετε, εγώ είμαι σκληρό καρύδι, κι ο επιθανάτιος ρόγχος μου κρατάει πολύ... Θα καταφτάσουν οι δημοσιογράφοι και θα τους πω, έτσι, καθώς ψυχορραγώ, ότι εσείς με πετάξατε κάτω! Πέφτω!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Σε παρακαλώ, μην το κάνεις! (Στον αστυφύλακα). Κλείσε καλά το παράθυρο! (Ο αστυφύλακας υπακούει).

ΤΡΕΛΟΣ: Καλά, τότε θα πέσω απ' τις σκάλες (πηγαίνει προς την πόρτα).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Για όνομα του Θεού! Φτάνει πια! Κάτσε κάτω. (Τον σπρώχνει και τον καθίζει στην καρέκλα). Εσύ (λέει στον αστυφύλακα), κλείδωσε την πόρτα, πάρε το κλειδί...

ΤΡΕΛΟΣ:... και πέτα το απ' το παράθυρο.

(Ο αστυφύλακας, παραζαλισμένος, πηγαιίνει προς το παράθυρο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ναι, πέτα το! Ε, τι κάνεις; Όχι! Βάλ' το στο συρτάρι, κλείδωσε το συρτάρι, βγάλε το το κλειδί απ' το συρτάρι....

(Ο αστυφύλακας εκτελεί σα μηχανή τις εντολές που του δίνουν).

ΤΡΕΛΟΣ:... βάλ' το στο στόμα και κατάπιε το!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, όχι! Εμένα δε μου την έφερε ποτέ, κανείς! (Στον αστυφύλακα). Φέρε μου το κλειδί της πόρτας! (Το παίρνει κι ανοίγει την πόρτα. Γυρίζει στον τρελό). "Έξω, φύγε! Δρόμο από δω, γκρεμοσακίσου στις σκάλες, κάνε ό,τι νομίζεις, μόνο φύγε, γιατί θα με τρελάνεις κι εμένα!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, κυρ αστυνόμω. Δεν μπορείτε να το κάνετε αυτό... Μη σπρώχνετε έτσι. Αυτό που κάνετε, είναι κατάχρηση εξουσίας. Σας παρακαλώ, γιατί θέλετε να με διώξετε; Γιατί θέλετε να με κατεβάσετε; Αφού δεν είναι εδώ η στάση μου!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Έξω! (Τα κατάφερε να τον βγάλει έξω και να μισοκλείσει την πόρτα). Ουφ, επιτέλους!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Κύριε αστυνόμε, πρέπει να σας θυμίσω ότι έχετε να παραβρεθείτε στη συγκέντρωση, στο γραφείο του αστυνόμου Μπελάτι... Κι έχετε αργήσει κιόλας ένα πεντάλεπτο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Πώς! Τι ώρα είναι; (Κοιτάζει το ρολόι του). Να πάρει ο διάολος! Ο άτιμος, μ' έκανε να χάσω τ' αυγά και τα πασχαλιά! Πάμε, γρήγορα! (Βγαίνουν από αριστερά. Από τα δεξιά, εμφανίζεται πάλι ο τρελός, από την πόρτα απ' όπου τον είχαν βγάλει έξω).

ΤΡΕΛΟΣ: Επιτρέπεται, κυρ αστυνόμε; Μήπως ενοχλώ; Μη μου θυμώνετε, ήρθα μόνο να ξαναπάρω τα χαρτιά μου. Δε μου απαντάτε; Καλά, καλά, μη μου κρατάτε κακία. Ας συμφιλιωθούμε... Α! Μα δεν είναι κανείς εδώ! Θα τα πάρω μόνος μου. Βιβλιάριο υγείας, μπλοκάκι για τις συνταγές... α, να κι η μήνυση! Ας την σκίσουμε κι ας μην ξαναμιλήσουμε ποτέ γι' αυτήν! Πάει! (Την σκίζει). Κι αυτή η μήνυση, για ποιον είναι; (Διαβάζει). "Κλοπή ιδιαιτέρως σοβαρή". Αν είναι δυνατόν, σε φαρμακείο! Τρίχες! Ελεύθερος κι εσύ! (Την σκίζει). Εσύ, τώρα, τι έκανες; (Παίρνει στα χέρια άλλο ένα χαρτί. Διαβάζει). "Κατάχρηση, εξύβριση". Παραμύθια! Ελεύθερος κι εσύ! (Σκίζει τη μήνυση). Όλοι ελεύθεροι! (Σκίζει όλες τις μηνύσεις. Βλέπει ένα χαρτί κάπως διαφορετικό, και κοντοστέκεται). Όχι εσύ, όχι! Εσύ είσαι άτιμος. Θα μείνεις εδώ. Θα πας μέσα. (Το βάζει σε περίοπτη θέση πάνω στο τραπέζι, κι ύστερα ανοίγει ένα ερμάρι, που ναι γεμάτο χαρτιά). Ακίνητοι όλοι! "Ήρθε ο δίκαιος κριτής! Λες να 'ναι όλα μηνύσεις; Θα τα κάψω όλα... εμπρός, πυρ! (Παίρνει τον αναπτήρα, ετοιμάζεται να βάλει φωτιά σ' ένα μάτσο χαρτιά. Σ' έναν φάκελο διαβάζει). "Ανάκριση μη περατωθείσα". (Σ' έναν άλλο φάκελο διαβάζει). "Αποφασίζεται να μπει στο αρχείο η υπόθεση". (Εκείνη τη στιγμή χτυπάει το τηλέφωνο. Δίχως να τα χάσει ο τρελός, το σηκώνει).

Εμπρός, γραφείο αστυνόμου Μπερτότσο. Ποιος είναι; Όχι, λυπάμαι. Αν δε μου πείτε ποιος είστε,

δεν πρόκειται να σας τον δώσω. Πώς... ο αστυνόμος ... ο ίδιος; μα όχι... μα... Τι μεγάλη μου τιμή! Ο αστυνόμος ο ειδικός στις εκπαραθυρώσεις! Όχι, τίποτα, τίποτα... Από πού τηλεφωνείτε;... Α, βέβαια, τι ανόητος που είμαι, φυσικά από το τέταρτο πάτωμα... από πού αλλού; Πώς; Ποιος είμαι;... Άκουσες, Μπερτότσο; Ο φόβος κι ο τρόμος των ανατρεπτικών, ρωτάει να μάθει ποιος είμαι!... Μάντεψε!... Δεν έχεις καιρό; ... Έλα, έλα, για έναν συνάδελφο έχεις πάντα καιρό!... Άιντε. Είτε μαντεύεις, είτε δε σου δίνω τον Μπερτότσο... Ποιος είμαι; Ο Ανγκιάρι, είπες; (Σχεδόν από μέσα του). Είμαι ο Ανγκιάρι; Ε, ναι, σωστά το μάντεψες! Είμαι πράγματι ο αστυνόμος Πιέτρο Ανγκιάρι! Μπράβο! Τι γυρεύω εδώ, στο Μιλάνο; Α, πολλά ρωτάς... Πες μου, καλύτερα, τι τον θέλεις τον Μπερτότσο;... Όχι, ο ίδιος δεν μπορεί να 'ρθει στο τηλέφωνο. Πες μου εμένα... Τι; ένας ανώτερος δικαστικός; Τον στέλνουν ειδικά γι' αυτό απ' την Ουάσινγκτον...ε, απ' τη Ρώμη, ήθελα να πω. Την ξεχνώ μερικές φορές την μετατόπιση... Α, για έλεγχο... Βέβαια, το υπουργείο δε συμφωνεί με την έκθεση του δικαστή, που έστειλε την υπόθεση στο αρχείο... Είσαι σίγουρος γι' αυτό; ... Μόνος είμαι... Εμπρός, λέγετε!... Μου φάνηκε... Πρώτα ενθουσιάζονται, κι ύστερα τ' αλλάζουν.... Ναι, φταίει η κοινή γνώμη, που πιέζει... Μα, κάνε μου τη χάρη... Η κοινή γνώμη... ποιος πιέζει, είπες; ... Άκου, ο Μπερτότσο γελάει σαρκαστικά... (Απομακρύνει το ακουστικό και γελάει). Χα! χα! (Κάνει ότι φωνάζει). Μπερτότσο, ο φίλος μας απ' το τέταρτο λέει ότι εσύ μπορείς να καγχάζεις, γιατί δε σ' έχουνε μπλέξει. Εκείνος, όμως, κι ο προϊστάμενός του, έχουνε μπλέξει για τα καλά.... Χα, χα! ... Άκου να ξυθούμε! (Στο ακουστικό). Χα, χα! Όχι, τώρα γελάω εγώ! Ναι, θα χαιρόμουν πολύ, αν έμπλεκε ο διοικητής της αστυνομίας... Ναι, αλήθεια λέω, μπορείς να του το πεις. "Ο αστυνόμος Ανγκιάρι θα χαιρόταν πολύ"... κι ο Μπερτότσο συμφωνεί, άκουσε τον πώς γελάει... (Απομακρύνει το ακου-

τικό). Χα χα! (Στο ακουστικό). Άκουσες; Στα παλιά μας τα παπούτσια, αν μας στείλουν να καθαρίζουμε τις καλιόπες. Ναι, μπορείς να του το μεταφέρεις κι αυτό: Ο Ανγκιάρι κι ο Μπερτότσο αδιαφορούν τελείως.. (Κάνει μια φοβερή πορδή). Πρρτ... Ναι, αυτός το 'κανε... Ε, μη θυμώνεις! Σύμφωνα, είστε πολύ φίλοι με το διοικητή της Ούστικα και Βεντοτένε, αλλά μην τσαντίζεσαι έτσι... Ναι, ωραία, θα τα ξαναπούμε από κοντά... Λοιπόν, λέγε, τι στοιχεία θέλεις απ' τον Μπερτότσο;...Ναι, υπαγόρευε κι εγώ θα σημειώνω... Το αντίγραφο της απόφασης, που λέει να μπει στο αρχείο ο θάνατος του αναρχικού... εντάξει, θα σου το στείλει αργότερα... και τα αντίγραφα απ'τα πρακτικά των ανακρίσεων... Ναι, ναι, είναι τα πάντα εδώ, στο αρχείο... Βέβαια, συμφωνώ ότι θα πρέπει να προετοιμαστείτε καλά, κι εσύ κι ο πρώην φύλακας του νησιού.... Αν ο δικαστικός που έρχεται είναι έστω και λίγο στριμμένος, όπως λένε... Τι; Πού το λένε; Στη Ρώμη. Εγώ από κει έρχομαι, έτσι δεν είναι; Και, από κείνη την μέρα κιόλας, ψιθυρίζεται ότι σας ετοιμάζουν τη δουλειά... Φυσικά και τον γνωρίζω τον δικαστικό. Μαλιπέρο τον λένε.... Δεν τον έχεις ακουστά; Ε, θα τον γνωρίσεις τώρα. Έχει κάνει δέκα χρόνια εξορία. Ρώτα τον αρχιδεσμοφύλακά σου, μήπως εκείνος... Όχι, όχι! Μάλλον, αν το καλοσκεφτείς, θα προτιμήσεις να μην τον ρωτήσεις. Θα μπορούσε να πάθει συγκοπή. Όχι, δεν είναι αστεία αυτά... Χα χα! Πόσο δύστροπος είσαι, συνάδελφε του τέταρτου πατώματος... Ούτε να διασκεδάσει κανείς δεν μπορεί σ'αυτή τη σκυθρωπή αστυνομία.

Σύμφωνα, θα σου τα στείλουμε όλα, σε λίγο.

Σε χαιρετώ... α, περίμενε, περίμενε! Χα χα! Ο Μπερτότσο από δω, είπε μια πολύ έξυπνη κουβέντα... Αν δε θυμώσεις, θα σου την πω... Δε θα θυμώσεις; Ωραία, άκου; είπε, χα χα, ότι μετά απ'αυτή την επίσκεψη του δικαστικού, θα σε ξαποστείλουν στο νότο, ίσως στο Βίμπο Βαλέντια της Καλάμπρια, εκεί που το αστυνομικό τμήμα έχει μόνο ένα πάτωμα και

το γραφείο του αστυνόμου είναι στο μεσοπάτωμα... Την έπιασες την σπόντα; Στο μεσοπάτωμα... Χα χα! Σ' άρεσε; Όχι; Δε σ' άρεσε;... Μιαν άλλη φορά, τότε. (Ακούει). Εντάξει, θα του το μεταβιβάσω άμέσως. (Μακριά από τ' ακουστικό). Μπερτότσο, ο μελλοντικός αστυνόμος της Καλάμπρια, είπε ότι, μόλις μας δει, θα μας δώσει, και στους δυο, από μια μπουνιά στη μούρη! (Στο ακουστικό). Ελήφθη, όβερ! Πρρτ! (πορδή) αυτό και απ' τους δυο μας! Κλείνω!

(Ο τρελός κλείνει το τηλέφωνο κι αρχίζει να ψάχνει τα χαρτιά).

Εμπρός, κύριε δικαστά, δουλειά! Ο χρόνος πιέζει! Χα χα! Δεν πρόκειται να ξαναβρώ άλλη τέτοια ευκαιρία για ν' αποδείξω στον εαυτό μου και στους άλλους πως είμαι άξιος για να ενταχτώ στην κατηγορία των αλάνθαστων, ιερών και απαραβίαστων κριτών. Θεέ μου! Τι συγκίνηση! Νιώθω σα να δίνω εξετάσεις σ' ένα μάθημα, απ' όπου εξαρτάται αν θα πάρω το πτυχίο με άριστα. Αν καταφέρω να τους πείσω πως είμαι ο δικαστικός που ήρθε για έλεγχο, αν δεν τα χάσω, διάβολε, τότε θα είμαι άξιος προφέσορας! Αλίμονο μου, όμως, αν κάνω λάθος! Για να δούμε, πρώτα απ' όλα, το βάδισμα. (Δοκιμάζει να περπατήσει, σαν κάπως να κουτσαίνει). Όχι, όχι, αυτό θυμίζει γραμματέα δικαστηρίου. Λίγο κούτσαμα, μα και αξιοπρέπεια. Να, έτσι, και με λίγο γυρισμένο το λαιμό, σαν άλογο του τσίρκου που βγήκε στη σύνταξη. (Δοκιμάζει και τα παρατάει).

Όχι, ίσως ταιριάζει πιο καλά εκείνο που μοιάζει με γλίστρημα, μ' ένα πηδηματάκι στο τέλος. (Δοκιμάζει). Δεν είναι κι άσχημο. Και το βάδισμα με λυμένα γόνατα; (Δοκιμάζει). Ή μήπως εκείνο το άκαμπο της ακρίδας; (Δοκιμάζει να κάνει βηματάκια γοργά, πατώντας στα τακούνια και στις μύτες των ποδιών).

Ατυχία, πού θα βρω γυαλιά; Όχι, όχι, δε χρειάζονται γυαλιά. Το δεξί μάτι μισόκλειστο... μπράβο! Θα διαβάζω λίγο λοξά, θα'μαι ολιγόλογος. Λιγά-

κι θα βήχω. Γκουχ, γκουχ! Όχι, όχι βήχας. Μήπως κανένα τικ; Θα δούμε τότε, αν χρειαστεί. Ύφος μελιστάλακτο, ομιλία ένρηνη: "Όχι, αγαπητέ κύριε διοικητά, θα πρέπει ν'αλλάξετε. Δεν είστε πια διευθυντής φασιστικής φυλακής. Καλό θα είναι να το θυμάστε αυτό".

Ή μάλλον, όχι. Καλύτερα ένας τύπος εντελώς αντίθετος: παγερός, απρόσιτος, τόνος επιβλητικός, φωνή άχρωμη, βλέμμα θλιμμένο, κάπως μυωπικό. Σα να φορά γυαλιά και να βλέπω μόνο με τον ένα φακό. (Δοκιμάζει και ξεφυλλίζει κάτι χαρτιά).

Για δεσ, για δεσ! Διάβολε! Να τα αυτά που γύρευα! Ε, ήσυχα. Προς τι ο εκνευρισμός; Για ξαναπαίξε αμέσως το ρόλο σου! Παρακαλώ, (τόνος φωνής επιβλητικός), είναι όλα εδώ; Για να δούμε: Απόφαση του δικαστηρίου του Μιλάνου, που ζητάει να μπει η υπόθεση στο αρχείο. Χα! Να και οι έρευνες για τους αναρχικούς της ομάδας της Ρώμης, που 'χαν αρχηγό τους τον χορευτή.... Ωραία!

(Πάει να τα βάλει όλα μέσα σ' ένα ντοσιέ. Ξαφνικά, σταματάει κοιτάζει να βεβαιωθεί αν το ντοσιέ είναι άδειο, το αναποδογυρίζει και το τινάζει). Μια στιγμή, μήπως έχει μείνει μέσα κανένα γυαλάκι από την έκρηξη... Ποτέ δεν ξέρεις τι γίνεται με τους φακέλους της δικαιοσύνης. Πρέπει πάντα να τους ελέγχεις πριν τους χρησιμοποιήσεις.

(Ο τρελός έχει φορέσει, στο μεταξύ, ένα σκούρο παλτό κι ένα μαύρο καπέλο, που τα βρήκε αφημένα στην κρεμάστρα. Μπαίνει ο αστυνόμος Μ. Μιας και δεν αναγνωρίζει τον τρελό, στέκει αμήχανος και τον κοιτάζει).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Καλημέρα σας, τι επιθυμείτε; Ψάχνετε κανέναν;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, κυρ αστυνόμε, γύρισα μόνο για να ξαναπάρω τα χαρτιά μου.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ακόμα εδώ είσαι; Έξω!

ΤΡΕΛΟΣ: Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ. Αν εσείς έχετε τα δικά σας προβλήματα, εγώ δε χρωστάω τίποτα για να ξεσπάτε πάνω μου.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Έξω! (Σπρώχνοντας, πάει να τον βγάλει απ' την πόρτα).

ΤΡΕΛΟΣ: Για όνομα του Θεού! Είστε όλοι τρελοί εδώ μέσα; Πριν από λίγο, ήρθε ένας, που μάλλον το 'σκασε από το τρελοκομείο, και γυρεύει να σας σπάσει τα μούτρα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Σταματάει μια στιγμή). Ποιος με γύρευε;

ΤΡΕΛΟΣ: Ένας με μπλούζα ζιβάγκο. Τι, δε σας έδωσε ακόμα τη μπουνιά;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μπουνιά; Σε μένα;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι. Σε σας και σ'έναν συνάδελφο σας, κάποιον Ανγκάρι, Ανγκάριο....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ανγκιάρι μήπως; Ένας αστυνόμος της ασφάλειας απ' τη Ρώμη;

ΤΡΕΛΟΣ Πού να ξέρω γω;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Και γιατί να μας δώσει μπουνιά αυτός ο τύπος με το ζιβάγκο;

ΤΡΕΛΟΣ: Για την πορδή.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Πορδή;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, για την πορδή. Μάλλον, για τις δυο πορδές, απ' το τηλέφωνο... με το ύπουλο χαμόγελο... χα χα! Δε θυμάστε; Χα χα! (Κάνει πως απομακρύνει το ακουστικό, όπως έκανε πριν).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Τι είν' αυτά που λες; Κανούριο ρόλο παίζεις τώρα;

ΤΡΕΛΟΣ: Θα τα καταλάβετε όλα, όταν φάτε τη μπουνιά στη μούρη. Και δε θα φταίει καθόλου ο συνάδελφος του τέταρτου πατώματος....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ποιος;

ΤΡΕΛΟΣ: Ο συνάδελφος σας. Τι πήγατε και του 'πατε ότι θα τον ξαποστείλουν στην Καλάμπρια, στο μεσοπάτωμα; Εκείνον και τον προϊστάμενο του, τον πρώην δεσμοφύλακα, που φύλαγε τους εξόριστους στα χρόνια του φασισμού;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ποιον; Τον διοικητή μας; Αυτόν που....

ΤΡΕΛΟΣ: ... που σας διοικεί και σας καθοδηγεί!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Φτάνει πια, φτάνει! Αρκετό χρόνο έχασα μαζί σου! Δρόμο! Δρόμο!

ΤΡΕΛΟΣ: Να φύγω για πάντα; (Στέλνει στον αστυνόμο φιλάκια). Ουστ, ουστ! (Ο αστυνόμος απομακρύνεται και τον κοιτάει με λύσσα). Ωραία, σύμφωνοι, φεύγω. Αν θέλετε μια συμβουλή, πάντως... κυρίως γιατί σας συμπάθησα, μόλις συναντήσετε τον συνάδελφο με το ζιβάγκο, σκύψτε! (Φεύγει).

(Ο αστυνόμος ανασαίνει βαθιά, ανακουφισμένος. Έπειτα, πηγαίνει στην κρεμάστρα και βλέπει πως είναι τελείως άδεια).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Κάνει να πάρει στο κατόπι τον τρελό). Τον άτιμο! Κάνει τον τρελό και κλέβει τα παλτά μας! Ε, εσύ! (Σταματάει τον αστυφύλακα που έμπαινε κείνη τη στιγμή). Πιάσε αμέσως τον τρελό, αυτόν που ήταν προηγουμένως εδώ... Φοράει το παλτό μου, και το καπέλο μου... ίσως κρατάει και τον χαρτοφύλακα μου.... Ναι, ναι, κρατάει και τον χαρτοφύλακα μου! Γρήγορα, πιάσ' τον, πριν την κοπανήσει!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Μάλιστα, κύριε αστυνόμε. (Στην πόρτα σταματά, και μιλάει με κάποιον που δεν τον βλέπουμε). Μάλιστα, κύριε, εδώ είναι ο κύριος αστυνόμος. Περάστε. (Γυρίζει στον αστυνόμο).

Κύριε Μπερτότσο, θέλει να σας μιλήσει ο αστυνόμος Πιζάνι της ασφαλείας.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα πού πήγαν οι μηνύσεις; (Είναι χαμένος μες στα χαρτιά που ανακάτεψε ο τρελός. Μόλις ακούει τι είπε ο αστυφύλακας, αφήνει τη δουλειά του και πηγαίνει προς την πόρτα για να προϋπαντήσει τον συνάδελφο του). Ω, αγαπητέ μου! Πριν από λίγομίλαγα μ' έναν τρελό που μου 'λεγε, χα χα!, ότι μόλις με συναντήσεις, θα μου δώσεις... (Ένα χέρι απ' τα παρασκήνια του δίνει μια γερή γροθιά. Ο Μπερτότσο σωριάζεται καταγής, του μένει, όμως, η δύναμη να τελειώσει τη φράση του)... μια μπουνιά! (Χάνει τις αισθήσεις του).

ΤΡΕΛΟΣ: (Εμφανίζεται στην πόρτα και φωνάζει). Σας είχα πει να σκύψετε!

(Σκοτάδι. Ακούγεται μουσική, κάτι σαν εμβατήριο, που θυμίζει είσοδο των παλιάτσων στο τσίρκο. Διαρκεί μέχρι που ν'αλλάξει το σκηνικό).

Σκηνή δεύτερη

(Όταν ανάβουν πάλι τα φώτα, βρισκόμαστε σ' ένα γραφείο, ίδιο σχεδόν με το πρώτο. Τα έπιπλα είναι περίπου τα ίδια διαφέρει μόνον η θέση τους πάνω στη σκηνή. Στον τοίχο, στο βάθος, κρέμεται μια αρκετά μεγάλη φωτογραφία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Πολύ καθαρά φαίνεται το περβάζι από ένα ορθάνοιχτο παράθυρο. Στη σκηνή βρίσκεται κιόλας ο τρελός- στέκει ακίνητος, με το πρόσωπο γυρισμένο προς το παράθυρο και με τις πλάτες γυρισμένες προς την πόρτα. Απ' την πόρτα, μπαίνει σε λιγάκι ένας αστυνόμος με μπουφάν αθλητικό και μπλούζα ζιβάγκο. Είναι ο Αστυνόμος Πιζάνι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Μιλάει χαμηλόφωνα στον αστυφύλακα, που στέκει ακίνητος πλάι στην πόρτα). Κι αυτός εκεί, ποιος είναι; Τι θέλει;

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Δεν ξέρω, κύριε. Μπήκε με τέτοιο ύφος... ούτε ο ίδιος ο Θεός να 'τανε. Λέει ότι θέλει να μιλήσει με σας και με τον κύριο διοικητή.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Δεν έχει σταματήσει να τρίβει το δεξί του χέρι). Θέλετε να μου μιλήσετε; (Πλησιάζει τον τρελό δειλά, σα να τον σέβεται). Καλημέρα σας, τι θέλετε; Μου είπαν ότι με ψάχνετε.

ΤΡΕΛΟΣ: (Τον περιεργάζεται απαθής. Κάνει μian ανεπαίσθητη κίνηση με το χέρι, σα για ν' ανασηκώσει το καπέλο). Καλημέρα! (Τα μάτια του σταματούν στο χέρι του αστυνόμου, ο οποίος εξακολουθεί να το τρίβει). Τι έπαθε το χέρι σας;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τίποτα, τίποτα... Εσείς ποιος είστε;

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν έπαθε τίποτα; Τότε γιατί το τρίβετε; Έτσι, για ν' αποκτήσετε στιλ; Τις είναι; (Ο αστυνόμος Π. αρχίζει ν' αδημονεί).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ίσως... Σας ρώτησα, όμως: Με ποιον έχω την τιμή να ομιλώ;

ΤΡΕΛΟΣ: Γνώρισα κάποτε έναν επίσκοπο, που έτριβε το χέ-

ρι του όπως εσείς... έναν ιησουίτη...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κάνω λάθος, ή μήπως...

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά κάνετε λάθος. Οποσδήποτε κάνετε λάθος, αν θέλετε να πείτε ότι εγώ έκανα υπαινιγμό στην παρομιμώδη υποκρισία των ιησουιτών... Εγώ, αν δε σας πειράζει, σας πληροφορώ, έτσι, παρεμπιπτόντως, ότι σπούδασα στους ιησουίτες. Και τι μ' αυτό; Μήπως δε σας αρέσει;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Μπερδεμένος και ζαλισμένος). Όχι, προς Θεού, αλλά... να...

ΤΡΕΛΟΣ: (Αλλάζει τόνο στη στιγμή). Εκείνος ο επίσκοπος που σας έλεγα, ήταν μεγάλος υποκριτής, ψεύταρος. Κι έτριβε πάντα το ένα του χέρι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα εσείς....

ΤΡΕΛΟΣ: (Τον αγνοεί). Εσείς θα πρέπει να πάτε σε ψυχαναλυτή. Το να τρίβετε συνέχεια το χέρι σας, μαρτυρεί ανασφάλεια, ενοχή... και σεξουαλική ανικανοποίηση. Μήπως έχετε προβλήματα με τις γυναίκες;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Χάνει την ψυχραιμία του). Μα επιτέλους! (Δίνει μια μπουλιά στο τραπέζι).

ΤΡΕΛΟΣ: (Δείχνει το χέρι του αστυνόμου, που έδωσε γροθιά στο τραπέζι). Αυθόρμητος! Να η απόδειξη! Πέστε μου την αλήθεια... Δεν είναι τικ... Δώσατε μπουλιά σε κάποιον πριν από λίγο. Ομολογείστε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα τι να ομολογήσω; Μπορείτε να μου πείτε με ποιον έχω την τιμή να μιλώ και, κάντε μου τη χάρη να βγάλετε το καπέλο, πρώτα πρώτα.

ΤΡΕΛΟΣ: Δίκιο έχετε. (Με επίτηδες αργές κινήσεις βγάζει το καπέλο). Πιστέψτε με, δεν το φορούσα επειδή δεν έχω τρόπους. Απλούστατα, δεν μπορώ να υποφέρω τα ρεύματα, κι αυτό το ανοιχτό παράθυρο... ο αέρας μου πειράζει το κεφάλι. Εσάς δε σας πειράζει; Μήπως θα μπορούσατε να το κλείσετε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Ξερά). Όχι, δε γίνεται.

ΤΡΕΛΟΣ: Καλώς. Πέστε ότι δεν σας το ζήτησα. Λοιπόν, είμαι ο καθηγητής Μάρκο Μαρία Μαλιπιέρο, πρώτος σύμβουλος του Αρείου Πάγου...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δικαστικός; (Κάνει σα να πρόκειται να λιποθυμήσει).

ΤΡΕΛΟΣ: Τέως... τέως υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης. Δυο "τέως", και, μετά το δεύτερο "τέως", υπάρχει κόμμα, όπως πάντα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Σαστισμένος). Καταλαβαίνω....

ΤΡΕΛΟΣ: (Ειρωνικά και επιθετικά). Τι καταλαβαίνετε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τίποτα, τίποτα....

ΤΡΕΛΟΣ: Ακριβώς! (Και πάλι επιθετικά). Μ' άλλα λόγια: απολύτως τίποτα! Ποιος σας πληροφόρησε ότι θα ερχόμουν για να ελέγξω την ανάκριση και την παραπομπή της υπόθεσης στο αρχείο;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στριμωγμένος για τα καλά). Μα, αλήθεια.... εγώ....

ΤΡΕΛΟΣ: Πρόσεξε, μην πεις ψέματα. Τα ψέματα μ' εκνευρίζουν αφάνταστα. Έχω κι εγώ ένα τικ... να, εδώ, στο λαιμό. Μόλις κάποιος μου λέει ψέματα, δες πώς τρέμει... Να, δες! Λοιπόν, το ξέρατε όλοι ότι θα 'ρθω, ή όχι;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Ξεροκαταπίνει αμήχανα). Ναι, το ήξερα. Αλλά, δεν σας περίμενα τόσο γρήγορα.... να....

ΤΡΕΛΟΣ: Θαυμάσια! Γι' αυτό και το ανώτατο συμβούλιο αποφάσισε να επισπεύσει την αποστολή μου. Έχουμε και μεις τους πληροφοριοδότες μας. Κι έτσι, σας έπιασα στον ύπνο! Στενοχωρηθήκατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Τα 'χει χαμένα). Όχι, για ποιο λόγο; (Ο τρελός δείχνει το λαιμό του, που αρχίζει να τρέμει)... Δηλαδή, ναι. Πάρα πολύ. (Δείχνει στον τρελό μια καρέκλα). Καθείστε, παρακαλώ, και δώστε μου το καπέλο σας. (Αρπάζει το καπέλο απ' τον τρελό, μα ύστερα το ξανασκέφτεται). Ή μήπως προτιμάτε να το κρατήσετε;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, κρατείστε το εσείς... Εξάλλου, δεν είναι και δικό μου.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Πώς; (Πηγαίνει προς το παράθυρο). Μήπως θέλετε να κλείσω το παράθυρο;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι. Μην κάνετε τον κόπο. Πηγαίστε καλύτερα και φωνάξτε τον διοικητή σας. Θα ήθελα ν' αρχίσουμε το συντομότερο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα. Μήπως, όμως, θα ήταν προτιμότερο να πάμε στο γραφείο του; Είναι πιο άνετο...

ΤΡΕΛΟΣ: Μπορεί. Αλλά, εδώ δεν είναι που έγινε εκείνη η ιστορία με τον αναρχικό;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, εδώ είναι.

ΤΡΕΛΟΣ: (Ανοίγει τα χέρια του). Οπότε... (Κάθεται, βγάζει απ' τον χαρτοφύλακα αρκετά έγγραφα κι ύστερα, από μια άλλη τσάντα, βγάζει ένα σωρό μικροπράγματα: ένα φακό, μια πένσα, μια συρραπτική μηχανή, μια ξύλινη δικαστική ράβδο, έναν ποινικό κώδικα. Κοντά στην πόρτα, ο αστυνόμος Π. μιλάει σιγανά στ' αυτή του αστυφύλακα).

ΤΡΕΛΟΣ: (Καθώς τακτοποιεί τα έγγραφα του), θα προτιμούσα, αστυνόμε, όταν είμαι παρών, να μιλάτε πάντα φωναχτά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, με συγχωρείτε. (Στον αστυφύλακα). Παρακάλεσε τον κύριο διοικητή να έρθει εδώ το συντομότερο, αν μπορεί....

ΤΡΕΛΟΣ: Κι αν δεν μπορεί!

(Ο αστυνόμος Π. υπακούει και συμπληρώνει)

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι αν δεν μπορεί!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Μάλιστα, κύριε. (Αποχωρεί).

(Ο αστυνόμος Π. παρακολουθεί τον δικαστικό που τακτοποιεί τα έγγραφα. Έχει κρεμάσει με καρφίτσες διάφορα έγγραφα στον τοίχο, στο ερμάρι και στο παράθυρο. Άξαφνα, κάτι θυμάται).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Α, ναι! Τα πρακτικά! (Αρπάζει το τηλέφωνο και παίρνει έναν αριθμό). Εμπρός, θέλω τον αστυνόμο Μπερτότσο... Πού πήγε;... Στον κύριο διοικητή; (Κλείνει το τηλέφωνο κι ετοιμάζεται να ξανατηλεφωνήσει. Παρεμβαίνει ο τρελός).

ΤΡΕΛΟΣ: Με συγχωρείτε που παρεμβαίνω, κύριε....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ορίστε, κύριε δικαστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Αυτός ο αστυνόμος Μπερτότσο, έχει καμία σχέση με την υπόθεση μας;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Να,... αυτός κρατάει το αρχείο. Έχει όλα τα έγγραφα.

ΤΡΕΛΟΣ: Μα δεν χρειάζεται. Τα έχω όλα μαζί μου. Τι μας χρειάζεται κι ένα δεύτερο αντίγραφο; Τι μας χρειάζεται;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δε μας χρειάζεται, έχετε δίκιο.

(Απ'έξω ακούγεται η φωνή του διοικητή, που μπαίνει μέσα ορμητικός. Από πίσω του, έρχεται μαζεμένος ο αστυφύλακας).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δε μου λες, αστυνόμε, τι μηνύματα είν'αυτά που μου στέλνεις, να έρθω στο γραφείο σου κι αν ακόμα δεν μπορώ;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Με συγχωρείτε, κύριε... είναι επειδή...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Επειδή... τρίχες! Μήπως έγινες ξαφνικά ανώτερός μου; Σου το λέω καθαρά ότι αυτή σου η αυθάδεια δε μου αρέσει καθόλου. Κι απέναντι στους συναδέλφους σου κιόλας... Ορίστε, έφτασες τώρα να δίνεις και μπουιές στα μούτρα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, κύριε διοικητά, ο Μπερτότσο δε σας είπε για τις πορδές και για το λογοπαίγνιο με την Καλάμπρια και το μεσοπάτωμα.

(Ο τρελός, κάνει ότι τακτοποιεί τα χαρτιά του και κρύβεται πίσω απ'το γραφείο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι πορδές και τι Καλάμπρια είν'αυτά; Μην κάνετε σαν παιδάκι. Αντί να κάθεστε φρόνιμα τώρα, που όλα τα μάτια είναι γυρισμένα πάνω μας κι οι άτιμοι οι δημοσιογράφοι κάνουν υπαινιγμούς, κυκλοφορούν ένα σωρό ψεύτικες ειδήσεις... μα, σταμάτα να μου δείχνεις ότι πρέπει να σωπάσω! Εγώ μιλώ όπως και... (Ο αστυνόμος Π. του δείχνει τον τρελό που προσποιείται πως δεν παρακολουθεί). Α, αυτός; Ποιος είν'αυτός; Δημοσιογράφος; Γιατί αμέσως δε μου...

ΤΡΕΛΟΣ: (Δίχως να σηκώσει τα μάτια από τα έγγραφα). Όχι, κύριε διοικητά, μην ανησυχείτε, δεν είμαι δημοσιογράφος. Δεν πρόκειται να διαρρεύσει τίποτα. Σας το εγγυώμαι.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σας ευχαριστώ.

ΤΡΕΛΟΣ: Την καταλαβαίνω την ανησυχία σας και τη συμμερίζομαι. Εξάλλου, πριν από λίγο, τον μάλωσα κι εγώ το νεαρό συνεργάτη σας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Γυρίζει στον αστυνόμο Π.). Αλήθεια;

ΤΡΕΛΟΣ: Ο νεαρός αυτός, παρατήρησα πως είναι μάλλον οξύθυμος και ανυπόμονος. Και τώρα, από τη συζήτησή σας, βγαίνει πως είναι αλλεργικός στις καλαμ-

πρέζικες πορδές που, στο κάτω κάτω, είναι κι από τις πιο ευγενικές. Πού να 'ξερε και τις πορδές του Σορέντο ή της Κάπουα. Εσείς καταλαβαίνετε απ' αυτά; (Τραβάει κοντά του τον Διοικητή, που τον ακολουθεί σασιτισμένος).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, αλήθεια, εγώ....

ΤΡΕΛΟΣ: (Του μιλάει σχεδόν ψιθυριστά). Προσέξτε με, κύριε.... σας μιλώ σα να είστε πατέρας του. Το παιδί αυτό έχει ανάγκη από έναν καλό ψυχίατρο. Πάρτε μια κάρτα, και πηγαίνετε το σ' αυτόν το φίλο μου είναι ιδιοφυία. (Του δίνει μια κάρτα). "Καθηγητής Αντόνιο Ράμπι... τέως, υφηγητής..." Προσέξτε, μόνο, το κόμμα.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Δεν ξέρει πώς να ξεφύγει). Ευχαριστώ, αλλά, μου επιτρέπετε, εγώ....

ΤΡΕΛΟΣ: (Αλλάζει άξαφνα τόνο). Και βέβαια σας επιτρέπω... Καθείστε. Ας αρχίσουμε... Παρεμπιπτόντως, μήπως ο συνεργάτης σας σας πληροφόρησε ότι εγώ....;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, με συγχωρείτε, δε βρήκα το χρόνο (Μιλάει στον διοικητή). Ο Καθηγητής Μάρκο Μαρία Μαλιπιέρο, πρώτος σύμβουλος του Αρείου Πάγου....

ΤΡΕΛΟΣ: Για το Θεό, αφήστε αυτό το "πρώτος σύμβουλος", δε μ' ενδιαφέρει,.. "ένας απ' τους πρώτους", πέστε, μου αρκεί!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όπως αγαπάτε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Δυσκολεύεται να συνέλθει από το σάσισμα). Εξοχότατε, εγώ δεν γνωρίζω απολύτως τίποτα....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Προσπαθεί να τον βοηθήσει). Ο κύριος δικαστής ήρθε για να κάνει έλεγχο στα έγγραφα της υπόθεσης....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Τινάζεται απότομα). Α, βέβαια, σας περιμέναμε!

ΤΡΕΛΟΣ: Τα βλέπετε; Είδατε πόσο πιο ειλικρινής είναι ο ανώτερος σας; Παίζει μ' ανοιχτά χαρτιά! Για να μαθαίνετε! Μα είναι άλλη γενιά, άρα κι άλλη σχολή!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, άλλη σχολή.

ΤΡΕΛΟΣ: Επιτρέψτε μου να σας το πω απ' την αρχή: εσείς μου είστε πιο, πώς να το πω, πιο οικείος, σα να σας έχω ξανασυναντήσει, πριν από πολλά χρόνια. Μήπως έχετε κάνει εξορία;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Κατάπληκτος). Εξορία;

ΤΡΕΛΟΣ: Τι λέω κι εγώ; Ένας διοικητής της αστυνομίας εξορία; Πότε; Ας γυρίσουμε, καλύτερα, στα δικά μας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Στα δικά μας;

ΤΡΕΛΟΣ: (Τον παρατηρεί προσεχτικά). Μα! (Τον δείχνει με το δάχτυλο). Μα όχι, όχι, είναι αδύνατο! Φτάνουν πια οι παραισθήσεις! (Στριφογυρίζει τα μάτια του, ενώ ο αστυνόμος Π., ταχύτατα, σκύβει και λέει κάτι σ' αούτί του διοικητή του, που σωριάζεται εξουθενωμένος σε μια καρέκλα κι ύστερα ανάβει τσιγάρο, με νευρικές κινήσεις). Λοιπόν, ας προχωρήσουμε στα γεγονότα. Όπως γράφουν τα πρακτικά (ξεφυλλίζει μερικά έγγραφα) υπ' αριθμόν εικοσιπέντε, εικοσιέξι, εικοσιεφτά και εικοσιοχτώ.... (Ο αστυνόμος Π. ξεροβήχει, γιατί στραβοκατάπие τον καπνό). Το βράδυ της... η ημερομηνία δε μας ενδιαφέρει... ένας αναρχικός, σιδηροδρομικός το επάγγελμα, βρισκόταν σ' αυτό εδώ το δωμάτιο. Σκοπός ήταν ν' ανακριθεί σχετικά με τη συμμετοχή του στις βομβιστικές ενέργειες, που προκάλεσαν το θάνατο δεκαέξι αθώων πολιτών. Εδώ, βλέπουμε τα δικά σας λόγια, κύριε διοικητά: "Είχαμε σοβαρά στοιχεία εις βάρος του". Το είπατε αυτό;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μάλιστα, αλλά σε μια πρώτη φάση. Ύστερα....

ΤΡΕΛΟΣ: Βρισκόμαστε στην πρώτη φάση. Ας προχωρήσουμε με τη σειρά: γύρω στα μεσάνυχτα, ο αναρχικός έπαθε μια κρίση υστερίας, δικά σας είναι αυτά τα λόγια, κύριε μου, ρίχτηκε απ' το παράθυρο στο κενό και τσακίστηκε στο έδαφος. Τι είναι "υστερία"; Λέγει ο Μπαντιέ ότι η υστερία είναι μια μορφή άγχους και απόγνωσης, που οδηγεί στην αυτοκτονία- θίγει ακόμα και ψυχικώς υγιή άτομα αν αυτά φτάσουν σε μια κατάσταση αγωνίας κι απελπισίας.

Σωστά;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σωστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Ας δούμε, λοιπόν, τι προκάλεσε τούτη την αγωνία και το άγχος. Ας δοκιμάσουμε ν' αναπαραστήσουμε τη σκηνή: Είναι η σειρά σας να μπειτε στη σκηνή, κύριε διοικητά.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Εγώ;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι. Μήπως σας πειράζει να μου κάνετε μια αναπαράσταση της περίφημης εισόδου σας;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ποιας περίφημης;

ΤΡΕΛΟΣ: Αυτής που προκάλεσε την υστερία.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Κύριε δικαστά, κάποιο λάθος κάνετε... Δεν την έκανα εγώ αυτή την είσοδο, αλλά ένας υφιστάμενός μου, ένας συνεργάτης μου....

ΤΡΕΛΟΣ: Ε, ε! Δεν είναι καθωσπρέπει να ρίχνουμε τις ευθύνες στους κατωτέρους μας. Απεναντίας μάλιστα, είναι κακό. Εμπρός, καν'τε μου μια αναπαράσταση της εισόδου σας....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, κύριε δικαστά, είναι κάτι που γίνεται συχνά, σ' όλες τις αστυνομίες, για να ομολογήσει ο ύποπτος.

ΤΡΕΛΟΣ: Ποιος μίλησε σε σας; Αφήστε, σας παρακαλώ, τον ανώτερο σας να μιλήσει. Το ξέρετε πως είστε ανάγωγος; Στο εξής, να απαντάτε μόνο όταν σας ρωτούν, καταλάβετε; Και σεις, κύριε διοικητά, μιλήστε μου, σας παρακαλώ, για κείνη την είσοδο, σε πρώτο πρόσωπο.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σύμφωνα. Να πώς έγιναν όλα: Ο ύποπτος αναρχικός βρισκόταν ακριβώς εκεί, όπου κάθεστε τώρα εσείς, Ο συνεργ...., δηλαδή εγώ, μπήκα μέσα κάπως ορμητικά....

ΤΡΕΛΟΣ: Μπράβο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Και του επιτέθηκα!

ΤΡΕΛΟΣ: Θαυμάσια!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: "Αγαπητέ μου αναρχικό σιδηροδρομικό, σταμάτα να με κοροϊδεύεις...."

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι, σας παρακαλώ. Μείνετε πιστός στο σενάριο. (Δείχνει τα πρακτικά). Εδώ δεν υπάρχει λογοκρισία... Δεν είπατε αυτά τα λόγια.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δίκιο έχετε. Είπα "Κόφ' το δούλεμα".

ΤΡΕΛΟΣ: Μόνον αυτό;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, σας ορκίζομαι.

ΤΡΕΛΟΣ: Σας πιστεύω, συνεχίστε. Τι έγινε μετά;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Είπα: "Έχουμε αποδείξεις ότι εσύ έβαλες τις βόμβες στο σταθμό".

ΤΡΕΛΟΣ: Ποιες βόμβες;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Επεξηγεί χαμηλόφωνα). Μιλώ για την απόπειρα της 25ης... στο

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι. Τι είπατε εκείνη τη βραδιά; Πέστε πως εγώ είμαι ο αναρχικός σιδηροδρομικός. Εμπρός, πάμε... Ποιες βόμβες;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: "Μην κάνεις το χαζό! Ξέρεις πολύ καλά για ποιες βόμβες μιλάω: γι' αυτές που βάλατε στα βαγόνια, στον κεντρικό σταθμό, πριν από οχτώ μήνες".

ΤΡΕΛΟΣ: Είχατε πράγματι αποδείξεις γι' αυτό;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι. Αλλά όπως πήγε να σας εξηγήσει προηγουμένως ο αστυνόμος, είναι μια μπλόφα που την κάνουμε συχνά εμείς της αστυνομίας...

ΤΡΕΛΟΣ: Χα, χα! Τι σουπιές! (Δίνει μια στην πλάτη του Διοικητή, που μένει εμβρόντητος).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Είχαμε, όμως, υπόνοιες. Αφού ο ύποπτος ήταν ο μοναδικός αναρχικός σιδηροδρομικός του Μιλάνου, εύκολα φτάσαμε στο συμπέρασμα ότι αυτός....

ΤΡΕΛΟΣ: Βέβαια, βέβαια, είναι προφανές, και κάτι παραπάνω. Έτσι, αν είναι αναμφισβήτητο ότι τις βόμβες στο τρένο τις έβαλε ένας σιδηροδρομικός, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τις βόμβες στα δικαστήρια της Ρώμης τις έβαλε ένας δικαστικός, ότι στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη τις έβαλε ο φρούραρχος, τις βόμβες στην Αγροτική Τράπεζα τις έβαλε ένας τραπεζίτης ή ένας γαιοκτήμονας, ανάλογα με τις ορέξεις σας. (Άξαφνα αγριεύει). Σοβαρευτείτε, κύριοι. Εγώ βρίσκομαι εδώ για να κάνω μια σοβαρή έρευνα, κι όχι για ν' ακούω ηλιθιότητες. Πάμε παρακάτω. Εδώ γράφει (Διαβάζει ένα έγγραφο): "Ο αναρχικός δε φάνηκε να κλονίζεται όταν άκουσε την κατηγορία. Χαμογελούσε και δεν την πίστεψε".

Ποιος έκανε αυτή τη δήλωση;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Εγώ, κύριε δικαστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Μπράβο! Χαμογελούσε, λοιπόν. Εδώ, όμως, έχει κι ένα σχόλιο. Πρόκειται για δικά σας λόγια, που τα αναφέρει κι ο δικαστής που ζήτησε να μπει η υπόθεση στο αρχείο. "Αναμφιβόλως, συνέβαλε στην κρίση που τον οδήγησε στην αυτοκτονία και ο φόβος ότι θα έχανε τη δουλειά του, ότι θα απολυόταν". Μα, στην αρχή, χαμογελάει και δεν πιστεύει, κι ύστερα, ξαφνικά, φοβάται; Ποιος τον έκανε να φοβηθεί; Ποιος του μίλησε για απόλυση απ' τη δουλειά του;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, σας ορκίζομαι, εγώ...

ΤΡΕΛΟΣ: Σας παρακαλώ, ας μην υποβαθμίζουμε τη διαδικασία. Δεν παίζετε βιολί. Όλοι οι αστυνομικοί σ' αυτό τον κόσμο καταφεύγουν και σε άγριες μεθόδους. Γιατί να είστε εσείς οι δυο οι μόνοι που ανακρίνετε με το "σείς" και με το "σας"; Αφού είναι δουλειά σας και η αγριάδα. Έτσι δεν είναι;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε δικαστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Παρακαλώ. Εξάλλου, είναι γνωστό, ορισμένες φορές είναι κι επικίνδυνη η δουλειά. Λέει κάποιος σ' έναν αναρχικό: "Άσχημα την έχεις. Ποιος ξέρει, όταν πούμε στους διευθυντές των σιδηροδρόμων ότι είσαι αναρχικός, αν δε θα σε πετάξουν στους πέντε δρόμους, αν δε σε απολύσουν". Οπότε, ο αναρχικός καταρρέει. Γιατί, είναι αλήθεια, ότι οι αναρχικοί λογαριάζουν το πόστο τους περισσότερο απ' όλους τους άλλους ανθρώπους. Κατά βάθος, είναι όλοι τους μικροαστοί, κρέμονται από τις μικροβολές τους: το σίγουρο μισθό βρέξει χιονίσει, τα έκτακτα, τον δέκατο τρίτο, τη σύνταξη, την ασφάλιση... ήρεμα γεράματα... Πιστέψτε με, κανείς δεν σκέφτεται τα γεράματα του πιο πολύ απ' τους αναρχικούς... μιλώ, φυσικά, για τους δικούς μας αναρχικούς, τους τωρινούς, που γυρίζουν με τις παντόφλες... Καμιά σχέση δεν έχουν αυτοί με τους παλιούς αναρχικούς, που γύριζαν κυνηγημένοι από τόπο σε τόπο... Ξέρετε εσείς τι θα πει κυνηγημένος, κύριε διοι-

κητά; Ω, μα τι λέω; Ανακεφαλαιώνουμε: Εσείς σπάζετε το ηθικό του αναρχικού, τον πικραίνετε, κι εκείνος πέφτει...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Αν μου επιτρέπετε, κύριε δικαστά, για να πούμε την αλήθεια, δεν έπεσε αμέσως. Εδώ έκανα κι εγώ μια παρέμβαση.

ΤΡΕΛΟΣ: Πράγματι, δίκιο έχετε. Εσείς, αστυνόμε, είχατε βγει κι ύστερα ξαναμπήκατε. Μείνατε για λόγο σιωπηλός, και μετά είπατε... Εμπρός, αστυνόμε, πέστε τη φράση σας... Και να φαντάζεστε πάντα ότι ο αναρχικός είμαι γω.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα. "Μόλις μου τηλεφώνησαν απ' τη Ρώμη. Καλό νέα για λόγου σου. Ο φίλος σου, με συγχωρείτε, ο σύντροφος χορευτής, ομολόγησε πως εκείνος έβαλε τη βόμβα στην τράπεζα στο Μιλάνο".

ΤΡΕΛΟΣ: Κι εκείνος, ο σιδηροδρομικός, πώς αντέδρασε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Άσχημα. Ζήτησε τσιγάρο. Το άναψε...

ΤΡΕΛΟΣ: Κι ύστερα ρίχτηκε αμέσως απ'το παράθυρο...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι αμέσως...

ΤΡΕΛΟΣ: Στην πρώτη κατάθεση σας, είπατε "αμέσως". Έτσι δεν είναι;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μάλιστα, έτσι είναι.

ΤΡΕΛΟΣ: Επιπλέον, κι όσες φορές μιλήσατε με τους δημοσιογράφους, κι όταν βγήκατε στην τηλεόραση, είπατε πως ο αναρχικός, πριν κάνει την τραγική αυτή ενέργεια, αισθανόταν πια χαμένος... ένιωθε "στριμωγμένος", έτσι δεν είπατε;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μάλιστα, έτσι ακριβώς είπα: "στριμωγμένος".

ΤΡΕΛΟΣ: Και τι άλλο δηλώσατε;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ότι το άλλοθι του, ότι δηλαδή είχε περάσει το απόγευμα που μας ενδιέφερε παίζοντας χαρτιά σ' ένα καφενείο, κατέρρευσε. Δεν έστεκε πια.

ΤΡΕΛΟΣ: Οπότε ο αναρχικός ήταν σοβαρά ύποπτος και για τις βομβιστικές ενέργειες στις τράπεζες του Μιλάνου, εκτός από τη βόμβα στα τρένα. Και προσθέσατε, τελειώνοντας, ότι η αυτοκτονία του αναρχικού "απέδειξε περίτρανα την αλήθεια του κατηγορη-

τηρίου".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μάλιστα, το είπα.

ΤΡΕΛΟΣ: Όταν ήταν ζωντανός, κύριε διοικητά, φωνάξα-
τι. πως ήταν εγκληματίας, παλιάνθρωπος! Κι όμως,
μετά από λίγες βδομάδες, δηλώσατε, κύριε διοικη-
τά, να και το σχετικό έγγραφο, ότι "φυσικά", ε-
παναλαμβάνω "φυσικά", δεν υπήρχαν συγκεκριμέ-
να στοιχεία σε βάρος του φουκαρά του σιδηροδρο-
μικού. Σωστά; Άρα, ήταν τελείως αθώος. Εξάλλου,
σεις ο ίδιος δηλώσατε: "ο αναρχικός αυτός ήταν κα-
λό παιδί".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, το παραδέχομαι, κάναμε λάθος.

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά, φυσικά, όλοι κάνουμε λάθη. Εσείς, ό-
μως, με συγχωρείτε που το λέω, κάνατε πολύ χον-
τρό λάθος. Πρώτα απ' όλα, συλλαμβάνετε αυθαίρε-
τα έναν ελεύθερο πολίτη. Έπειτα, κάνετε κατάχρη-
ση εξουσίας και τον κρατάτε περισσότερο απ' όσο ε-
πιτρέπει ο νόμος. Μετά, τραυματίζετε ψυχικά τον
φουκαρά το σιδηροδρομικό, λέγοντας του πως έχε-
τε αποδείξεις ότι έβαλε τις βόμβες στο τρένο. Κα-
τόπιν, του υποβάλλετε σιγά σιγά την ιδέα ότι θα χά-
σει τη δουλειά του, Έπειτα, του λέτε πως το άλλο-
θί του κατέρρευσε. Και τέλος, του δίνετε και μια κα-
τακέφαλη: ότι ο φίλος και σύντροφος του από τη
Ρώμη ομολόγησε πως είναι ένοχος για τη σφαγή
του Μιλάνου. Οπότε, ο φίλος του αποκαλύπτεται
πως είναι απαίσιος δολοφόνος. Κι εκείνος, λέει
απαρηγόρητος πως "αυτό είναι το τέλος της αναρ-
χίας" και πηδάει απ' το παράθυρο. Μα είμαστε τρε-
λοί; Είναι να ξαφνιαστούμε αν κάποιον, ύστερα απ'
όλα αυτά, τον πιάσει κρίση υστερίας; Όχι, βέβαια.
Λυπούμαι που το λέω, αλλά είστε ένοχοι, και μά-
λιστα πολύ. Είστε υπεύθυνοι για το θάνατο του α-
ναρχικού! Είστε ένοχοι για προτροπή σε αυτοκτο-
νία!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, κύριε δικαστά, πώς είναι δυνατόν να μι-
λάτε έτσι; Το επάγγελμα μας, όπως παραδεχτήκα-
τε κι εσείς, είναι να ανακρίνουμε ύποπτους. Για να
καταφέρουμε να τους κάνουμε να μιλήσουν, είμαστε

υποχρεωμένοι, κάθε τόσο, να καταφεύγουμε σε κόλπα, παγίδες, ψυχολογική βία...

ΤΡΕΛΟΣ: Ε, εδώ δεν είναι μια ψυχολογική βία που ασκήθηκε μια στιγμή. Έχουμε μια συνεχή ψυχολογική βία. Πρώτα πρώτα, είχατε ή όχι αποδείξεις ότι ο φουκαράς ο σιδηροδρομικός είχε δώσει ψεύτικο άλλοθι; Απαντείστε!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, αποδείξεις δεν είχαμε, αλλά...

ΤΡΕΛΟΣ: Δε μ' ενδιαφέρουν τα "αλλά". Επιπλέον, υπάρχουν δυο τρεις συνταξιούχοι που, ακόμα και σήμερα, επιβεβαιώνουν το άλλοθι του;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, υπάρχουν.

ΤΡΕΛΟΣ: Είπατε, επομένως, ψέματα στην τηλεόραση και στον τύπο, ότι δήθεν το άλλοθι του δεν έστεκε κι ότι είχατε σοβαρότατες ενδείξεις για τη ενοχή του; Άρα, τις παγίδες, τα κόλπα και τις πλεκτάνες δεν τα χρησιμοποιείτε μόνο για να κάνετε τους ύποπτους να ομολογήσουν, μα και για να κοροϊδέψετε και να εξαπατήσετε τον εύπιστο και ηλίθιο λαό! (Ο διοικητής κάνει να τον διακόψει). Αφήστε με να ολοκληρώσω, σας παρακαλώ. Δεν έχετε ακούσει ποτέ ότι η διασπορά ψευδών και παραπλανητικών ειδήσεων είναι έγκλημα σοβαρό;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα εκείνος ο συνεργάτης μου με διαβεβαίωσε...

ΤΡΕΛΟΣ: Α, ξαναρχίσαμε τώρα τη γνωστή ιστορία: τα φортώνουμε σε κάποιον άλλον, κ.λ.π., κ.λ.π. Για πέστε μου εσείς, αστυνόμε, πού το βρήκατε ότι ο αναρχικός χορευτής είχε ομολογήσει; Διάβασα όλα τα πρακτικά των ανακρίσεων που έγιναν στη Ρώμη (Δείχνει τα σχετικά έγγραφα), αλλά δεν βρήκα ούτε μια φορά γραμμένο ότι ο αναρχικός χορευτής παραδέχτηκε την ενοχή του. Επομένως; Είναι η ομολογία του άλλο ένα δικό σας κόλπο; Απαντείστε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, είναι δικό μας κόλπο.

ΤΡΕΛΟΣ: Βρε, φαντασία που την έχετε! Θα 'πρεπε να γίνετε συγγραφείς εσείς οι δυο. Κι ίσως να σας δοθεί η ευκαιρία. Στη φυλακή, έχουν γραφτεί θαυμάσια έργα. Αισθάνεστε λίγο άσχημα, ε; Λοιπόν, θα προ-

σθέσω ότι στη Ρώμη υπάρχουν εναντίον σας πάρα πολλά στοιχεία, σας μιλώ ειλικρινά. Είστε κι οι δυο ξεγραμμένοι. Τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Εσωτερικών αποφάσισαν να σας ξεφορτωθούν. Θέλουν να σας τιμωρήσουν παραδειγματικά, για ν' ανακτήσει η αστυνομία το χαμένο της κύρος!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, είναι αδύνατο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ Π.: Μα πώς μπορούν....

ΤΡΕΛΟΣ: Κι όμως, είστε ξεγραμμένοι. Αυτά έχει η πολιτική, αγαπητοί μου. Πριν, είσασταν χρήσιμοι σ' ένα παιχνίδι: έπρεπε να χτυπηθούν οι συνδικαλιστικοί αγώνες, να δημιουργηθεί ένα κλίμα που θα επέτρεπε την εξόντωση των ανατρεπτικών στοιχείων, κ.λ.π. Τώρα, όμως, η κατάσταση άλλαξε: ο κόσμος αγανάκτησε με την εκπαράθρωση του αναρχικού και θέλει δυο ένοχους. Το κράτος του τους προσφέρει!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα εμάς βρήκε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Αυτό λέω κι εγώ!

ΤΡΕΛΟΣ: Θα σας πω μια παλιά αγγλέζικη ιστοριούλα: "Ο άρχοντας στέλνει τα μαντρόσκυλα να κυνηγήσουν τους χωριάτες. Αν οι χωριάτες διαμαρτυρηθούν στο βασιλιά, ο άρχοντας σκοτώνει τα μαντρόσκυλα, κι όλα πάνε καλά".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δηλαδή, εσείς πιστεύετε... πραγματικά, το πιστεύετε....;

ΤΡΕΛΟΣ: Μα αφού εγώ είμαι ο δήμιος σας!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Άτιμο επάγγελμα!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Το ξέρω εγώ ποιος μου την έφερε.. Θα μου το πληρώσει ακριβά.

ΤΡΕΛΟΣ: Πολλοί θα χαρούν με την ατυχία σας, και πολλοί θα καγχάζουν ικανοποιημένοι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, και πρώτοι πρώτοι πολλοί συνάδελφοί μας.... Αυτό είναι που με εξοργίζει.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Για να μη μιλήσουμε για τους δημοσιογράφους, για τις εφημερίδες...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ποιος ξέρει τι θα μας σύρουν... Και τα περιοδικά; Φαντάζεστε;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Και τι δε θα γράφουν αυτά τα σκουλήκια, που πριν από λίγο ερχόντουσαν να μας γλείψουν.

"Δώστε του να καταλάβει του μπάτσου".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: "Ήταν άγριος σαδιστής, ήταν γουρού-
νι!"

ΤΡΕΛΟΣ: Για να μη μιλήσουμε για τις ειρωνείες, τις ταπει-
νώσεις...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Και τις κοροϊδίες. Όλοι θα μας γυρίσουν τις
πλάτες. Ούτε μια θέση φύλακα δε θα μπορούμε να
βρούμε.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Άτιμε ντουινιά!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι. Άτιμη κυβέρνηση!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τώρα που φτάσαμε εδώ, δώστε μας εσείς
μια συμβουλή. Τι να κάνουμε;

ΤΡΕΛΟΣ: Τι μπορώ να σας πω εγώ;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, δώστε μας εσείς μια συμβουλή!

ΤΡΕΛΟΣ: Εγώ, στη θέση σας...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Στη θέση μας;

ΤΡΕΛΟΣ: Θα 'πεφτα απ' το παράθυρο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Πώς είπατε;

ΤΡΕΛΟΣ: Μου ζητήσατε μια συμβουλή. Οπότε, εδώ που
φτάσατε, με τόσες ταπεινώσεις που σας περιμένουν
... Ακούστε με, είναι προτιμότερο να πέσετε απ' το
παράθυρο. Εμπρός, κουράγιο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ωραία, εντάξει. Μα τι νόημα έχει αυτό;

ΤΡΕΛΟΣ: Κανένα νόημα. Αφήστε να σας πιάσει κρίση υστε-
ρίας και πέστε απ' το παράθυρο. (Τους σπρώχνει
και τους δυο απαλά προς το παράθυρο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, περιμένετε! Περιμένετε!

ΤΡΕΛΟΣ: Τι θα πει "περιμένετε"; Εσείς τι περιμένετε;
Τι άλλο έχετε να κάνετε πάνω σ' αυτή την άθλια γη;
Ζωή ειν' αυτή; Ψεύτη ντουινιά, ψεύτρα κυβέρνηση...
Όλα είναι άτιμα! Άντε, καιρός να πέφτουμε! (Αρ-
χίζει να τους σέρνει δυνατά).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, κύριε δικαστά, τι κάνετε; Εγώ ελπίζω
ακόμα.

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν υπάρχει πια ελπίδα, ξοφλήσατε. Με καταλα-
βαίνετε; Ξο — φλή — σα — τε! Κάτω!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Βοήθεια! Μη σπρώχνετε! Σας παρακαλώ!

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν σπρώχνω εγώ, είναι η κρίση υστερίας που
σας σπρώχνει! Ζήτω η ελευθερώτρια υστερία! (Τους

αρπάζει απ'τη μέση και τους υποχρεώνει να σκαρφαλώσουν στο περβάζι του παραθύρου).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι! Βοήθεια! Βοήθεια!

(Μπαίνει ο αστυφύλακας, που είχε φύγει όταν άρχισε η ανάκριση).

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Τι συμβαίνει, κύριε;

ΤΡΕΛΟΣ: (Τους αφήνει). Τίποτα, τίποτα. Έτσι δεν είναι, κύριε αστυνόμπε; Έτσι δεν είναι, κύριε διοικητά; Εμπρός, καθησυχάστε τον αστυφύλακα.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Κατεβαίνει τρέμοντας απ' το περβάζι). Ε, ναι, ησύχασε... Ήταν μόνο....

ΤΡΕΛΟΣ: Μια ξαφνική κρίση υστερίας.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Μια ξαφνική κρίση υστερίας;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, ήθελαν να πέσουν κάτω απ'το παράθυρο.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Κι αυτοί;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, αλλά μην το πείτε στους δημοσιογράφους, προς Θεού!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Όχι, όχι, δεν πρόκειται να το πω.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δεν είν'αλήθεια. Εσείς, κύριε δικαστά, θέλατε να....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Έτσι είναι.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Εσείς θέλατε να πέσετε απ'το παράθυρο, κύριε δικαστά;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, αυτός έσπρωχνε.

ΤΡΕΛΟΣ: Έτσι είναι, εγώ τους έσπρωχνα. Και παραλίγο θα 'πεφταν στ' αλήθεια. Ήταν απελπισμένοι... Φτάνει ένα τίποτα όταν κάποιος είναι απελπισμένος....

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Πράγματι, "ένα τίποτα"...

ΤΡΕΛΟΣ: Για δεσ τους, ακόμα απελπισμένοι είναι... Κοίτα κάτι μούτρα, σα να 'ναι σε κηδεία!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: (Έχει ενθουσιαστεί με την οικειότητα που του δείχνει ο δικαστής). Ναι, συγχωρείστε μου την έκφραση, μοιάζουν σα να κάθονται στη χέστρα, όπως λέει ο λαός....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Εί, τρελαθήκατε;

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Με συγχωρείτε, στην τουαλέτα ήθελα να πω....

ΤΡΕΛΟΣ: Εμπρός, θάρρος... Και τραβήξτε και το καζανάκι, όπως λέει ο λαός. Ευθυμείστε, κύριοι!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ωραία τα λέτε εσείς! Εμείς, πάντως... Ήτανε μια στιγμή, που ετοιμαζόμουν στα σοβαρά να πηδηξω κάτω....

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ετοιμαζόταν να πηδήξει κάτω; Μόνος του;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι εγώ το ίδιο.

ΤΡΕΛΟΣ: Τα βλέπετε, κύριοι; Η ξαφνική κρίση υστερίας! Κι ύστερα, ποιος θα 'φταιγε;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Αυτά τα καθάρματα, η κυβέρνηση. Πρώτα σου λένε "καταπίεσε, δημιούργησε κλίμα αναταραχής, μίλα για κατάσταση αναρχίας"....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: "Κάνε τον κόσμο να νιώσει την ανάγκη για ένα ισχυρό κράτος". Και μετά....

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, το φταίξιμο θα 'ταν μόνο δικό μου.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δικό σας; Γιατί;

ΤΡΕΛΟΣ: Γιατί αυτά που σας είπα δεν ήταν αλήθεια. Τα έβγαλα απ' το κεφάλι μου.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Πώς; Ωστε δεν είν' αλήθεια ότι θέλουν να μας ξεφορτωθούν;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, ούτε που τους περνάει απ' το μυαλό κάτι τέτοιο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι οι αποδείξεις;

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν υπήρξαν ποτέ αποδείξεις.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι οι υπουργοί, που θέλουν να μας ξεφορτωθούν;

ΤΡΕΛΟΣ: Ψέματα είναι όλα. Οι υπουργοί σας λατρεύουν, σας φυλάνε σαν τις κόρες των ματιών τους. Κι ο αρχηγός της αστυνομίας, όταν ακούει τα ονόματα σας, συγκινείται και φωνάζει "μαμά".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μιλάτε σοβαρά;

ΤΡΕΛΟΣ: Βεβαίως. Όλη η κυβέρνηση σας λατρεύει. Και θα ομολογήσω ότι η εγγλέζικη ιστοριούλα για τον άρχοντα που σκοτώνει τα μαντρόσκυλα είναι φτιαχτή. Κανένας άρχοντας ποτέ δε σκότωσε ούτε μισό μαντρόσκυλο για να ικανοποιήσει έναν χωριάτη. Ίσα ίσα, έχει γίνει το αντίθετο! Κι αν πάνω στη σύγκρουση σκοτωθεί ένα μαντρόσκυλο, ο βασιλιάς στέλνει αμέσως συλληπητήριο τηλεγράφημα στον άρχοντα. Και στεφάνια με το έμβλημα του.

(Ο αστυνόμος Π. ετοιμάζεται να μιλήσει, μα ο διοικητής έχει εκνευριστεί).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Αν κατάλαβα καλά...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σίγουρα δεν κατάλαβες καλά... Άφησε με να μιλήσω εγώ, αστυνόμε.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, κύριε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δεν καταλαβαίνω, κύριε δικαστά, γιατί σκαρώσατε όλην αυτή την φάρσα....

ΤΡΕΛΟΣ: Φάρσα, είπατε; Όχι, δεν ήταν φάρσα. Ήταν ένα από τα συνηθισμένα τεχνάσματα ή κόλπα, που χρησιμοποιεί πολλές φορές και η δικαιοσύνη, για ν' αποδείξει στην αστυνομία πόσο βάρβαρες, για να μην πω εγκληματικές, είναι αυτές οι μέθοδοι!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Επομένως, εσείς εξακολουθείτε να πιστεύετε ότι, αν ο αναρχικός πήδηξε απ' το παράθυρο, βάλαμε κι εμείς το χεράκι μας και τον σπρώξαμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Μα αφού έτσι μου είπατε εσείς, πριν από μια στιγμή. Θα σας ξέφυγε, φαίνεται.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα αφού εμείς δεν είμασταν εδώ τη στιγμή που πήδηξε. Ρωτείστε τον αστυφύλακα.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Έτσι είναι, κύριε δικαστά. Αυτοί οι δυο είχαν μόλις βγει απ' το δωμάτιο, όταν πήδηξε ο αναρχικός.

ΤΡΕΛΟΣ: Σα να λέμε ότι, όταν κάποιος πυροδοτεί μια βόμβα σε μια τράπεζα, κι ύστερα βγαίνει, δεν είναι ένοχος, γιατί δεν ήταν μέσα τη στιγμή της έκρηξης. Α, θαυμάσιες σχέσεις έχουμε εδώ πέρα με τη λογική!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, κύριε δικαστά, έγινε μια παρεξήγηση. Ο αστυφύλακας αναφερόταν στην πρώτη εκδοχή. Ενώ εμείς, μιλούμε για τη δεύτερη.

ΤΡΕΛΟΣ: Α, ναι. Στη συνέχεια, κάτι ανακαλέσατε....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δε θα'λεγα ανακαλέσαμε, θα'λεγα διορθώσαμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Σωστά. Ας ακούσουμε τώρα: Τι πράγμα διορθώσατε; (Ο διοικητής συνεννοείται με νεύματα με τον αστυνόμο Π.).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Βλέπετε, έχουμε...

ΤΡΕΛΟΣ: Προσέξτε καλά. Στα πρακτικά έχω αυτή, τη δεύ-

τερη εκδοχή. Σας ακούω!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Διορθώσαμε την ώρα του... πώς να το πούμε; του κόλπου....

ΤΡΕΛΟΣ: Την ώρα του κόλπου;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μάλιστα. Να, τελοσπάντων, δηλώσαμε ότι την παγίδα στον αναρχικό, με τα σχετικά ψέματα, δεν του την στήσαμε τα μεσάνυχτα, αλλά γύρω στις οχτώ το βράδυ.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δηλαδή, στις 20.00.

ΤΡΕΛΟΣ: Α, μάλιστα. Οπότε όλα έγιναν τέσσερις ώρες νωρίτερα, ακόμα και το ρίξιμο του απ' το παράθυρο. Κάτι σαν θερινό ωράριο, λίγο ενισχυμένο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι. Απ' το παράθυρο ρίχτηκε τα μεσάνυχτα. Αυτό δεν άλλαξε. Υπήρχαν κι οι μάρτυρες.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ανάμεσα σ' άλλους, είναι κι αυτός ο δημοσιογράφος, που βρισκόταν στην αυλή. Τον θυμάστε; (Ο δικαστής γνέφει όχι).

Αυτός, που άκουσε το χτύπημα στην κορνίζα του οικήματος και τον γδούπο στο έδαφος, αυτός που αμέσως σημείωσε την ώρα.

ΤΡΕΛΟΣ: Ωραία. Η αυτοκτονία έγινε τα μεσάνυχτα και το κόλπο στις 20.00. Τότε, τι γίνεται με την ξαφνική κρίση υστερίας; Προσέξτε, γιατί η εκδοχή σας για την αυτοκτονία βασίζεται στην ξαφνική κρίση υστερίας. Όλοι, απ' τον ανακριτή μέχρι τον δημόσιο κατήγορο, επέμεναν ότι ο φουκαράς πήδηξε απ' το παράθυρο σε μια ξαφνική κρίση υστερίας. Και τώρα, έρχεστε και μου βγάζετε απ' τη μέση αυτή την ξαφνική κρίση υστερίας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι, δεν βγάζουμε καθόλου απ' τη μέση αυτή την ξαφνική κρίση υστερίας.

ΤΡΕΛΟΣ: Μα πώς, την βγάζετε! Αφού μου παρεμβάλλετε τέσσερις ολόκληρες ώρες ανάμεσα στην αυτοκτονία και στη στιγμή που εσείς, ή ο συνεργάτης σας, μπαίνετε και του κάνετε το κόλπο "έχουμε τις αποδείξεις". Οπότε τι γίνεται αυτή η ξαφνική κρίση υστερίας; Έπειτα από τέσσερις ώρες, ο αναρχικός θα 'χε χωνέψει πολύ περισσότερα απ' αυτά που του 'πάτε.

Θα μπορούσατε να τον διαβεβαιώσετε ότι ο Μπακούνιν ήταν νταβατζής, χαφιάς της αστυνομίας και του Βατικανού, μα εκείνος θα το άντεχε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα αυτό ακριβώς θέλουμε, κύριε δικαστά!

ΤΡΕΛΟΣ: Θέλατε να του μιλήσετε για τον νταβατζή Μπακούνιν;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι. Θέλουμε ν' αποδείξουμε ότι γι' αυτή την ξαφνική κρίση υστερίας, δεν έφταιγαν τα κόλπα μας και τα ψέματα μας. Γιατί, απ' την ώρα που τα είπαμε μέχρι την ώρα που αυτοκτόνησε, μεσολάβησαν τέσσερις ολόκληρες ώρες!

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, ναι, δίκιο έχετε. Τι θαυμάσια σκέψη! Τι τέλεια ιδέα!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε δικαστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Οπότε έτσι, δεν μπορεί να σας κατηγορήσει κανένας. Ναι μεν του είπατε ψέματα, αλλά αυτά δεν τον έσπρωξαν στην αυτοκτονία.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ακριβώς. Οπότε είμαστε τελείως αθώοι.

ΤΡΕΛΟΣ: Μπράβο σας. Φυσικά, δεν μπορούμε να καταλάβουμε γιατί ο φουκαράς έπεσε απ' το παράθυρο, αλλά αυτό προς το παρόν δεν έχει σημασία. Μας φτάνει που εσείς είστε αθώοι.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Και πάλι σας ευχαριστώ. Σας το λέω ειλικρινά, ότι στην αρχή φοβήθηκα πως είσασταν προκατειλημμένοι απέναντι μας.

ΤΡΕΛΟΣ: Προκατειλημμένος;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι. Νόμιζα ότι θέλατε οπωσδήποτε να μας βγάλετε ένοχους.

ΤΡΕΛΟΣ: Προς Θεού, κάθε άλλο μάλιστα. Αν φέρθηκα λίγο σκληρά κι αν σας προκάλεσα κατά κάποιον τρόπο, το 'κάνα μόνο και μόνο για να σας αναγκάσω να βρείτε επιχειρήματα, που θα σας βοηθούσαν στο τέλος να βγείτε καθαροί.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Αισθάνομαι ειλικρινά συγκινημένος. Είναι ωραίο να ξέρεis ότι η δικαιοσύνη είναι πάντα η καλύτερη φίλη της αστυνομίας.

ΤΡΕΛΟΣ: Ας πούμε συνεργάτιδα....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (μαζί κι ο Αστυνόμος Π.). Ναι, ας πούμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Θα πρέπει, όμως, να φανείτε κι εσείς συνεργάσι-

μοι, για να μπορέσω να σας βοηθήσω μέχρι τέλους...
Για να κάνω τη θέση σας απρόσβλητη.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Φυσικά!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μετά χαράς!

ΤΡΕΛΟΣ: Πρέπει, πρώτα πρώτα, να τεκμηριώσουμε, με α-
τράνταχτα επιχειρήματα, ότι ο αναρχικός, μέσα στο
τετράωρο αυτό, είχε ξεπεράσει την απογοήτευση, εί-
χε συνέλθει από την "ψυχολογική κατάρρευση",
που αναφέρει ο ανακριτής.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Έχουμε τις καταθέσεις αυτού εδώ του
αστυφύλακα και τη δική μου! Λέμε ότι ο αναρχικός,
έπειτα από μια πρώτη απογοήτευση, συνήλθε.

ΤΡΕΛΟΣ: Είναι στο φάκελο;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Να, έτσι μου φαίνεται....

ΤΡΕΛΟΣ: Μάλιστα, υπάρχει. Είναι στη δεύτερη εκδοχή
των γεγονότων... Νάτην. (Διαβάξει). "Ο σιδηροδρο-
μικός συνέρχεται, ηρεμεί και λείειότι, με τον πρώην
χορευτή, δεν είχαν καλές σχέσεις". Θαυμάσιο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σα να λέμε ότι δεν τον πολυένοιαζε αν
μάθαινε πως ο χορευτής ήταν εκείνος που 'βάζε τις
βόμβες.

ΤΡΕΛΟΣ: Σίγουρα, δε θα τον εκτιμούσε πολύ, ούτε σαν α-
ναρχικό ούτε σαν χορευτή.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ίσως να μην τον θεωρούσε καν αναρ-
χικό.

ΤΡΕΛΟΣ: Εγώ λέω ότι μάλλον τον περιφρονούσε.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σ' έναν καυγά μάλιστα, ο ένας έφτασε
να πετάξει στον άλλον μιαν αλατιέρα!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Που μπορεί να κάνει τόσο μεγάλο κακό!

ΤΡΕΛΟΣ: Κι ας μην ξεχνάμε ότι ο σιδηροδρομικός μας ή-
ξερε ότι στην αναρχική ομάδα της Ρώμης είχαν εισ-
χωρήσει ένα σωρό χαφιέδες της ασφάλειας. Και το
είχε πει στον χορευτή: "Η αστυνομία κι οι φασί-
στες σας χρησιμοποιούν, για ν' αποσταθεροποιή-
σουν την κατάσταση... Έχετε ανάμεσα σας πολλούς
πληρωμένους προβοκάτορες... που σας κάνουν ό,τι
θέλουν.. Θα κάνετε κακό σ' όλη την αριστερά".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μπορεί να τσακώθηκαν ακριβώς γι'
αυτό!

ΤΡΕΛΟΣ: Βέβαια, γιατί ο χορευτής δεν τον άκουσε. Άσε που ο σιδηροδρομικός μας άρχισε κιόλας να υποψιάζεται ότι κι ο χορευτής ήταν προβοκάτορας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, μπορεί....

ΤΡΕΛΟΣ: Συνεπώς, απ' τη στιγμή που ο σιδηροδρομικός είχε ξεγράψει τον χορευτή, τα πράγματα είν' απλά: ο σιδηροδρομικός μας ήταν ήρεμος.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Χαμογελούσε κιόλας! Θυμάστε; Το δήλωσα εγώ, στην πρώτη εκδοχή.

ΤΡΕΛΟΣ: Δυστυχώς, όμως, υπάρχει το πρόβλημα ότι, στην πρώτη εκδοχή, είχατε καταθέσει πως ο αναρχικός είχε "καταρρεύσει" κι είχε ανάψει τσιγάρο — θύμιζε την ηθοποιό Φραντσέσκα Μπερτίνι — κι είχε πει "απογοητευμένος": "Αυτό είναι το τέλος της αναρχίας". Ουάά... Ουάά! Τι διάολο σας ήρθε να το γυρίσετε με τέτοιο τρόπο στο μελό; Για όνομα του Θεού!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Έχετε δίκιο, κύριε δικαστά. Η ιδέα ήταν του νεαρού από δω. Εγώ του το 'χα πει κιόλας: Ας αφήσουμε τους κινηματογραφιστές να κάνουν τις σκηνοθεσίες' εμείς είμαστε αστυνομικοί.

ΤΡΕΛΟΣ: Ακούστε με, εδώ που φτάσαμε, μόνο μία λύση μένει: Να τ' αναιρέσουμε όλα, και να τα μαγειρέψουμε πάλι απ' την αρχή!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Να δώσουμε μια τρίτη εκδοχή;

ΤΡΕΛΟΣ: Έλεος, όχι άλλη εκδοχή! Αρκεί να κάνουμε πιο εύλογες τις δυο, που έχουμε κιόλας στα χέρια μας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σωστά.

ΤΡΕΛΟΣ: Πάμε, λοιπόν, σημείο πρώτο: Επαναλαμβάνω τα όσα είπαμε και δεν αναιρούνται. Εσείς, αστυνόμε, κι εσείς, ή ένας συνεργάτης σας, κύριε διοικητά, στήσατε το κόλπο με τα ψέματα. Ο αναρχικός κάπνισε το τελευταίο του τσιγάρο κι είπε την περίφημη μελοδραματική του φράση... Εδώ, όμως, έχουμε την πρώτη αλλαγή: Δεν πήδησε απ' το παράθυρο, γιατί ήταν ακόμα οχτώ το βράδυ- δεν είχαν φτάσει μεσάνυχτα.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Έτσι υποστηρίζουμε στη δεύτερη εκδοχή.

ΤΡΕΛΟΣ: Είναι, εξάλλου, γνωστό ότι ένας σιδηροδρομικός

σέβεται πάντα το ωράριο.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Γεγονός είναι ότι μας μένει όλος ο καιρός για να τον κάνουμε ν' αλλάξει διάθεση, να του περάσει η απογοήτευση που θα τον έσπρωχνε στην αυτό κτονία.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Θαυμάσια!

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, αλλά... πώς άλλαξε η ψυχική του διάθεση; Ο χρόνος μονάχος του δεν αρκεί για να γιατρέψει τις πληγές. Κάποιος θα πρέπει να τον βοήθησε, με μια χειρονομία για παράδειγμα....

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Εγώ του έδωσα μαστίχα!

ΤΡΕΛΟΣ: Μπράβο, παιδί μου! Εσείς;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, εγώ... δεν ήμουν εκεί.

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι, η στιγμή είναι κρίσιμη. Θα πρέπει οπωσδήποτε να είσασταν!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σύμφωνα, ήμουν.

ΤΡΕΛΟΣ: Ωραία. Και, φυσικά, η απελπισία του αναρχικού σας είχε συγκινήσει λιγάκι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, εμένα μ'είχε συγκινήσει βαθύτατα.

ΤΡΕΛΟΣ: Και μπορούμε να προσθέσουμε ότι είχατε λυπηθεί που τον πικράνατε, κύριε διοικητά. Εσείς, ένας άνθρωπος τόσο ευαίσθητος!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, ναι, κατά βάθος είχα λυπηθεί, είχα στενοχωρηθεί.

ΤΡΕΛΟΣ: Θαυμάσια! Βάζω στοίχημα ότι δεν μπορέσατε να συγκρατηθείτε, και του δώσατε κάνα δυο στην πλάτη...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, δε νομίζω.

ΤΡΕΛΟΣ: Θυμηθείτε... Είναι μια πατρική χειρονομία.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ίσως, ίσως. Δε θυμάμαι, όμως.

ΤΡΕΛΟΣ: Εγώ είμαι βέβαιος ότι το κάνατε. Σας παρακαλώ, προσπαθείστε να θυμηθείτε καλά...

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ναι, το έκανε! Το θυμάμαι εγώ!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ε, αφού το θυμάται αυτός....

ΤΡΕΛΟΣ: (Στον αστυνόμο Π.). Εσείς, πάλι, του δώσατε ένα χαϊδευτικό χαστουκάκι στο μάγουλο.... να, έτσι (Του δίνει ένα χαστουκάκι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι. Λυπούμαι που θα σας απογοη-

τεύσω, αλλά είμαι σίγουρος. Χαστουκάκια δεν έδωσα.

ΤΡΕΛΟΣ: Και βέβαια με απογοητεύετε. Και ξέρετε γιατί; Γιατί ο άνθρωπος αυτός δεν ήταν μόνον αναρχικός, αλλά και σιδηροδρομικός. Το λησμονήσατε αυτό; Ξέρετε, τώρα, τι σημαίνει σιδηροδρομικός; Σημαίνει κάτι, που έχει να κάνει με τα παιδικά μας χρόνια... τρενάκια με μπαταρία και τρενάκια κουρδιστά... Όταν είσασταν μικρός, δεν είχατε τρενάκι;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, είχα ένα, που 'βγαζε καπνό... θωρακισμένο τρένο, φυσικά.

ΤΡΕΛΟΣ: Έκανε του του;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, τούου τούου....

ΤΡΕΛΟΣ: Θαύμα! Κάνατε τούου τούου, κι έλαμψαν τα μάτια σας. Όχι, κύριε, σίγουρα νιώσατε στοργή γι αυτό τον άνθρωπο, γιατί, στα βάθη του ασυνειδήτου σας, συνδεόταν με το τρενάκι σας.... Αν ο ύποπτος ήταν τραπεζίτης, λογουχάρη, εσείς ούτε που θα του δίνατε σημασία. Ήταν, όμως, σιδηροδρομικός, οπότε... σίγουρα του το δώσατε το χαστουκάκι!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ναι, ναι, αλήθεια είναι. Τον είδα εγώ. Του έδωσε δυο χαστουκάκια!

ΤΡΕΛΟΣ: Ορίστε, να κι ο μάρτυρας. Και τι του είπε ενώ του έδινε τα χαστουκάκια;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δε θυμάμαι.

ΤΡΕΛΟΣ: Να σας πω εγώ: "Έλα, έλα, μην απογοητεύσαι,... — εδώ του μιλούσε και με τ' όνομά του -, θα δεις ότι η αναρχία δε θα πεθάνει".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα... δε νομίζω.

ΤΡΕΛΟΣ: Σταματείστε, για όνομα του Θεού. Το είπατε! Μη με εξαγριώνετε! Να, κοιτάξτε το λαιμό μου! Τι λέτε: το είπατε, ναι ή όχι;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Καλά, αν θέλετε...

ΤΡΕΛΟΣ: Πέστε το, τότε, άλλη μια φορά. Να το ακούσω και να το γράψω στα πρακτικά. (Αρχίζει να γράφει).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Είπα, είπα.... "Έλα, έλα, μην απογοητεύεσαι..., θα δεις ότι η αναρχία δε θα πεθάνει"

ΤΡΕΛΟΣ: Ωραία! Και μετά τραγουδήσατε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τραγουδήσαμε;

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά. Αφού φτάσατε σ' αυτό το σημείο, είχε δημιουργηθεί ένα τόσο φιλικό κλίμα, που δεν μπορούσατε παρά ν' αρχίσετε το τραγούδι, όλοι μαζί. Τι τραγουδήσατε, όμως; Μήπως εκείνο που λέει "Πατρίδα μας είν' όλ' η γη;"

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, κύριε δικαστά. Λυπούμαι, αλλά στο τραγούδι δεν μπορούμε να σας παρακολουθήσουμε....

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν μπορείτε; Ωραία, τότε. Εγώ σας παρατάω και κάντε καλά μονάχοι σας. Στην έκθεση μου, θα τα γράψω όλα, όπως ακριβώς μου τα είπατε. Ξέρετε τι έχει να γίνει: της πουτάνας, μετά συγχωρήσεως. Μάλιστα! Λέτε πρώτα κάτι, κι ύστερα ξελέτε. Δίνετε μια εκδοχή, ύστερα από μισή ώρα δίνετε μια άλλη, τελείως διαφορετική. Ούτε μεταξύ σας δε συμφωνείτε. Έχουμε έναν αστυφύλακα που καταθέτει ότι ο αναρχικός είχε δοκιμάσει κιάλας μια πρώτη φορά να πηδήξει το μεσημέρι, παρουσία σας, κι εσείς ούτε που το μνημονεύετε αυτό... Κάνετε δηλώσεις στον τύπο, και στην τηλεόραση αν δεν κάνω λάθος, και λέτε: "φυσικά" από τις ανακρίσεις του αναρχικού δεν κρατήσαμε πρακτικά, δεν προφτάσαμε.... Κι ύστερα από λίγο, θαύμα: δυο και τρία πρακτικά, και μάλιστα με την υπογραφή του, λες κι ήταν ζωντανός! Φανταστείτε τι θα συνέβαινε αν ένας ύποπος έπεφτε έστω και στις μισές αντιφάσεις από σας. Θα τον είχατε στήσει στον τοίχο!

Ξέρετε τι γνώμη έχει για σας ο κόσμος σήμερα; Φοριχτή! Πουλάτε παραμύθια, είστε αληθίριοι.... οι μόνοι που σας πιστεύουν είναι οι δικαστικοί, που κουκουλώνουν και τις γκάφες σας. Και ξέρετε γιατί δε σας πιστεύει πια ο κόσμος; Γιατί οι εκδοχές των γεγονότων που προβάλετε, όχι μόνον είναι περιέργες, αλλά δεν έχουν κι ανθρωπιά... λείπει αυτό το κάτι, η ανθρώπινη ζεστασιά... Κανείς δεν πρόκειται να ξεχάσει, κύριε αστυνόμε, την ψυχρή κι απάνθρωπη απάντηση που δώσατε στη φουκαριάρα τη χήρα του αναρχικού, όταν σας ρωτούσε γιατί δεν

την ειδοποιήσατε για το θάνατο του άντρα της. Ούτε μια στιγμή δε δείξατε ότι έχετε αισθήματα. Ποτέ, κανένας σας, δε χάνει την ψυχραιμία του, δεν ξεφωνίζει, δε γελάει, δεν κλαίει, δεν τραγουδάει. Ο κόσμος θα μπορούσε να κάνει τα στραβά μάτια, να κάνει πως δε βλέπει τις πάμπολλες αντιφάσεις στις οποίες πέφτετε στο κάθε σας βήμα, φτάνει μόνο να διέκρινε, πίσω απ' όλα τ' άλλα, δυο ανθρώπους με ανθρωπιά... δυο ανθρώπους που συγκινούνται και, μολονότι αστυνομικοί, τραγουδούν μαζί με τον αναρχικό, έτσι για να του κάνουν το χατήρι, το τραγούδι του, το "Πατρίδα μας είν' όλ' η γη"! Ποιος θα τ' άκουγε αυτό και δε θα 'βαζε τα κλάματα; Ποιος δε θα σας έβλεπε με συμπάθεια αν άκουγε κάτι τέτοιο; Σας ικετεύω... για το καλό σας... για το καλό της ανάκρισης... Τραγουδέιστε! (Αρχίζει να τραγουδάει χαμηλόφωνα, κάνοντας νεύματα στους αστυνομικούς που, μουδιασμένοι, αρχίζουν, ο ένας μετά τον άλλο, να τραγουδούν μαζί του).

"Πλανιόμαστε στις θάλασσες και στις στεριές.
Για μια Ιδέα αφήνουμε τους αγαπημένους μας..."

Εμπρός, πιο δυνατά!

(Τους πιάνει απ' τις πλάτες και τους ταρακουνάει).

"Πατρίδα μας είν' όλ' η γη...."!

Πιο δυνατά, για όνομα του Θεού!

"Νόμος μας είν' η λευτεριά και μια σκέψη

Και μια σκέψη....

Πατρίδα μας είν' όλ' η γη!...."

(Αργά, αργά, πάνω στη χορωδία που τραγουδάει δυνατά, πέφτει το σκοτάδι).

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Πριν ανάψει το φως, οι τέσσερις ξαναρχίζουν να τραγουδούν όπως στο τέλος της πρώτης πράξης, και καταλήγουν στο φινάλε, όταν η σκηνή φωτίζεται κανονικά).

ΤΡΕΛΟΣ: (Χειροκροτεί, τους αγκαλιάζει όλους και τους σφίγγει τα χέρια). Μπράβο! Μπράβο! Τώρα μάλιστα, πάμε καλά. Έτσι, κανένας δεν μπορεί ν' αμφιβάλλει ότι ο αναρχικός μας ήταν πια περισσότερο από ήρεμος.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Θα 'λεγα ότι ήταν μέχρι ευτυχισμένος.

ΤΡΕΛΟΣ: Σίγουρα, θα ένιωθε σαν στο σπίτι του. Σα να βρισκόταν σε μια από κείνες τις αναρχικές ομάδες της Ρώμης, όπου οι χαφιέδες είναι περισσότεροι απ' τους γνήσιους αναρχικούς.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τα ψέματα που του είπαμε, δεν είχαν κλονίσει διόλου το ηθικό του.

ΤΡΕΛΟΣ: Επομένως, δεν έχουμε καμία ξαφνική κρίση υστερίας, έτσι δεν είναι; Αυτή του ήρθε αργότερα. (Γυρίζει στον αστυνόμο). Πότε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Γύρω στα μεσάνυχτα.

ΤΡΕΛΟΣ: Σε τι οφειλόταν;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, εγώ νομίζω ότι η αιτία....

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι, σιωπή! Εσείς δεν πρέπει να ξέρετε τίποτα γι' αυτό, κύριε διοικητά!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Πώς είπατε; Δεν πρέπει να ξέρω;

ΤΡΕΛΟΣ: Μα εδώ κάνουμε τόσα για να σας βγάλουμε απ' τη μέση, για ν' αποδείξουμε ότι εσείς δεν έχετε καμία σχέση με το θάνατο του αναρχικού, ότι δεν εί-

σασταν καν παρών...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Με συγχωρείτε, κύριε δικαστά. Έχετε δικιο, παρασύρθηκα. Ήμουν αφηρημένος.

ΤΡΕΛΟΣ: Παραείστε αφηρημένος, κύριε μου. Να προσέχετε περισσότερο. Όπως έλεγε ο Τοτό σε μια παλιά κωμωδία, "εκείνη την ώρα ο διοικητής της αστυνομίας, δεν ήταν στην αστυνομία". Ήταν, όμως, ο αστυνόμος Πιζάνι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, στην αρχή ήμουνα, αλλά αργότερα, έφυγα κι εγώ....

ΤΡΕΛΟΣ: Α, αρχίζουμε πάλι τις εξυπνάδες. Άντε, πες μου τώρα, σαν καλό παιδί, τι έγινε γύρω στα μεσάνυχτα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Στο δωμάτιο είμασταν έξι άτομα: τέσσερις αστυφύλακες, εγώ κι ένας υπολοχαγός των καραμπινιέρων...

ΤΡΕΛΟΣ: Μάλιστα, εκείνος που αργότερα πήρε προαγωγή κι έγινε λοχαγός.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, αυτός.

ΤΡΕΛΟΣ: Τι κάνατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τον ανακρίναμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Πάλι; "Πού ήσουνα ρε; Μίλα! Μη μας κάνεις τον ξύπνιο!"... Διάβολε, ύστερα από τόσες ώρες θα πρέπει να 'χατε εξαγριωθεί, να 'στε έξαλλοι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Καθόλου, κύριε δικαστά. Είμασταν πολύ ήρεμοι.

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν του κάνατε τίποτα; Δεν του δώσατε ούτε ένα χαστουκάκι ανάποδο;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι.

ΤΡΕΛΟΣ: Χαστουκάκι κανονικό;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι.

ΤΡΕΛΟΣ: Μήπως καμιά κοφτή;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κοφτή;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, όπως όταν κάνουν μασάζ στις παχουλές, για να φύγει η κυτταρίτιδα... τα τα τα! (Κάνει πως δίνει κοφτές). Όπως στο καράτε! Τα τα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, κύριε δικαστά. Ούτε μασάζ του κάναμε. Εμείς τον ανακρίναμε στ' αστεία.

ΤΡΕΛΟΣ: Στ' αστεία;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Αλήθεια σας λέω. Να, ρωτήστε τον αστυφύλακα. (Σπρώχνει τον αστυφύλακα προς το μέρος του δικαστή).

ΤΡΕΛΟΣ: Δε χρειάζεται. Είναι απίστευτο, αλλά υπάρχει και στην κατάθεση. (Δείχνει ένα έγγραφο) που δώσατε στον δικαστή, που έθαψε την υπόθεση.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα. Κι εκείνος, δεν αμφέβαλε καλου.

ΤΡΕΛΟΣ: Το φαντάζομαι. Πέστε μου, όμως, τι θα πει "στ' αστεία";

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Θα πει ότι τον ανακρίναμε στ' αστεία, έτσι, για να γελάσουμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν καταλαβαίνω. Παίζατε αμπαρίζα; Φορούσατε μάσκες; Φυσούσατε τρομπέτες;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι, δε φτάσαμε μέχρι το σημείο αυτό. Γελούσαμε, να... μιμούμασταν τον ύποπτο. Κανένα καλαμπούρι, κανένα αστείο....

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ναι, ναι, διασκεδάσαμε αφάνταστα. Ξέρετε, ο κύριος αστυνόμος, κι ας μην του φαίνεται καθόλου, είναι ένας χωρατατζής άλλο πράμα... Όταν είναι στις καλές του κάνει κάτι ανακρίσεις... Χαχα!

ΤΡΕΛΟΣ: Τώρα κατάλαβα γιατί στη Ρώμη αποφάσισαν ν' αλλάξουν το σύνθημα, που προβάλλουν για σας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Το σύνθημα, που προβάλλουν για μας;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, αυτό. Το υπουργείο αποφάσισε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Το αλλάζουν;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι.... Ή, πιο σωστά, το συμπληρώνουν. Πώς είναι τώρα;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: "Η αστυνομία είναι στην υπηρεσία του πολίτη".

ΤΡΕΛΟΣ: Ωραία. Στο εξής, θα είναι: "Η αστυνομία είναι στην υπηρεσία του πολίτη, για να τον διασκεδάσει".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μας κοροϊδεύετε;

ΤΡΕΛΟΣ: Κάθε άλλο. Εγώ πιστεύω ότι εσείς ανακρίνετε τους ύποπτους στ' αστεία, όπως λέτε. Θυμάμαι που ήμουν στο Μπέργκαμο, στο Σαν Φρανσίσκο θα έπρεπε να πω αλλά πρέπει να τα φέρνουμε όλα στα δικά μας, ήμουν στο Μπέργκαμο που λέτε, όταν ανα-

κρίνανε τη "συμμορία της Δευτέρας". Θυμάστε, ή-
ταν μπλεγμένοι ένας παπάς, ένας γιατρός, ο φαρ-
μακοποιός... είχαν ενοχοποιήσει όλο το χωριό, και
στο τέλος το βγάλαν αθώο. Έμένα, που λέτε, σ' ένα
ξενοδοχείκι, κοντά στο αστυνομικό τμήμα όπου
γίνονταν οι ανακρίσεις, και κάθε βράδυ με ξυπνού-
σαν τα ουρλιαχτά και τα βογγητά. Νόμιζα, στην αρ-
χή, ότι τον κόσμο τον δέρνηνε, μα ύστερα κατάλαβα
ότι όλοι γελούσαν. Μάλιστα, οι ύποπτοι γελούσαν
ξεδιάντροπα. "Χα, χα! Ω, μαμά μου! Φτάνει! Δεν α-
ντέχω άλλο! Άσε με, κυρ αστυνόμε, γιατί θα πε-
θάνω απ' τα γέλια".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ας αφήσουμε κατά μέρος τις ειρωνείες. Το
ξέρετε ότι μετά, καταδικάστηκαν όλοι αυτοί, από
τον διοικητή μέχρι τον τελευταίο αστυφύλακα.

ΤΡΕΛΟΣ: Επειδή παραήταν κωμικοί, μάλλον. (Οι αστυνο-
μικοί μορφάζουν δυσανεστήμενοι). Όχι, όχι, δεν
αστειεύομαι. Εσείς δεν έχετε ακόμα καταλάβει πό-
σοι αθώοι λένε παραμύθια, μόνο και μόνο για να
τους πάνε στην αστυνομία. Εσείς νομίζετε πως εί-
ναι αναρχικοί, κομμουνιστές, συνδικαλιστές, μέλη
της Εργατικής Εξουσίας, ενώ αυτοί είναι φουκαρά-
δες, θλιμμένοι, αποθαρρυσμένοι, μελαγχολικοί, που
κάνουν τους επαναστάτες μόνο και μόνο για να πε-
ράσουν από ανάκριση, και να γελάσουν σαν άνθρω-
ποι. Για να κάνουν κέφι, μ' άλλα λόγια!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Κύριε δικαστά, μου φαίνεται ότι τώρα μας
κοροϊδεύετε ανοιχτά.

ΤΡΕΛΟΣ: Για όνομα του Θεού, δε θα τολμούσα ποτέ να κά-
νω κάτι τέτοιο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι όμως, σας ορκίζομαι ότι εκείνο το
βράδυ, τον αναρχικό τον ανακρίναμε στ' αστεία!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Μάλιστα, τον ανακρίναμε στ' αστεία.
Σας το ορκίζομαι κι εγώ!

ΤΡΕΛΟΣ: Σιωπή εσύ! Μόνον οι ανώτεροι επιτρέπεται να
ορκίζονται. (Ο διοικητής σπρώχνει απότομα στην ά-
κρη τον αστυφύλακα). Ωραία, το παραδέχομαι. Και
τι αστεία ήταν αυτά που κάνατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Λέγαμε κυρίως για τον αναρχικό χορευ-

τή.

ΤΡΕΛΟΣ: Α, μάλιστα. Αυτός, εκτός απ' τ' άλλα, ήτανε και κουτσός. Άκου κουτσός αναρχικός χορευτής!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, λέγαμε γι' αυτό.

ΤΡΕΛΟΣ: Θα κάνατε και υπονοούμενα για το ότι ήταν χορευτής, και θα φορούσε και παρδαλές χαντρούλες ... μπορεί να 'ταν και λιγάκι παρδαλός!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Χα, χα! Ο παρδαλός αναρχικός!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σιωπή!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι, δεν το παρακάναμε τόσο.

ΤΡΕΛΟΣ: Έλα τώρα, ας αφήσουμε στην πάντα τις μετριοφροσύνες. Το σίγουρο είναι ότι εσείς ειρωνεύσασταν κάπως χοντρά το φίλο του τον χορευτή, οπότε ο σιδηροδρομικός μας παρεξηγήθηκε. Έτσι δεν είναι;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, σα να 'γινε ακριβώς έτσι.

ΤΡΕΛΟΣ: Σηκώθηκε, που λέτε, απότομα....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, σηκώθηκε απότομα....

ΤΡΕΛΟΣ: ... Κι άρχισε να φωνάζει: "Αρκετά! Δεν επιτρέπω άλλα υπονοούμενα! Ο φίλος μου μπορεί να είναι χορευτής, να φοράει χαντρούλες, να είναι κουτσός, αλλά για τον αντρισμό του δε δέχομαι κουβέντα!" Και, λέγοντας αυτά, έκανε ένα χαριτωμένο pas de deux και ρίχτηκε κάτω απ'το παράθυρο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, κάπως έτσι θα πρέπει να 'γινε, αλλά εγώ δεν μπορώ να σας το βεβαιώσω. Σας είπα ότι μόλις είχα βγει έξω.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Εγώ, όμως, ήμουν μέσα. Μπορώ να ορκιστώ εγώ!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι εσύ! Σιωπή!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι εύθικτος, όμως, αυτός ο αναρχικός! Άκου να πηδήξει απ'το παράθυρο γιατί του κοροϊδέψανε το φίλο!

ΤΡΕΛΟΣ: Χτύπησαν μια ευαίσθητη χορδή του: οι αναρχικοί είναι περήφανοι για τον αντρισμό τους. Περισσότερο απ'όλους! Δε διαβάσατε ποτέ το "Φύλο και αναρχία" του Οτο Βάινγκερ; Όχι; Μα είναι κλασικό έργο.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Αφού, όμως, μ'αυτό το φίλο του δεν είχαν

καλές σχέσεις. Μην ξεχνάτε ότι του 'χε πετάξει και μια αλατιέρα, όπως μας είπε. Ήταν δυνατό να πειραχτεί τόσο;

ΤΡΕΛΟΣ: Μπράβο! Καλά που μου το θυμίσατε! Επομένως, δεν μπορεί να πειράχτηκε και να ενοχλήθηκε τόσο.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ε, όχι....

ΤΡΕΛΟΣ: Το βρήκα! Προσποιήθηκε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Προσποιήθηκε;

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά! Ο πονηρός έκανε ότι προσβλήθηκε θανάσιμα, μόνο και μόνο για να βρει ένα λογικό πρόσημα για την αυτοκτονία του... Λογικό για σας, μα παράλογο για τους άλλους!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι εννοείτε "για τους άλλους;"

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν καταλάβατε ακόμα; Έπεσε απ' το παράθυρο για να σας καταστρέψει! Αυτός πηδάει! Εσείς, αφελείς και απονήρευτοι, διηγείστε αληθινά πώς διαδραματίστηκαν τα γεγονότα στον τύπο και στην τηλεόραση και δε σας πιστεύει κανένας, εκτός από τον φίλτατο δικαστή που έστειλε την υπόθεση στο αρχείο —όπως θα 'πρεπε. Ακούστε, λογουχάρη, τι γράφει στην έκθεση του: "Πληγώθηκε η υπερηφάνειά του, γι' αυτό έπαθε μια ξαφνική κρίση υστερίας". Ποιος τον πιστεύει; Κανένας, γιατί, αυτό που λέει, μοιάζει με παραμύθι!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Βέβαια, βέβαια... Δεν πείθει κανέναν.

ΤΡΕΛΟΣ: Εσείς, πάλι, την πάθατε γιατί είσασαν ειλικρινείς! Κι ο πονηρός ο αναρχικός, σας βλέπει απ' τον τάφο του και καγχάζει!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Τον άτιμο! Και φαινότανε τόσο καλό παιδί, σου γεννούσε την εμπιστοσύνη....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σιωπή εσύ! (Ο αστυφύλακας σταματά να και μαζεύεται σε μια γωνιά). Κύριε δικαστά, με συγχωρείτε γι' αυτό που θα πω, αλλά η εκδοχή σας αυτή δε.... δε με πολυπειθεί.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι εμένα, δε μου φαίνεται και τόσο πειστική....

ΤΡΕΛΟΣ: Εμένα δε μου φαίνεται καθόλου πειστική! Ούτε στα σίριαλ της τηλεόρασης δεν έχει τόσο απίθανη υπόθεση! Αυτό που τα χαλάει όλα, είναι το ότι πάω

να σώσω τη δική σας εκδοχή!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Μαζεύει τις πλάτες του, για να ζεσταθεί
Σας παρακαλώ, πειράζει να κλείσουμε το παράθυρο
Έπιασε ξαφνικά ψυχρούλα.

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά, φυσικά... Κάνει κρύο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Είναι γιατί μόλις έδυσε ο ήλιος.

(Ο αστυνόμος κάνει νόημα στον αστυφύλακα, που
σπεύδει να κλείσει το παράθυρο).

ΤΡΕΛΟΣ: Εκείνο το μοιραίο βράδυ, ο ήλιος δεν έδυσε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Πώς είπατε;

ΤΡΕΛΟΣ: Είπα ότι εκείνο το βράδυ, που πήδησε ο αναρχι-
κός, ο ήλιος δεν έδυσε. Έμεινε εκεί ψηλά, στον ου-
ρανό.

(Οι τρεις αστυνομικοί κοιτάζονται σα χαμένοι).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δε σας καταλαβαίνω...

(Ο τρελός κάνει ότι ενοχλείται).

ΤΡΕΛΟΣ: Ήταν Δεκέμβρης, έτσι δεν είναι; Κι όμως, τα με-
σάνυχτα το παράθυρο ήταν διάπλατα ανοιχτό. Επο-
μένως, δεν έκανε κρύο. Κι επειδή δεν έκανε κρύο,
σημαίνει ότι ο ήλιος δεν είχε δύσει ακόμα. Άρα, έ-
δυε πιο αργά. Έδυσε στις μία το βράδυ, όπως στη
Νορβηγία τον Ιούλιο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι δεν έχετε δίκιο. Το είχαν μόλις
ανοίξει, για ν'αερίσουν λιγάκι το δωμάτιο.... Έτσι
δεν είναι, παιδιά!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, είχε πολύ καπνό.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ξέρετε, ο αναρχικός φουμάριζε σαν α-
ράρης.

ΤΡΕΛΟΣ: Οπότε εσείς ανοίξατε τα παράθυρα και τα παν-
τζούρια, ε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μάλιστα, και τα παντζούρια.

ΤΡΕΛΟΣ: Δεκέμβρη μήνα; Τότε που, τα μεσάνυχτα, το θερ-
μόμετρο πέφτει κάτω απ'το μηδέν, που σε τυλίγει
η πάχη... "Λίγο αέρα, λίγο αέρα! Κι ας πάθουμε
και πνευμονία!" Φορούσατε, τουλάχιστον, παλτό;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, είμασταν με το σακάκι.

ΤΡΕΛΟΣ: Αθλητικοί τύποι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, δεν έκανε καθόλου κρύο, σας βε-
βαιώ!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, δεν έκανε κρύο.

ΤΡΕΛΟΣ: Μάλιστα! Εκείνο το βράδυ η μετεωρολογική υπηρεσία ανακοίνωσε για όλη την Ιταλία θερμοκρασίες, που θα έκαναν και μια πολιτική αρκούδα να τρέμει, μα εσείς δεν κρυώνατε... Τι λέω; Για σας "ήταν άνοιξη". Τι έχετε στα χέρια σας, κύριοι; Έναν κατάδικό σας αφρικανικό μουσώνα, που περνάει από δω κάθε βράδυ; Ή μήπως περνάει από δω το θερμό ρεύμα του Κόλπου, που φτάνει μέχρι εδώ μέσα απ' τους υπόνομους;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Με συγχωρείτε, κύριε δικαστά, γι' αυτό που θα πω: Δε σας καταλαβαίνω. Πριν από λίγο, είπατε πως είστε εδώ για να μας υποστηρίξετε. Κι όμως, μας κοροϊδεύετε, αμφισβητείτε τις μαρτυρίες μας, μας ταπεινώνετε....

ΤΡΕΛΟΣ: Δίκιο έχετε. Ίσως να είμαι υπερβολικός, ίσως να το παρακάνω, αλλά.... Θαρρώ πως βρίσκομαι μπροστά σ' ένα από κείνα τα ηλίθια παιχνίδια, που διαβάζουμε στα περιοδικά, κάτι που λένε "Να βρείτε τα τριανταεφτά λάθη που έκανε ο αστυνόμος Χάζουλο Μπουντάλα"! Πώς να σας βοηθήσω;

(Οι τρεις αστυνομικοί, απογοητευμένοι, κάθονται στις καρέκλες τους).

Καλά, καλά, μην κάνετε έτσι. Δεν πεθάναμε δα... Ηθικόν ακμαίον! Σας υπόσχομαι ότι, από τη στιγμή αυτή, δεν πρόκειται πια να κοροϊδέψω. Θα γίνουμε όλοι μας σοβαροί... Ας αφήσουμε αυτά που έγιναν πριν το μοιραίο....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, ας τ' αφήσουμε.

ΤΡΕΛΟΣ: ... Κι ας έρθουμε στο ίδιο το μοιραίο, στο πηδημα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σύμφωνα.

ΤΡΕΛΟΣ: Ο αναρχικός μας, σε μια ξαφνική κρίση υστερίας, θα δούμε αργότερα πώς έγινε κι έφτασε εδώ, θα βρούμε μιαν αιτία πιο πιστευτή, σηκώνεται άξαφνα, παίρνει φόρα... Μια στιγμή, ποιος του 'κανε "σκαλοπατάκια";

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: "Σκαλοπατάκια";

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, ναι. Ποιος από σας στάθηκε δίπλα στο παρά-

θυρο, με τα δάχτυλα μπλεγμένα στο ύψος της κοι-
λιάς; Να, έτσι. (Δείχνει πώς γίνονται τα σκαλοπατά-
κια). Για να μπορέσει να πατήσει και... βουπ! Για να
περάσει πετώντας το πεζούλι...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα τι λέτε, κύριε δικαστά; Πώς εμείς...;

ΤΡΕΛΟΣ: Προς Θεού, μην εξάπτεστε! Εγώ απλώς ρώτησα.
Σκέφτηκα ότι, αφού το παράθυρο είναι ψηλό, εί-
ναι δύσκολο χωρίς φόρα, χωρίς εξωτερική βοήθεια
... Δε θα ήθελα να μείνει σε κανέναν καμία αμφι-
βολία!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Εμείς δεν έχουμε καμία αμφιβολία, κύ-
ριε δικαστά. Τα 'κανε όλα μοναχός του!

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν είχατε ούτε ένα εφιαλτήριο, σαν αυτά που έ-
χει στους αγώνες;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι.

ΤΡΕΛΟΣ: Μήπως, τότε, ο αναρχικός φορούσε ειδικά πα-
πούτσια, σαν αυτά που φορούσε ο Μπρούμελ (*);

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι....

ΤΡΕΛΟΣ: Ωραία. Οπότε έχουμε: απ'τη μια μεριά, έναν αν-
θρωπάκο γύρω στο ένα εξήντα, δίχως βοήθεια, δί-
χως σκάλα, και, απ'την άλλη, μισή ντουζίνα αστυ-
νομικούς που, αν και βρίσκονταν σε απόσταση λί-
γων μέτρων απ' αυτόν, κι ο ένας μάλιστα κοντά στο
παράθυρο, δεν προφταίνουν να κινηθούν....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, έγιναν όλα τόσο ξαφνικά....

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο ευ-
κίνητος ήταν αυτός ο καλικάντζαρος. Μόλις που
πρόφτασα να του πιάσω το πόδι....

ΤΡΕΛΟΣ: Τα βλέπετε; Η μέθοδος μου, το να σας προβο-
κάρω, λειτουργεί. Νάτος ο κύριος, του έπιασε το πό-
δι!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ναι, αλλά μου έμεινε στο χέρι το παπού-
τσι. Εκείνος έπεσε κάτω....

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν πειράζει, δεν πειράζει. Το σπουδαίο είναι ότι
μας έμεινε το παπούτσι. Το παπούτσι είναι η αναμ-
φισβήτητη απόδειξη της επιθυμίας σας να τον σώ-

* Σοβιετικός αθλητής του άλματος σε ύψος. Κατείχε πολλά χρόνια
το παγκόσμιο ρεκόρ. (Στμ).

σετε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΙ Π.: Και βέβαια είναι αναμφισβήτητη.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στον αστυφύλακα). Εύγε!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε διοικ....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σιωπή!

ΤΡΕΛΟΣ: Μια στιγμή, μια στιγμή... Κάτι δεν πάει καλά εδώ. (Δείχνει στους αστυνομικούς ένα έγγραφο). Ο αναρχικός που αυτοκτόνησε, φορούσε τρία παπούτσια;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τρία παπούτσια, είπατε;

ΤΡΕΛΟΣ: Έτσι φαίνεται. Το ένα, έμεινε στα χέρια του αστυφύλακα. Ο ίδιος το δήλωσε, λίγες μέρες μετά από το τραγικό γεγονός. (Δείχνει ένα έγγραφο). Νάτο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, έτσι είναι. Το είπε σ' έναν δημοσιογράφο της Κοριέρε ντε λα Σέρα.

ΤΡΕΛΟΣ: Εδώ, όμως, σ' αυτό το έγγραφο, αναγράφεται ότι ο αναρχικός, που βρέθηκε νεκρός στο λιθόστρωτο, φορούσε δυο παπούτσια. Έτσι καταθέτουν όλοι έτρεξαν αμέσως κοντά του, κι ανάμεσα τους ένας δημοσιογράφος τής Ουνιτά, καθώς και άλλοι δημοσιογράφοι, που έτυχε να περνούν από κει.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δεν μπορώ να καταλάβω πώς έγινε αυτό.

ΤΡΕΛΟΣ: Ούτε εγώ. Εκτός αν ο αστυφύλακας, ταχύτατος, κατέβηκε τρέχοντας τις σκάλες, βγήκε στο παράθυρο του δεύτερου πατώματος πριν προλάβει να περάσει πέφτοντας ο αναρχικός, του φόρεσε καθώς έπεφτε το παπούτσι, κι ανέβηκε σαν αστραπή στο τέταρτο πάτωμα. Οπότε, τη στιγμή που ο αναρχικός έφτανε στο έδαφος, εκείνος βρισκόταν πάλι εδώ, ανάμεσά σας.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τα βλέπετε; Αρχίσατε ξανά στις ειρωνείες...

ΤΡΕΛΟΣ: Δίκιο έχετε. Δεν μπορώ να συγκρατηθώ, με συγχωρείτε. Έχουμε, όμως, τρία παπούτσια. Συγγνώμη, μήπως θυμάστε αν είχε τρία ποδάρια;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τρία ποδάρια; Ποιος;

ΤΡΕΛΟΣ: Ο σιδηροδρομικός που αυτοκτόνησε. Αν ,κατά σύμπτωση, είχε τρία ποδάρια, θα ήταν λογικό να φοράει και τρία παπούτσια.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Θυμωμένος). Όχι, δεν είχε τρία ποδάρια.

ΤΡΕΛΟΣ: Σας παρακαλώ, μην εξάπτεσθε. Άσε που ένας αναρχικός είναι ικανός για όλα.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Αυτό είν' αλήθεια.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σιωπή!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τι βάσανο, να πάρει η ευχή! Πρέπει κάτι να βρούμε, αλλιώς....

ΤΡΕΛΟΣ: Το βρήκα!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σας ακούμε.

ΤΡΕΛΟΣ: Ορίστε: Το ένα από τα παπούτσια του ήταν φαρδύ. Δε βρήκε καμιά δεύτερη κάλτσα πρόχειρη για να φορέσει, οπότε έβαλε άλλο ένα παπούτσι, πιο στενό, κι ύστερα φόρεσε το φαρδύ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δυο παπούτσια στο ίδιο πόδι;

ΤΡΕΛΟΣ: Βεβαίως! Τι το παράξενο βλέπετε; Δε θυμάστε τις γαλότσες; Εκείνες τις λαστιχένιες, που τις φορούσαμε κάποτε πάνω απ' τα παπούτσια;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ακριβώς, τις φορούσαμε, αλλά "κάποτε".

ΤΡΕΛΟΣ: Μερικοί τις φοράνε ακόμα. Μάλιστα, ακούστε με τι σας λέω: Αυτό που έμεινε στο χέρι του αστυφύλακα δεν ήταν παπούτσι, αλλά γαλότσα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, όχι, αδύνατο. Ένας αναρχικός με γαλότσες; Αυτά είναι παλιομοδίτικα πράγματα. Είναι για συντηρητικούς.

ΤΡΕΛΟΣ: Οι αναρχικοί είναι πολύ συντηρητικοί.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, γι' αυτό και σκοτώνουν τους βασιλιάδες.

ΤΡΕΛΟΣ: Βεβαίως, για να μπορούν να τους διατηρούν βαλσαμωμένους. Αν περιμένεις να πεθάνουν από γηραιά οι βασιλιάδες, φθείρονται απ' τις αρρώστιες, σαπίζουν, διαλύονται... δεν μπορείς πια να τους συντηρήσεις. Ενώ αν τους σκοτώσεις στην ακμή της νιότης τους....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σας παρακαλώ, κύριε δικαστά, είναι ορισμένα θέματα που δεν τα θεωρώ αστεία....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Κι εγώ το ίδιο.

ΤΡΕΛΟΣ: Για δεσ, εγώ σας θεωρούσα νοσταλγούς, αλλά όχι της μοναρχίας. Τέλος πάντων. Αφού δε σας κάνει η ιστορία με τις γαλότσες, ούτε κι η άλλη με τα τρία ποδάρια....

(Χτυπάει το τηλέφωνο. Σωπαίνουν όλοι. Το σηκώνει ο αστυνόμος Π.).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Με συγχωρείτε... Ναι, πες μου... Μια στιγμή.... (Στον διοικητή). Είναι ο σκοπός. Λέει πως σας ζητά μια δημοσιογράφος, κύριε διοικητά. Είναι στην πύλη.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Α, ναι! Της είχα δώσει ραντεβού για σήμερα. Είναι απ' το Εσπρέσο ή απ' το Ευρωπαϊκό, δε θυμάμαι. Ρώτα αν τη λένε Φελέτι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο τηλέφωνο). Τη λένε Φελέτι; (Στον διοικητή). Ναι, Μαρία Φελέτι.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Αυτή είναι. Ήθελε συνέντευξη. Πέστε της να περάσει άλλη μέρα, γιατί σήμερα δεν ευκαιρώ.

ΤΡΕΛΟΣ: Α, όχι, όχι. Ούτε που να το σκέφτεστε. Δε θέλω να βρείτε τον μπελά σας εξαιτίας μου.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι θέλετε να πείτε;

ΤΡΕΛΟΣ: Την γνωρίζω καλά αυτήν. Είναι απ' τις δημοσιογράφους που η γνώμη τους μετράει. Είναι και παρεξηγιάρα, μυγιάγγιχτη.... Είναι ικανή, για να σας εκδικηθεί να γράψει κανένα άρθρο φαρμακερό... Πέστε της να περάσει, σας παρακαλώ.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Και η έρευνα σας;

ΤΡΕΛΟΣ: Μπορεί να περιμένει. Μα, δεν καταλάβατε ακόμα ότι εγώ κι εσείς βράζουμε στο ίδιο καζάνι; Ότι ανθρώπους σαν κι αυτήν καλό είναι να τους έχουμε φίλους, και όχι εχθρούς; Ακούστε με που σας λέω.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σύμφωνα. (Στον αστυνόμο Π.). Πέστε της να περάσει.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο τηλέφωνο). Συνοδέψτε την στο γραφείο μου. (Κλείνει το τηλέφωνο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στον τρελό). Κι εσείς, τι θα κάνετε; θα μας παρατήσετε;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, βέβαια. Ποτέ δεν παρατάω τους φίλους μου, ειδικά όταν περνάνε δύσκολες στιγμές.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Μαζί κι ο αστυνόμος Π.). Όστε θα μείνετε;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι θα πούμε πως είστε, όμως; θέλετε αυτό το κοράκι ν'ανακαλύψει ποιος είστε και τι ήρθατε να κάνετε εδώ; Για να το γράψει μετά ολοσέλιδο στο περιοδικό της; Πέστε καλύτερα ότι θέλετε να μας

καταστρέψετε.

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι, δε θέλω να σας καταστρέψω. Το κοράκι δεν πρόκειται ποτέ να μάθει ποιος πραγματικά είμαι γω!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Είστε σίγουρος;

ΤΡΕΛΟΣ: Βεβαίως, θα παίξω άλλο ρόλο. Είναι παιχνιδάκι για μένα αυτό, πιστέψτε με. Ψυχίατρος, της Εγκληματολογικής Υπηρεσίας, της Ιντερπόλ, του Επιστημονικού Τμήματος... ό,τι θέλετε, διαλέξτε. Αν το κοράκι σας στριμώξει κάπου, θα μου κλείσετε το μάτι, κι εγώ θα επέμβω. Αυτό που έχει σημασία, είναι να μην μπλεχτείτε εσείς....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Είστε μεγάλη καρδιά, κύριε δικαστά. (Συγκινημένος, του σφίγγει το χέρι).

ΤΡΕΛΟΣ: Μη με λέτε πια δικαστή, για όνομα του Θεού. Στο εξής, είμαι ο λοχαγός Μαρκαντόνιο Μπάντζι Πιτσίνι, του Επιστημονικού Τμήματος. Καλώς;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Υπάρχει πράγματι λοχαγός Μπάντζι Πιτσίνι. Υπηρετεί στη Ρώμη.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Είστε ιδιοφυΐα! Τα καταφέρνετε, όμως, στο ρόλο του λοχαγού;

ΤΡΕΛΟΣ: Μην ανησυχείτε. Στον πόλεμο ήμουνα παπάς στους Βερσαλιέρους.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ηουχία, έφτασε.

(Μπαίνει η δημοσιογράφος).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Περάστε, δεσποινίς, περάστε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Χαίρετε. Ο κύριος διοικητής, παρακαλώ;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Εγώ είμαι, δεσποινίς, χαίρω πολύ για τη γνωριμία. Δυστυχώς, γνωριζόμαστε μόνον από τηλεφώνου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Χαίρω πολύ... Ο σκοπός κάτω μου έφερε ορισμένες δυσκολίες.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σας ζητώ συγγνώμη. Δε φταίει αυτός. Εγώ ξέχασα να ειδοποιήσω ότι σας περίμενα... Από δω οι συνεργάτες μου: ο αστυνόμος Πιζάνι, του γραφείου αυτού....

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Χαίρω πολύ.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Παρομοίως, δεσποινίς.

(Της σφίγγει στρατιωτικά το χέρι).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τι σφίξιμο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Με συγχωρείτε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Δείχνει τον τρελό, που κάτι κάνει με τις πλάτες γυρισμένες). Κι ο λοχαγός... λοχαγός....

ΤΡΕΛΟΣ: Παρών! (Γυρίζει. Φοράει ψεύτικο μουστάκι, μαύρο πανί στο ένα μάτι, και στο ένα χέρι του φορά καφέ γάντι. Ο διοικητής τα χάνει. Ο τρελός συσπίνεται μονάχος του). Λοχαγός Μαρκαντόνιο Μπάντσι Πιτσινί, του Επιστημονικού Τμήματος. Με συγχωρείτε για το σκληρό χέρι, αλλά είναι ξύλινο. Ενθύμιο απ' την Αλγερία. Ήμουν κάποτε αλεξιπτωτιστής στη Λεγεώνα των Ξένων. Καθείστε, δεσποινίς.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Θα πιείτε τίποτα;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Όχι, ευχαριστώ. Θα προτιμούσα, αν δε σας πειράζει, ν' αρχίσουμε αμέσως. Με συγχωρείτε, αλλά είμαι πολύ βιαστική. Θέλω να παραδώσω το άρθρο απόψε, για να πάει στο τυπογραφείο.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όπως θέλετε. Εμείς είμαστε έτοιμοι.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θα ήθελα να σας υποβάλω αρκετές ερωτήσεις. (Βγάζει ένα σημειωματάριο και διαβάζει). Η πρώτη είναι για σας, αστυνόμη, και σας ζητώ συγγνώμη αν σας φανεί λιγάκι προκλητική. Αν δεν σας πειράζει, θα βάλω να δουλεύει το μαγνητόφωνο. (Βγάζει απ' τη τσάντα της ένα φορητό μαγνητόφωνο). Εκτός αν έχετε αντίρρηση....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, εμείς....

ΤΡΕΛΟΣ: Σας παρακαλώ, χρησιμοποιείστε το... (Στον αστυνόμο Π). Κανόνας πρώτος: Μη φέρνετε ποτέ αντιρρήσεις.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, αν μας ξεφύγει κάτι... Αν θελήσουμε να την διαψεύσουμε... Αυτή θα έχει αποδείξεις....

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Με συγχωρείτε, κύριοι, μήπως συμβαίνει τίποτα;

ΤΡΕΛΟΣ: (Με ετοιμότητα). Όχι, όχι, κάθε άλλο. Ο αστυνόμος μου μιλούσε για σας. Λέει πως είστε δημοκρατικότατη, λατρεύετε την αλήθεια και τη δικαιοσύνη.

νη....

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ο κύριος είναι πολύ ευγενικός.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σας ακούω.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Γιατί σας λένε Καβαλοπαραθυρά;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Καβαλοπαραθυρά; Εμένα;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ναι. Ή αλλιώς, "αστυνόμο που καβαλικεύει".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ποιος με αποκαλεί έτσι;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έχω εδώ, σε φωτοαντίγραφο, το γράμμα ενός νεαρού αναρχικού, από τις φυλακές Σαν Βιτόρε. Ο νεαρός ήταν εκεί φυλακισμένος τις μέρες που πέθανε ο αναρχικός σιδηροδρομικός, και μιλάει για σας αστυνόμο, και γι' αυτό το δωμάτιο.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Και τι λέει;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Διαβάζει). "Ο αστυνόμος του τέταρτου πατώματος, μ'έβαλε να καθίσω στο περβάζι του παραθύρου, με τα πόδια στο κενό, κι ύστερα άρχισε να με προκαλεί: "Πέσε ρε!" Και μ'έβριζε: "Γιατί ρε δεν πέφτεις; Φοβάσαι; Άντε, πέσε! Τι περιμένεις;" Σας βεβαιώ ότι χρειάστηκε να σφίξω τα δόντια για να μην υποκύψω και να μην πέσω..."

ΤΡΕΛΟΣ: Θαυμάσιο. Σα σκηνογραφία από έργο του Χίτσκοκ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Σας παρακαλώ, λοχαγέ... Ρωτώ τον αστυνόμο του γραφείου αυτού, όχι εσάς.... Τι έχετε ν' απαντήσετε;

(Πλησιάζει το μικρόφωνο στο στόμα του αστυνόμου Π).

ΤΡΕΛΟΣ: (Στ'αυτί του αστυνόμου). Ηρεμία κι απάθεια.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δεν απαντώ τίποτα. Μάλλον εσείς θα πρέπει να μου απαντήσετε, με κάθε ειλικρίνεια. Σκέφτεστε ότι εγώ έβαλα και τον σιδηροδρομικό να καθίσει στο περβάζι;

ΤΡΕΛΟΣ: Σιωπή, μην παρασύρεσαι, θα την πατήσεις. (Σιγοτραγουδάει). "Το κοράκι πετάει, μακριά απ' το σπίτι μου πάει..."

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μήπως ενοχλείτε, λοχαγέ, ή μήπως κάνω λάθος;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, δεν ενοχλώ. Σχολίαζα μόνο. Κι αν μου επι-

τρέπετε, δεσποινίς Φελέτι, θα ήθελα να σας ρωτήσω κάτι. Μήπως μας περάσατε για διαφήμιση απορρυπαντικών; Θέλετε να κάνουμε τη δοκιμή στο παράθυρο, με τον κάθε αναρχικό που πέφτει στα χέρια μας;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είστε πολύ επιδέξιος, κύριε λοχαγέ.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ευχαριστώ. Με βγάλατε από μια πολύ δύσκολη θέση. (Του δίνει μια στην πλάτη).

ΤΡΕΛΟΣ: Κοντά τα χέρια σας, κύριε. Έχω γυάλινο μάτι {Δείχνει το μαύρο πανί}.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Γυάλινο μάτι;

ΤΡΕΛΟΣ: Και προσέχετε όταν μου σφίγγετε το χέρι. Είναι ξύλινο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Για να ξαναγυρίσουμε στο παράθυρο. Από το φάκελο της μελέτης του δικαστή που έκλεισε την υπόθεση, λείπει η πραγματογνωμοσύνη για την τροχιά της πτώσης.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Για την τροχιά της πτώσης;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ναι, για την τροχιά της πτώσης του δήθεν αυτόχειρα.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σε τι χρησιμεύει αυτό;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Χρησιμεύει για να καθορίσουμε αν, τη στιγμή που έπεσε απ' το παράθυρο, ο αναρχικός ήταν τελείως ζωντανός ή όχι. Αν, δηλαδή, έδωσε μια ώθηση και έπεσε, ή αν έπεσε κάτω ενώ ήταν αναισθητός, όπως φαίνεται πως έγινε. Φαίνεται, δηλαδή, πως έπεσε παράλληλα προς τον τοίχο. Αν είχε κατάγματα ή τραύματα στους βραχίονες ή στις παλάμες, θα πει ότι ο δήθεν αυτόχειρας έβαλε τα χέρια του μπροστά, για να προστατευθεί τη στιγμή που ακουμπούσε στη γη. Η κίνηση αυτή είναι συνηθισμένη και απόλυτα ενστικτώδης.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, αλλά μην ξεχνάτε ότι εδώ έχουμε την περίπτωση ενός που αυτοκτονεί, που πέφτει σκόπιμα για να πεθάνει.

ΤΡΕΛΟΣ: Αυτό δεν έχει σημασία. Δυστυχώς για σας, η δεσποινίς έχει δίκιο... Βλέπετε, εγώ είμαι αντικειμενικός. Γίνανε πολλά σχετικά πειράματα. Πήρανε ανθρώπους που αυτοκτονήσανε, που πηδήξαν κά-

τω, και παρατήρησαν ότι όλοι, τσακ!, την κατάλληλη στιγμή, απλώνανε τα χέρια μπροστά.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ωραίος συνήγορος είστε κι εσείς. Μα είστε τρελός;

ΤΡΕΛΟΣ: Βέβαια. Ποιος σας το είπε;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Το χειρότερο, όμως, είναι το άλλο.

Και σ' αυτό θέλω οπωσδήποτε να μου δώσετε μια απάντηση: Από το φάκελο της υπόθεσης λείπει η ειδική μαγνητοταινία, όπου καταγράφηκε η ακριβής ώρα, οπότε κλήθηκε το ασθενοφόρο. Η κλήση έγινε από το τηλεφωνικό κέντρο της αστυνομίας και, όπως κατέθεσε ο οδηγός του ασθενοφόρου έγινε στις δώδεκα παρά δυο λεπτά. Απ' την άλλη μεριά, όλοι οι δημοσιογράφοι που έτρεξαν στο πεζοδρόμιο, δήλωσαν ότι ο σιδηροδρομικός έπεσε στις δώδεκα και τρία λεπτά. Με λίγα λόγια, καλέσατε το ασθενοφόρο πέντε λεπτά πριν πέσει ο αναρχικός απ' το παράθυρο. Μπορεί κανένας σας να μου δώσει μια ερμηνεία γι' αυτή την πρόωγη κλήση του ασθενοφόρου;

ΤΡΕΛΟΣ: Μα, συμβαίνει πολλές φορές να καλούμε ασθενοφόρα, έτσι, προληπτικά. Δεν ξέρει κανείς τι γίνεται ... Ε, καμιά φορά, το πετυχαίνουμε.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Του δίνει μια στην πλάτη). Μπράβο!

ΤΡΕΛΟΣ: Προσοχή, το μάτι! Στο τέλος θα μου πέσει!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Εξάλλου, δεν καταλαβαίνω για ποιο πράγμα μας κατηγορείτε. Μήπως είναι αδίκημα να είσαι προνοητικός; Μόλις τρία λεπτά πριν... ελάτε τώρα, στην αστυνομία, η πρόβλεψη είναι το παν.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Άσε που εγώ είμαι περισσότερο από σίγουρος ότι τα ρολόγια δεν πήγαιναν καλά, Αυτοί οι δημοσιογράφοι φορούσαν ρολόγια που πήγαιναν πίσω... ε, δηλαδή, μπροστά....

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μπορεί κιάλας να πήγαινε πίσω το ρολόι του τηλεφωνικού κέντρου, που κατέγραψε το τηλεφώνημά μας...

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Αυτό είναι σίγουρο. Είναι περισσότερο από πιθανό.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Περίεργη αυτή η περιφρόνηση των ρο-

λογιών.

ΤΡΕΛΟΣ: Γιατί περίεργη; Δεν είμαστε Ελβετία εδώ. Ο καθένας μας εδώ βάζει το ρολόι του ό,τι ώρα του αρέσει. Άλλος το θέλει να πηγαίνει μπροστά, άλλος το θέλει να πηγαίνει πίσω... Είμαστε χώρα καλλιτεχνών, παθιασμένων ατομικιστών, που επαναστατούν ενάντια στις συνήθειες....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μπράβο, θαυμάσια! (Του δίνει μια στην πλάτη. Ακούγεται μια μπίλια που αναπηδάει στα πάτωμα).

ΤΡΕΛΟΣ: Τα 'δατε; Αυτό που σας έλεγα. Κάνετε να μου πεταχτεί το γυάλινο μάτι!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Πέφτει στα τέσσερα, κι αρχίζει να ψάχνει να βρει το μάτι). Συγγνώμη! Θα σας το ξαναβρώ αμέσως.

ΤΡΕΛΟΣ: Πάλι καλά που έχω το πανί, που το συγκράτησε κάπως. Αλλιώς, ποιος ξέρει πού θα κατέληγε... Με συγχωρείτε, δεσποινίς, για τι πράγμα μιλούσαμε;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Λέγατε ότι είμαστε χώρα καλλιτεχνών, ..., που επαναστατούν ενάντια στις συνήθειες. Δίκιο έχετε. Ειδικά οι δικαστές, που στέλνουν τις υποθέσεις στο αρχείο, είναι γνήσιοι επαναστάτες. Αρνούνται να συγκεντρώσουν τις μαρτυρίες των αυτοπτών, τις μαγνητοταινίες όπου καταγράφονται οι ακριβείς ώρες κλήσης των ασθενοφόρων, τις πραγματογνωμοσύνες των ειδικών για την πώση... Αρνούνται ν' αναρωτηθούν γιατί καλείται νωρίτερα ένα ασθενοφόρο, αρνούνται να πάρουν υπόψη τους τις εκχυμώσεις στο λαιμό του νεκρού... που οι αιτίες τους δεν είναι καθόλου σαφείς.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Προσέξτε, δεσποινίς. Σας συμβουλεύω να προσέχετε τα λόγια σας. Είναι επικίνδυνο να μιλάτε έτσι.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Με απειλείτε;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι, κύριε διοικητά. Η δεσποινίς μιλάει για μια εκδοχή των γεγονότων, που έχω ακούσει κίβλας να τη λένε σε διάφορους κύκλους. Το περίεργο δε, είναι ότι προέρχεται από ανθρώπους αυτού εδώ του κτιρίου.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι λέει η εκδοχή αυτή;

ΤΡΕΛΟΣ: Λένε ότι κατά την τελευταία ανάκριση του αναρχικού, ένας από τους παριστάμενους, λίγα λεπτά πριν από τα μεσάνυχτα, έχασε την υπομονή του κι έδωσε μια γερή κοφή στο λαιμό του ενλόγω αναρχικού... ηρεμείτε, κύριοι! Ο αναρχικός έμεινε ημιπαράλυτος. Επιπλέον δε, ρόγχαζε, δυσκολευόταν ν' αναπνεύσει. Τότε, κάποιος κάλεσε το ασθενοφόρο. Στο μεταξύ, στην προσπάθεια τους να τον συνεφέρουν, οι παρευρισκόμενοι άνοιξαν το παράθυρο κι έβαλαν τον αναρχικό στο περβάζι, έτσι που να εξέχει λίγο, μήπως και τον συνεφέρει ο δροσερός αέρας της νύχτας. Λέγεται ότι τον κρατούσαν δυο και, όπως συμβαίνει συχνά σε τέτοιες περιπτώσεις, ο ένας βασιζόταν στον άλλον για να τον συγκρατήσει. "Γιατί να κρατήσω γερά, αφού τον κρατάει ο άλλος;" Οπότε... Μπουμ! Έπεσε κάτω...

(Ο αστυνόμος Π βηματίζει εξαγριωμένος, γλιστρά πάνω στη μπίλια, και σωριάζεται κάτω).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έτσι ακριβώς.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, τρελαθήκατε;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, δεκάξι φορές ναι, κύριε διοικητά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Για όνομα του Θεού, πού σκόνταψα και γλίστρησα;

ΤΡΕΛΟΣ: Στο γυάλινο μάτι μου! Ορίστε, κοίτα πώς μου το λέρωσες! Αστυφύλακα, μου φέρνετε, σας παρακαλώ, ένα ποτήρι νερό για να το πλύνω;
(Ο αστυφύλακας βγαίνει).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Πρέπει να παραδεχτείτε ότι, αν δεχτούμε την εκδοχή αυτή, διελευκαίνουμε ένα σωρό μυστήρια: γιατί κλήθηκε τότε το ασθενοφόρο, γιατί ο σιδηροδρομικός διέγραψε πέφτοντας μια τροχιά σα να 'ταν ήδη νεκρός... κι ακόμα γιατί ο δημόσιος κατηγορος μεταχειρίστηκε έναν περίεργο όρο στην τελική του έκθεση.

ΤΡΕΛΟΣ: Τι όρο; Σας παρακαλώ, μιλείστε πιο καθαρά. Αρκετά ζαλισμένος είμαι με τα δικά μου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ο δημόσιος κατηγορος γράφει ότι ο θάνατος του αναρχικού θα πρέπει να θεωρηθεί "τυ-

χαίος θάνατος". Προσέξτε καλό, μιλά για τύχη, κι όχι για αυτοκτονία, όπως λέτε εσείς. Και οι δυο όροι, έχουν πολύ μεγάλη διαφορά. Απ'την άλλη μεριά, έτσι που μας διηγήθηκε το πράγματα ο λοχαγός, θα μπορούσαμε πράγματι να μιλήσουμε για "ατύχημα".

(Στο μεταξύ, καταφτάνει ο αστυφύλακας. Δίνει το ποτήρι το νερό στον τρελό που, απορροφημένος καθώς είναι στα όσα λέει η δημοσιογράφος, κατάπίνει την μπίλια σα να 'ναι χάπι).

ΤΡΕΛΟΣ: Ήπια το μάτι! Να πάρει η ευχή! Ας ελπίσουμε ότι θα μου περάσει ο πονοκέφαλος!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στ'αυτί του τρελού). Μα τι παιχνίδι παίζετε τώρα;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Κι αυτός στ'αυτί του τρελού). Δε σας φαίνεται ότι δώσατε πολύ αέρα στο κοράκι; Τώρα μας στρίμωξε για τα καλά!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στ'αυτί του τρελού). Δε σας φαίνεται ότι δώσατε πολύ αέρα στο κοράκι; Τώρα μας στρίμωξε για τα καλά!

ΤΡΕΛΟΣ: Αφήστε με να κάνω τη δουλειά μου, σας παρακαλώ. (Στη δημοσιογράφο). Δεσποινίς, εγώ θα σας αποδείξω ότι η τελευταία αυτή εκδοχή είναι τελειώς αναξιόπιστη.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Βέβαια, αναξιόπιστη... Όπως αναξιόπιστες χαρακτήρισε και τις καταθέσεις των συνταξιούχων ο δικαστής που έστειλε την υπόθεση στο αρχείο.

ΤΡΕΛΟΣ: Τι ιστορία είν'αυτή με τους αναξιόπιστους συνταξιούχους;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μου φαίνεται περίεργο που δεν την ξέρετε. Τέλος πάντων. Ο δικαστής που έστειλε την υπόθεση στο αρχείο, χαρακτήρισε αναξιόπιστες τις καταθέσεις των τριών συνταξιούχων, που έλεγαν ότι ο αναρχικός μας έπαιζε μαζί τους χαρτιά σε μια ταβέρνα στο Ναβίλιο, το μεσημέρι που είχαν εκραγεί οι βόμβες.

ΤΡΕΛΟΣ: Καταθέσεις αναξιόπιστες; Γιατί;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Διότι, όπως γράφει ο δικαστής μας,

"πρόκειται για πρόσωπα ηλικιωμένα και άρρωστα και, επιπλέον, ανάπηρα".

ΤΡΕΛΟΣ: Και το έγραψε κιόλας αυτό στην έκθεσή του;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Βέβαια.

ΤΡΕΛΟΣ: Πώς μπορούμε να του δώσουμε άδικο; Πώς μπορεί κανείς ν' αποφανθεί αν ένας συνταξιούχος, μιας κάποιας ηλικίας, κι επιπλέον ανάπηρος, απ' τον πόλεμο ή από τη δουλειά, πρώην εργάτης, προσέξτε το αυτό, πρώην εργάτης, έχει τα ελάχιστα ψυχοσωματικά προσόντα που απαιτούνται για το λεπτό έργο της κατάθεσης;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Εξηγείστε μου, σας παρακαλώ, γιατί ένας πρώην εργάτης δεν είναι ικανός να δώσει κατάθεση;

ΤΡΕΛΟΣ: Μα πού ζείτε, δεσποινίς μου; Γιατί δεν πάτε να κάνετε μια βολτίτσα στη Μαγκιέρα, στο Πιομπίνο, στο Σέστο Σαν Τζιοβάνι και στο Ρο, αντί να τρέχετε και να στέλνετε ανταποκρίσεις απ' το Μεξικό, από την Καμπότζη ή απ' το Βιετνάμ; Ξέρετε τι εστί εργάτης; Όταν φτάνει στην ηλικία να βγει στη σύνταξη, κι όπως υπολογίζουν οι τελευταίες στατιστικές σ' αυτή την ηλικία φτάνουν όλο και λιγότεροι, οι εργάτες είναι πια στιμμένοι σα λεμονόκουπες, είναι σα φαντάσματα, τ' αντανακλαστικά τους δε λειτουργούν... είναι σκέτα ράκη!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Σα να δίνετε πολύ ζοφερή εικόνα.

ΤΡΕΛΟΣ: Έτσι, ε; Πάτε να ρίξετε μια ματιά σε καμιά ταβέρνα όπου παίζουν χαρτιά οι συνταξιούχοι και θα τους δείτε. Βρίζονται αδιάκοπα, κατηγορούν συνεχώς ο ένας τον άλλον ότι δε θυμάται τα χαρτιά: "Κλέφταρε, αφού το καλό το εφτάρι το είχα παίξει εγώ!" - "Μα όχι, εσύ το 'παιξες στην προηγούμενη παρτίδα!" — "Μα σε ποια προηγούμενη παρτίδα, αφού αυτή είναι η πρώτη που παίζουμε σήμερα... Τα 'χεις χαμένα". - "Όχι, εσύ τα 'χεις χαμένα, αφού έπρεπε να κρατήσεις το εφτάρι για ατού... κι εσύ πήγες και το παιξες στο διπλανό τραπέζι" - "Για ποιο ατού μιλάς, αφού ατού είναι τώρα ο ρήγας! Είσαι βλάκας!" — "Βλάκας εγώ; Σε ποιον νομίζεις πως μι-

λάες, ρε;" - "Δεν ξέρω. Εσύ;" - Ούτε γω".

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Υπερβάλλετε, υπερβάλλετε... Ας αφήσουμε, όμως, κατά μέρος τις υπερβολές. Φταίνει αυτοί, αν κατάντησαν έτσι;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, βέβαια. Η κοινωνία φταίει. Εμείς, όμως, δεν βρισκόμαστε εδώ για να δικάσουμε τον καπιταλισμό και τ' αφεντικά. Είμαστε εδώ για να συζητήσουμε για μάρτυρες, λιγότερο ή περισσότερο αξιόπιστους. Αν ένας είναι για πέταμα, γιατί τον ξεζούμισαν ή γιατί έπαθε ατύχημα στο εργοστάσιο, εμάς, τους ανθρώπους του νόμου και της τάξης, δε μας ενδιαφέρει το πώς έφτασε σ' αυτή την κατάσταση.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μπράβο, λοχαγέ!

ΤΡΕΛΟΣ: Δεν έχεις τα μέσα να προμηθευτείς βιταμίνες, πρωτεΐνες, ζάχαρα, λίπη και ασβεστοφωσφορικά άλατα για τη μνήμη; Τόσο το χειρότερο για σένα. Εγώ, ο δικαστής, σου λέω όχι. Λυπούμαι, αλλά είσαι έξω απ' το παιχνίδι. Είσαι πολίτης δεύτερης κατηγορίας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Νάτα μας, νάτα μας, το ήξερα. Ξύσε, ξύσε, θα φτάναμε στην ουσία: στις κοινωνικές τάξεις και στα ταξικά προνόμια.

ΤΡΕΛΟΣ: Ποιος είπε όχι; Φυσικά, το παραδέχομαι. Αφού η κοινωνία μας είναι χωρισμένη σε τάξεις, χωρίζουμε σε κατηγορίες και τους μάρτυρες. Έχουμε, λοιπόν, μάρτυρες πρώτης, δεύτερης, τρίτης και τέταρτης κατηγορίας. Και, οι κατηγορίες δεν έχουν καμία σχέση με την ηλικία. Απ' τη στιγμή, όμως, που βγαίνεις έξω μετά τη σάουνα και το ζεστό σου μπάνιο κι ύστερα το κρύο, το μασάζ σου, τις εντριβές σου, τις ακτινοβολίες σου, απ' τη στιγμή που φόρεσες το μεταξωτό σου πουκαμισάκι, το φουλαράκι σου, καβάλησες την εξαθέσια Μερσεντές σου με τον οδηγό σου... να δούμε αν ο δικαστής δε θα σε χαρακτηρίσει αμέσως αξιόπιστο! Εγώ νομίζω ότι θα σου φιλήσει και το χέρι και θα σου πει: "υπεραξιόπιστος". Φτου! Τότε με τη δίκη του Βαγιόν, λέω ένα φανταστικό όνομα, οι κατηγορούμενοι μηχανικοί, αυτοί οι λίγοι που κάθισαν να τους πιάσουν, γιατί οι

άλλοι το 'σκασαν ειδοποιημένοι ποιος ξέρει από ποιον, αυτοί, λοιπόν, οι πέντε έξι μηχανικοί, που έπνιξαν γύρω στους δυο χιλιάδες πολίτες μέσα σε μια νύχτα, για να βγάλουν κανένα δισεκατομμύριο παραπάνω, αυτοί, λοιπόν, οι μηχανικοί, παρόλο που ήταν πιο γέροι από τους συνταξιούχους του Ναβίλιο, όταν κατέθεσαν στο δικαστήριο, δε θεωρήθηκαν καθόλου αναξιόπιστοι... Απεναντίας, μάλιστα, θεωρήθηκαν τελείως αξιόπιστοι. Τι, παίζουμε; Γιατί, τότε, να τρέχει ο κόσμος να πάρει ένα πτυχίο; Γιατί να κουράζεται για γίνει πλούσιος; Για να του φέρνονται όπως και σ'έναν κακομοίρη συνταξιούχο; Κι ύστερα σου λένε ότι στη χώρα μας δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στο εθνικό νόμισμα!

Λέγεται ακόμα ότι, πριν οι μηχανικοί καταθέσουν, ο γραμματέας δεν τους έβαλε καν ν' απαγγείλουν το καθιερωμένο "Ορκίζομαι να πω την αλήθεια, όλη την αλήθεια...". Λένε ότι τους είπε: "Περάστε, κύριε αρχιμηχανικέ, κύριε διεθунτά των υδραυλικών έργων Σ.Α.Δ.Ε., κι εσείς κύριε μηχανικέ που κάνετε το σχέδιο, κι εσείς κύριε σύμβουλε του υπουργείου, κι εσείς κύριοι μέτοχοι της Σ.Α.Δ.Ε., που έχει αρχικό κεφάλαιο 160 δισεκατομμύρια, κατατεθειμένο όλο, περάστε, κύριοι, εμείς σας ακούμε και σας πιστεύουμε". Ύστερα, οι δικαστές σηκώθηκαν όρθιοι και, με το δεξί χέρι πάνω στο Ευαγγέλιο, απαγγείλαν όλοι μαζί: "Ορκιζόμαστε ότι θα πείτε την αλήθεια, όλη την αλήθεια και τίποτε άλλο παρά την αλήθεια. Ορκιζόμαστε".

(Ο τρελός ξεπροβάλλει πίσω από το γραφείο και βλέπουμε ότι έχει μια ξύλινη γάμπα, όπως οι πειρατές των παραμυθιών. Όλοι τον κοιτάζουν σαστισμένοι. Ο τρελός λέει ατάραχος).

ΤΡΕΛΟΣ: Βιετνάμ, πρασινοσκούφηδες, θλιβερές αναμνήσεις. Ας τα ξεχάσουμε, όμως, πάνε, πέρασαν....

(Ανοίγει η πόρτα κι εμφανίζεται ο αστυνόμος Μπερτότσο. Το ένα του μάτι είναι δεμένο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Με συγχωρείτε, που σας ενοχλώ.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Περάστε, περάστε, αστυνόμε Μπερτότσο.

- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Θα ήθελα να σας αφήσω αυτό εδώ.
(Δείχνει ένα μεταλλικό κουτί).
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι είναι αυτό;
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μια βόμβα ίδια μ' αυτήν που εξερράγη στην τράπεζα....
- ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θεέ μου!
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μην ανησυχείτε, δεσποινίς. Την έχουμε αποσυνδέσει.
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Α, μπράβο.... Άφησε την εκεί, κι έλα, δώστε τα χέρια με το συνάδελφο. Άντε, συμφιλιωθείτε.
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα γιατί με χτύπησε, κύριε διοικητά; Γιατί τα 'βαλε μαζί μου; Γιατί μου βούλωσε το μάτι; (Ο διοικητής τον σκουντάει).
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τι, δεν τα ξέρετε; Για την πορδή;
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ποια πορδή;
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σταματείστε, σας παρακαλώ. Έχουμε και ξένους εδώ....
- ΤΡΕΛΟΣ: Ακριβώς!
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα, κύριε διοικητά, εγώ θέλω μόνο να καταλάβω... Τι τον έπιασε; Μπήκε μέσα και, πριν μου πει καν μια καλησπέρα, Μπαμ!
- ΤΡΕΛΟΣ: Ε, μια καλησπέρα θα μπορούσες να του πεις.... Δίκιο έχει!
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Να, βλέπετε; Συγγνώμη, εσείς μου φαίνεστε γνωστός....
- ΤΡΕΛΟΣ: Είναι γιατί φοράμε κι οι δυο πανί στο μάτι.... (Όλοι γελάνε).
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, όχι, δεν αστειεύομαι.
- ΤΡΕΛΟΣ: Να σας συστηθώ. Λοχαγός Μαρκαντόνιο Μπάντζι Πιτσίνι, του Επιστημονικού....
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Πιτσίνι; Μα όχι, δεν είναι δυνατό, εγώ τον γνωρίζω τον λοχαγό Πιτσίνι....
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Του δίνει μια κλωτσιά). Όχι, όχι, δεν τον γνωρίζετε.
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Δεν τον γνωρίζω; Αστειεύεστε;
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όχι, δεν τον γνωρίζεις. (Του δίνει μια κλωτσιά).
- ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μην ξαναρχίζεις εσύ....
- ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σταμάτα.... (Του δίνει μια κλωτσιά).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα, αφού ήταν συμμαθητής μου...
(Τρώει κλωτσιά κι απ' τον τρελό).

ΤΡΕΛΟΣ: Αφού σου λένε σταμάτα! (Του δίνει και μια καρπαζιά).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα, τι τρέχει;

ΤΡΕΛΟΣ: (Δείχνει τον Πιζάνι). Αυτός ήταν!
(Ο διοικητής τραβάει τον Μπερτότσο προς τη δημοσιογράφο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Κύριε Μπερτότσο, θα ήθελα να σας συστήσω στη δεσποινίδα Φελέτι, τη δημοσιογράφο.... Θα σας εξηγήσω αργότερα. Καταλάβατε τώρα; (Του δίνει μια αγκωνιά).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Χαίρω πολύ, δεσποινίς, αστυνόμος Μπερτότσο... (Στον διοικητή). Όχι, δεν κατάλαβα.
(Ο διοικητής του δίνει μια κλωτσιά. Του δίνει μια κλωτσιά κι ο τρελός, που το διασκεδάζει, κι ύστερα δίνει μια κλωτσιά και στο διοικητή. Ταυτόχρονα, δίνει κι από καρπαζιά στον Μπερτότσο και στον Πιζάνι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Που είναι σίγουρος ότι τον χτύπησε ο Πιζάνι). Βλέπετε, κύριε διοικητά, βλέπετε; Αυτός αρχίζει πάντα!
(Ο τρελός δίνει μια στα πιανά της δημοσιογράφου, κι ύστερα δείχνει το διοικητή).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μα, τι τρόποι είν' αυτοί;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Νομίζει ότι η δημοσιογράφος αναφέρεται στον καυγά). "Έχετε δίκιο, αλλά,... Μου είναι δύσκολο να σας το εξηγήσω... Μπερτότσο, σταματείστε κι ακούστε με: Η δεσποινίς είναι εδώ για μια πολύ σημαντική συνέντευξη. Καταλάβατε; (Του δίνει μια κλωτσιά και του κλείνει το μάτι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Κατάλαβα.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δεσποινίς, μπορείτε, αν θέλετε, να υποβάλετε ερωτήσεις και σ'αυτόν. Ο αστυνόμος είναι ειδικός και στα όπλα και στα εκρηκτικά, εκτός από τ' άλλα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θαυμάσια... Μπορείτε να μου λύσετε μια απορία; Λέτε ότι σ'εκείνο το κουτί έχετε ένα ομοίωμα των βομβών που εξερράγησαν στην τράπεζα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Κατά προσέγγιση ομοίωμα, αφού, όπως καταλαβαίνετε, δεν έμεινε κανένα πρωτότυπο....

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Αφού, όμως, μια βόμβα σώθηκε, δεν έσκασε....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ναι, μια στην Εμπορική Τράπεζα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μπορείτε να μου εξηγήσετε γιατί, αντί να εξουδετερώσουν εκείνην και να την παραδώσουν για εξέταση, όπως ορίζει ο κανονισμός, αυτοί που την βρήκαν έτρεξαν σε μιαν αυλή, την έθαψαν και προκάλεσαν την έκρηξη της;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Συγγνώμη, γιατί μου το ρωτάτε αυτό;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Εσείς το ξέρετε καλύτερα από μένα το γιατί, αστυνόμε... Με τον τρόπο αυτό, εκτός απ' τη βόμβα, χάθηκε και η υπογραφή των δολοφόνων....

ΤΡΕΛΟΣ: Αλήθεια είναι. Πράγματι, λένε: "Πες μου πώς φτιάχνεις μια βόμβα, να σου πω ποιος είσαι".

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Κουνώντας το κεφάλι). Μα όχι, αυτός δεν είναι ο Πιτσίνι!

(Ο τρελός έχει πάρει στα χέρια το κουτί με τη βόμβα).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Φυσικά και δεν είναι. Σωπάστε τώρα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Α, έτσι. Και ποιος είναι; (Τρώει άλλη μια κλωτσιά).

ΤΡΕΛΟΣ: Αν μου επιτρέπει ο αστυνόμος Μπερτότσο, σα διευθυντής του Επιστημονικού που είμαι....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (μονολογεί) Μα ποιον θέλει να κοροϊδέψει; (Στον τρελό). Τι κάνετε εκεί; Αφήστε το, σας παρακαλώ, αυτό το κουτί, είναι επικίνδυνο.

ΤΡΕΛΟΣ: (Του δίνει μια κλωτσιά). Είμαι του Επιστημονικού αφήστε με ήσυχο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, στ' αλήθεια ξέρετε;

(Ο τρελός του ρίχνει μια περιφρονητική ματιά).

ΤΡΕΛΟΣ: Κοιτάξτε, δεσποινίς. Μια τέτοια βόμβα είναι τόσο περίπλοκη... κοιτάξτε πόσα σύρματα, να κι οι δυο εκपुरσοκροτητές... ο ωρολογιακός μηχανισμός τα εκρηκτικά, μοχλοί, μοχλάκια... είναι τόσο περίπλοκη, σας έλεγα, που μπορεί κανείς θαυμάσια να της βάλει κι έναν δεύτερο μηχανισμό, κανονισμένον να εκραγεί αργότερα.... που δε μπορούσε να τον

βρει κανείς, εκτός κι αν έκανε τη βόμβα κομματάκια, πράγμα που θα του 'παιρνε μian ολόκληρη μέρα... και, στο μεταξύ. Μπουμ!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στον Μπερτότσο). Μοιάζει με αληθινό τεχνικό, ε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Πεισματικά). Ναι, αλλά δεν είναι ο Πιτσινί....

ΤΡΕΛΟΣ: Να γιατί προτιμήσαμε, όπως είπατε, να χάσουμε την υπογραφή των δολοφόνων, και κάναμε τη βόμβα να εκραγεί στην αυλή, αντί να προτιμήσουμε να τη δούμε να σκάσει ανάμεσα στον κόσμο και να προκαλέσει μακελειό χειρότερο απ' το πρώτο... Πειστήκατε τώρα;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ναι, αυτή τη φορά με πείσατε πραγματικά.

ΤΡΕΛΟΣ: Μέχρι τον εαυτό μου έπεισα....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι εγώ πείστηκα, μπράβο! (Του πιάνει το χέρι και του το σφίγει με δύναμη. Το ξύλινο χέρι του μένει στα δάχτυλα).

ΤΡΕΛΟΣ: Ορίστε, μου το ξεκόλλησε. Και του το 'χα πει πως είναι ξύλινο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Με συγχωρείτε.

ΤΡΕΛΟΣ: Τώρα δε μένει, παρά να μου ξεκολλήσετε το πόδι. (Καθώς μιλάει, ξαναβιδώνει το χέρι του).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στον Μπερτότσο). Πέστε κάτι κι εσείς, Μπερτότσο, δείξτε τους ότι κι εμείς, σ' αυτό το τμήμα, δεν κοιμόμαστε. (Του δίνει μια στην πλάτη, για να του δώσει κουράγιο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μάλιστα. Η αληθινή βόμβα ήταν μάλλον πολύπλοκη. Εγώ την είδα. Πολύ πιο περίπλοκη απ' αυτήν. Την έφτιαξαν, οπωσδήποτε, ειδικοί... επαγγελματίες, θα λέγαμε.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μη λες πολλά!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Επαγγελματίες; Στρατιωτικοί πιθανόν;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Περισσότερο από πιθανό.

(Όλοι τον αρχίζουν στις κλωτσιές). ·

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Βλάκα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αχ! Γιατί; Τι είπα;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Σταματάει το γράψιμο). Θαυμάσια!

Αφού εσείς ξέρατε ότι, για να κατασκευαστεί μια βόμβα τέτοια και να χρησιμοποιηθεί, χρειάζονται γνώσεις και πείρα, στρατιωτικού κυρίως... γιατί ριχήκατε και πιάσατε μίαν ομαδούλα αναρχικών και δεν κάνατε καμία έρευνα προς την άλλη κατεύθυνση... περιττό να σας διευκρινίσω ποιο χρώμα και ποια παράταξη εννοώ.

ΤΡΕΛΟΣ: Έχετε δίκιο, αν αρκεστείτε στην εκδοχή του αστυνόμου Μπερτότσο. Δεν μπορούμε, ωστόσο, να την πάρουμε υπόψη μας, γιατί ο αστυνόμος δεν είναι γνήσιος τεχνικός των εκρηκτικών, είναι... ερασιτέχνης.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Προσβεβλημένος). Τι ερασιτέχνης, λέτε; Θέλετε να πείτε πως δεν καταλαβαίνω απ' αυτά; Και ποιος είστε εσείς; (Γυρίζει στους άλλους δυο αστυνομικούς). Ποιος είν' αυτός; Γιατί δε μου λέτε; (Τρώει κάτι κλωτσιές, που τον αναγκάζουν να καθίσει κάτω).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Καλά, καλά...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ηρεμείστε...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ησυχάστε, αστυνόμε, μην εξάπτεστε. Εγώ πιστεύω, ότι όλα όσα μας είπατε είναι αληθεια. Πιστεύω ακόμα ότι η αστυνομία κι η δικαιοσύνη βάλθηκαν να ενοχοποιήσουν... επιτρέψτε μου την έκφραση... την πιο παράταιρη κι αξιοθρήνητη παρέα ακαμάτηδων που μπορεί να διανοηθεί κανείς: την αναρχική ομαδούλα που 'χε γι' αρχηγό τον χορευτή.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Έχετε δίκιο, ήταν ακαμάτηδες... Αυτή, όμως, ήταν η βιτρίνα ήταν η μάσκα που είχανε φορέσει, για να μη δίνουν στόχο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κι αν βγάλουμε τη μάσκα, τι βλέπουμε; Από τους δέκα της παρέας, οι δυο ήταν δικοί σας: πληροφοριοδότες, ή μάλλον χαφιέδες προβοκάτορες. Ο ένας είναι φασίστας απ' τη Ρώμη, που τον γνωρίζουν όλοι εκτός απ' τους άσχετους τους δικούς μας αναρχικούς. Ο άλλος πάλι, είναι της ασφαλείας, δικός σας, που καμώνεται κι αυτός τον αναρχικό.

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, ο μπάτσος που κάνει τον αναρχικό είναι απίθανος. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς τον πίστεψαν. Αυτός είναι ντιπ μπούφος. Αν τον ρωτήσεις τι είναι Μπακούνιν, σου απαντάει πως είναι ελβετικό τυρί χωρίς τρύπες.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Μονολογεί). Πόσο μ' εκνευρίζει αυτός! Τα ξέρει όλα, τους γνωρίζει όλους! Κι όμως, κάπου τον γνωρίζω κι εγώ!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι, λοχαγέ, δε συμφωνώ. Αυτός ο αστυφύλακας είναι εξαιρετικό παιδί. Πολύ καταρτισμένος.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έχετε πολλούς άλλους τέτοιους αστυφύλακες, πολύ καταρτισμένους, που συμμετέχουν στις διάφορες ομάδες της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς;

ΤΡΕΛΟΣ: (Τραγουδάει). "Το κοράκι πετά, μακριά..."

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τολμώ να σας αποκαλύψω πως ναι, έχουμε πολλούς τέτοιους. Βρίσκονται, λίγο πολύ, παντού.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ε, τα παραλέτε κύριε διοικητά...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Καθόλου! Να, κι απόψε ακόμα, ανάμεσα στο κοινό, έχουμε, όπως πάντα, δικούς μας. Θέλετε να τους δείτε;

(Χτυπάει παλαμάκια, κι από διάφορα σημεία της πλατείας ακούγονται φωνές).

ΦΩΝΕΣ: Μάλιστα, κύριε! Διατάξτε! Στις διαταγές σας, κύριε!

ΤΡΕΛΟΣ: (Γελάει και μιλάει στο κοινό). Μην ανησυχείτε, αυτοί που φωνάζουν είναι κομπάρσοι. Οι δικοί τους δε φωνάζουν, δε μιλάνε!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στη δημοσιογράφο). Τα είδατε; (Στους χαφιέδες). Καθείστε, καθείστε... (Ξανά στη δημοσιογράφο). Οι χαφιέδες κι οι πληροφοριοδότες είναι το μεγάλο μας ατού!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Προλαμβάνουν, κρατούν υπό έλεγχο...

ΤΡΕΛΟΣ: Κάνουν προβοκάτσιες για να έχει μετά η αστυνομία το πρόσχημα να χτυπήσει... (Οι αστυνομικοί τινάζονται)... Θέλησα να προλάβω την αβίαστη παρατήρηση της δεσποινίδας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Όντως αβίαστη. Πώς, όμως, αφού ε-

λέγγατε την αναρχική αυτή ομάδα, κατάφεραν οι αναρχικοί να κάνουν κάτι τόσο σημαντικό πριν εσείς προλάβετε να τους σταματήσετε;

ΤΡΕΛΟΣ: Προσοχή, τώρα το κοράκι επιτίθεται!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ξέρετε, τις μέρες εκείνες έλειπε ο αστυφύλακός μας απ'την ομάδα...

ΤΡΕΛΟΣ: Αλήθεια σας λέει, έφερε και χαρτί απ'τον κηδεμόνα του...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σας παρακαλώ... (χαμηλόφωνα). Κύριε δικαστά...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κι ο άλλος πληροφοριοδότης σας, ο φασίστας; Αυτός ήταν εκεί... Ο δικαστής της Ρώμης τον θεωρεί κύριο υπεύθυνο, οργανωτή και αρχηγό. Αυτός εκμεταλλεύτηκε τους αγαθούς μας αναρχικούς, σας λέω ό,τι έγραψε ο δικαστής, και τους έβαλε να κάνουν κάτι, που η εγκληματικότητα του, ούτε που τους περνούσε απ'το μυαλό.... Αυτά γράφει ο δικαστής.

ΤΡΕΛΟΣ: Μπαμ! Το κοράκι χτύπησε!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Πρώτα πρώτα, ο ενλόγω φασίστας δεν είναι πληροφοριοδότης μας...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τότε, πώς μπαινόβγαινε τόσο συχνά στην αστυνομία; Ειδικά στην ασφάλεια της Ρώμης;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Αυτό το λέτε εσείς... Εγώ, δεν έχω τέτοια στοιχεία.

ΤΡΕΛΟΣ: (Δίνει το χέρι στον διοικητή). Συγχαρητήρια, εξαιρετος ελιγμός!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ευχαριστώ... (Ο διοικητής του σφίγγει το ξύλινο χέρι, που του μένει στα χέρια). Μα, το χέρι σας... Με συγχωρείτε...

ΤΡΕΛΟΣ: (Απαθής). Δεν πειράζει, κρατείστε το... Έχω άλλο... (Βγάζει απ'την τσάντα του ένα γυναικείο χέρι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα... αυτό είναι γυναικείο!

ΤΡΕΛΟΣ: (Καθώς βιδώνει το χέρι). Όχι, είναι γιούνισεξ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Έχει βγάλει, στο μεταξύ, από το χαρτοφύλακά της κάτι χαρτιά). Όστε δεν έχετε τέτοια στοιχεία. Και δεν έχετε στοιχεία ούτε για το ότι, από τις 173 βομβιστικές ενέργειες που έγιναν μέχρι σή-

μέρα, μια κάθε τρεις μέρες, από τις 173 βομβιστικές ενέργειες, λέγω.... (Διαβάζει από ένα χαρτί)... οι 102 οργανώθηκαν οπωσδήποτε από φασίστες, ενώ, από τις υπόλοιπες 72, οι μισές οργανώθηκαν κατά πάσα πιθανότητα από φασίστες, υπάρχουν σοβαρότατες ενδείξεις γι' αυτό, κι οι υπόλοιπες από φασιστοειδείς οργανώσεις.

ΤΡΕΛΟΣ: (Κουνάει το γυναικείο χέρι κάτω απ' το πηγούνι του). Φοβερή!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, οι αριθμοί που δίνετε είναι πάνω κάτω σωστοί... Τι λέτε, αστυνόμε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ίσως θα 'πρεπε να κοιτάξω τα χαρτιά μας, αλλά μου φαίνεται πως οι αριθμοί είναι περίπου αυτοί.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Και, όταν κάνετε την έρευνα σας, κοιτάξτε πόσες βομβιστικές ενέργειες οργανώθηκαν έτσι, ώστε να ριχτεί η ευθύνη στην άκρα αριστερά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, σχεδόν όλες... είναι προφανές!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα, είναι προφανές... Και πόσες φορές εσείς το πιστέψατε; Με μεγαλύτερη ή μικρότερη αφέλεια;

ΤΡΕΛΟΣ: (Κουνάει το γυναικείο χέρι γύρω απ' το πρόσωπό του). Κακιά!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όσο γι' αυτό, δεν το πιστέψαμε μόνο εμείς. Το χάψανε, με μεγαλύτερη ή μικρότερη αφέλεια, και κάμποσοι συνδικαλιστές κι αρκετοί του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος... Να, κοιτάξτε εδώ, έχω ένα άρθρο της Ουνιτά, που κατηγορεί "τους παράλογους και τυχοδιώκτες αριστεριστές" για μια βομβιστική ενέργεια, που αργότερα αποκαλύφτηκε ότι δεν την είχαν κάνει οι αριστεριστές!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Το ξέρω, το ξέρω... Μια δεξιά εφημερίδα λανσάρησε το μοτίβο του "αριστεροχουντισμού"... Ξέρετε, "τα δυο άκρα συναντιώνται", και τα τοιαύτα... Κι αυτό πιάνει πάντα, και σε σας ακόμα!

ΤΡΕΛΟΣ: Οχιά!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Μονολογεί). Κι όμως, εγώ τον γνωρίζω αυτόν! Τώρα θα του το σκίσω το πανί!

ΤΡΕΛΟΣ: (Παρεμβαίνει, μιλώντας ειρωνικά). Μα τι επιδιώκετε, δεσποινίς, προκαλώντας μας έτσι ανοιχτά; Να σας πούμε ότι εμείς της αστυνομίας δε θα 'πρεπε ν' ασχολούμαστε με τέσσερις φουκαράδες αναρχικούς; Να σας πούμε ότι θα 'πρεπε ν' ασχολούμαστε με τις φασιστικές παραστρατιωτικές οργανώσεις, που χρηματοδοτούνται και παγιδεύονται απ' τους βιομηχάνους, που υποστηρίζονται από τους έλληνες συνταγματάρχες κι από άλλες μυστικές υπηρεσίες, αν θέλαμε να βρούμε την άκρη;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στον αστυνόμο Μπερτότσο, που δεν μπορεί πια να συγκρατηθεί). Μην ανησυχείτε, τώρα θα κάνει ένα κόλπο και θα τα γυρίσει... Τον έμαθα πια, είναι η διαλεκτική των ιησοιτών!

ΤΡΕΛΟΣ: Αν σκέφτεστε αυτά τα πράγματα, θα σας πω ναι! Έχετε δίκιο! Αν είχαμε ακολουθήσει αυτό τον άλλο δρόμο, θα είχαμε ανακαλύψει πολλά! Χα χα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Διάβολε, τι φοβερή η διαλεκτική των ιησοιτών!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, τρελαθήκατε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Τρελός; (Σα να κατάλαβε άξαφνα, ορμάει καταπάνω στον τρελό). Ο τρελός... μάλιστα, αυτός είναι! Αυτός είναι!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είναι φυσικό, όταν ακούει κάτι τέτοιες απόψεις, ένας αστυνομικός ν' αναστατώνεται.... Είναι λογικό.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Τραβάει απ' το μανίκι τον διοικητή του) Κύριε διοικητά, το βρήκα ποιος είναι αυτός. Τον γνωρίζω!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Κρατείστε το για τον εαυτό σας, κύριε Μπερτότσο. Μην το διαλαλείτε!
(Αφήνει τον Μπερτότσο και πηγαίνει προς τον τρελό και τη δημοσιογράφο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Παίρνει παράμερα τον αστυνόμο Πιζά νι). Σου ορκίζομαι ότι τον γνωρίζω αυτόν εδώ... Δεν είναι της αστυνομίας. Είναι μεταμφιεσμένος!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Για καινούριο μας το λες; Μόνο μη σ' ακούσει η δημοσιογράφος.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα είναι τρελός, παλαβός... δεν καταλα-

βαίνεις;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τρελός και παλαβός είσαι συ! Σώπα, κι άσε με ν' ακούσω τι λένε!

ΤΡΕΛΟΣ: (Εξακολουθεί ν'αγορεύει. Τον ακούν προσεκτικά ο διοικητής κι η δημοσιογράφος). Σίγουρα, εσείς είστε δημοσιογράφος κι ένα τέτοιο σκάνδαλο θα σας ταίριαζε θαυμάσια! Κάπως θα τα χάνατε, είν' αλήθεια, όταν θ'ανακαλύπτατε ότι αυτή η σφαγή των αθών στην τράπεζα έγινε μόνο και μόνο για να θάψει τις εργατικές κινητοποιήσεις του θερμού φθινοπώρου... Έγινε μόνο και μόνο για να εξαγριωθούν οι πολίτες, να τρομοκρατηθούν απ' το φοβερό έγκλημα και να ζητήσουν οι ίδιοι να φτιαχτεί ένα πανίσχυρο κράτος!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κάπου το διάβασα αυτό. Δε θυμάμαι πού: στην Ουνιτά ή στη Λότα Κοντίνοια;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Ζυγώνει από πίσω τον τρελό και του τραβάει το πανί απ' το μάτι). Νάτο! Τα είδατε; Έχει μάτι!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, τρελαθήκατε; Σίγουρα έχει! Γιατί θα 'πρεπε να μην έχει;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα τότε γιατί φορούσε το πανί; Αφού έχει μάτι...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Κι εσύ έχεις μάτι κάτω απ' τον επίδεσμο ... (Τον τραβάει παράμερα). Ησύχασε, θα σου εξηγήσω ύστερα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Χα, χα! Τι αστείο! Φορούσε ένα πανί, έτσι, για γούστο!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι. Το φορούσα για να μη δίνω στόχο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Νόστιμο αυτό... Μα, συνεχίστε, πέστε μου για το σκάνδαλο που θα γινόταν...

ΤΡΕΛΟΣ: Α, ναι... Μεγάλο σκάνδαλο... Συλλήψεις υψηλά ισταμένων της δεξιάς, δίκες, δημόσιες προσωπικότητες, συμβιβασμοί... γερουσιαστές, βουλευτές, συνταγματάρχαιοι... Οι σοσιαλδημοκράτες οδύρονται, η Κοριέρε ντελά Σέρα αλλάζει διευθυντή, η αριστερά ζητάει να τεθεί εκτός νόμου το νεοφασιστικό κόμμα, ο αρχηγός της αστυνομίας δέχεται συγχαρητήρια για την τόλμη του, κι ύστερα από λίγο βγαί-

νει στη σύνταξη...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, λοχαγέ, αυτή είναι η προσωπική σας γνώμη... Αφήστε με να το πω, σας παρακαλώ. Τα βρίσκω αβάσιμα αυτά που λέτε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Αυτή τη φορά δε συμφωνώ μαζί σας, κύριε διοικητά. Εγώ, απεναντίας, πιστεύω ότι ένα τέτοιο σκάνδαλο θα εξύψωνε την αστυνομία, θα της έδινε μεγαλύτερο κύρος. Ο πολίτης θα ένιωθε ότι ζει σ' ένα καλύτερο κράτος, σε μια κοινωνία πιο δίκαιη...

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά, φυσικά... Δε θα 'θελε τίποτ' άλλο. Ζητάει ο λαός αληθινή δικαιοσύνη; Εμείς του δίνουμε λίγο πιο δίκαιη απ' αυτήν που έχει. Διαμαρτύρονται οι εργαζόμενοι για το αίσχος της εκμετάλλευσης; Εμείς διορθώνουμε το αίσχος, αφήνουμε όμως να υπάρχει η εκμετάλλευση. Θέλουν να μην τα τινάζουν πια μες στις φάμπρικές; Εμείς παίρνουμε ορισμένα μέτρα για να βελτιώσουμε τις συνθήκες δουλειάς, δίνουμε και κανένα επίδομα στη χήρα. Θέλουν να καταργήσουν τις κοινωνικές τάξεις; Εμείς περιορίζουμε λιγάκι τις εμφανείς ταξικές διαφορές, έτσι, για να μη χτυπούν πολύ στο μάτι...

Θέλουν επανάσταση; Εμείς τους δίνουμε ολίγες μεταρρυθμίσεις. Όχι ολίγες, αρκετές. Τους μπουκώνουμε με μεταρρυθμίσεις. Ή μάλλον, τους μπουκώνουμε με υποσχέσεις για μεταρρυθμίσεις. Γιατί, γνήσιες μεταρρυθμίσεις, δεν πρόκειται να κάνουμε ποτέ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ξέρετε ποιον μου θυμίζετε; Εκείνο τον Μαρόνε... τον δικαστικό που κατηγορήθηκε για εξύβριση της δικαιοσύνης...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, όχι... Αυτός είναι χειρότερος, είναι θεότρελος!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Φυσικά... Αυτό σας λέω εδώ και μια ώρα!

ΤΡΕΛΟΣ: Βλέπετε, τον μέσο πολίτη δεν τον νοιάζει να εξαφανιστούν οι βρωμιές... Όχι. Του αρκεί να ξεσκεπάζονται, να γίνεται ένα σκάνδαλο, να γίνεται σαματάς... Αυτή είναι, για κείνον, η αληθινή ελευθε-

ρία. Αυτός είναι, για κείνον, ο καλύτερος κόσμος!
Αλληλούια!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Πιάνει το ξύλινο πόδι του τρελού κι αρχίζει να το ταρακουνάει). Να, δείτε αυτό το ποδάρι... Δεν καταλαβαίνετε πως είναι ψεύτικο;

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά κι είναι ψεύτικο. Από καρυδιά είναι...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα είναι κόλπο, είναι δεμένο στο γόνατο (Κάνει να λύσει τα κορδονάκια).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: "Άφησε τον, ανόητε! θέλεις να τον αποσυναρμολογήσεις!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, αφήστε τον... Λύστε με, κύριε... Ευχαριστώ Μούδιασα...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μα γιατί, τελοσπάντων, τον διακόπτετε συνέχεια; Τι θαρρείτε, ότι θα μου τον κάνετε αναξιόπιστο, μόνο και μόνο γιατί έχει ένα ξύλινο ποδάρι;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, Θα σας αποδείξουμε ότι είναι παλαβιάρης, ιστριομανής, ότι ποτέ του δεν ήταν ανάπηρος, ούτε και λοχαγός...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Και ποιος είναι τότε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Είναι απλούστατα ένας...

(Ο διοικητής, ο Πιζάνι κι ο αστυφύλακας τον τραβάνε παράμερα και του βουλώνουν το στόμα).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Με συγχωρείτε, δεσποινίς, αλλά τον ζητάνε στο τηλέφωνο.

(Τον καθίζουν στο γραφείο και του βάζουν το ακουστικό στο στόμα).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Του μιλάει στ'αυτί). Θέλεις να μας τα χαλάσεις όλα, ανόητε;

(Παραπέρα, ο τρελός εξακολουθεί να συζητά με τη δημοσιογράφο, χωρίς να δίνουν σημασία στους αστυνομικούς).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Δεν καταλαβαίνετε ότι πρέπει να το κρατήσουμε μυστικό; Αν η δημοσιογράφος καταλάβει τίποτα για την έρευνα, χαθήκαμε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ποια έρευνα; (Του ξαναβάζουν τ' ακουστικό στο στόμα). Εμπρός!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ρωτάς; Τι καμωνόσουνα τότε ότι τα ήξερες όλα; Αφού δεν ξέρεις τίποτα! Μόνο φλυα-

ρείς, φλυαρείς, κάνεις σαματά....

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, εγώ δεν κάνω σαματά... Θέλω μόνο να μάθω...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Σιωπή! (Του δίνει μια στο χέρι μετ' ακουστικό). Μίλα στο τηλέφωνο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αχ!... Εμπρός! Ποιος είναι;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Σταματάει να συζητά με τον τρελό). Ω, τι διασκεδαστικό! Κύριε διοικητά, μην ανησυχείτε, ο λοχαγός, δηλαδή ο πρώην λοχαγός, μου τα είπε όλα...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι σας είπε, δηλαδή;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μου είπε ποιος είναι.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Μαζί κι ο αστυνόμος Π.). Σας είπε;

ΤΡΕΛΟΣ: Ναι, δεν μπορούσα πια να λέω ψέματα. Εξάλλου, κάτι είχε καταλάβει κι η ίδια...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τη βάλατε τουλάχιστον να υποσχεθεί ότι δεν θα γράψει τίποτα στο περιοδικό της;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μα τι λέτε, φυσικά θα το γράψω. (Διαβάζει απ' τις σημειώσεις της). Νάτο! "Στην Αστυνομική Διεύθυνση συνάντησα έναν επίσκοπο με πολιτικά".

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Μαζί κι ο αστυνόμος Π.) Επίσκοπο;

ΤΡΕΛΟΣ: Μάλιστα! Με συγχωρείτε αν δεν σας το είπα μέχρι τώρα. (Με μεγάλη φυσικότητα γυρίζει το κολάρο του: Βλέπουμε ένα κολάρο με στρόγγυλο κόψιμο, όπως των καθολικών παπάδων, όλο μαύρο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Χτυπάει το κούτελο του). Και τον επίσκοπο τώρα; Ε, όχι! Δεν πρέπει να τον πιστέψετε τώρα!

(Ο Πιζάνι αρπάζει την σφραγίδα και του την χώνει στο στόμα).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Σταμάτα πια, μας έπρηξες κυριολεκτικά! (Στο μεταξύ, ο τρελός βγάζει ένα κόκκινο ιερατικό καπέλο και το φοράει με κινήσεις προσεγμένες και τελετουργικές. Ξεκουμπώνει το σακάκι του και φανερώνεται ένα σταυρός από χρυσάφι κι ασήμι. Ύστερα, φοράει στο δεξί του χέρι ένα μονόπετρο με μια πελώρια μωβ πέτρα).

ΤΡΕΛΟΣ: Επιτρέψτε μου να συστηθώ: Επίσκοπος Αου-

γκούστο Μπερνιέρ, της Αγίας Έδρας. Επί της συνδέσεως με την ιταλική αστυνομία.

(Τείνει το δαχτυλίδι για να το φιλήσουν οι παριστάμενοι.. Πρώτος, σπεύδει ο αστυφύλακας).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Κάνει ένα βήμα μπροστά, και βγάζει απ' το στόμα την σφραγίδα).

Σύνδεση με την ιταλική αστυνομία;

ΤΡΕΛΟΣ: Έπειτα από το πετροβολητό που δέχτηκε ο Πανιερότατος στη Σαρδηνία και, τελευταία, στο Καστέλ Γκαντόλφο, καταλαβαίνετε, είναι χρέος μας ... εμείς, οι υπεύθυνοι της Εκκλησίας, οφείλουμε να προλαμβάνουμε, δηλαδή να έχουμε επαφές...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ε όχι! Το παράκανε πια! Άκου επίσκοπος!

(Ο Πιζάνι του ξαναβάζει στο στόμα την σφραγίδα).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Λέει σιγανά στον Μπερτότσο). Το ξέρουμε ότι τα κάνει όλα ψέματα! Τα κάνει, όμως, για να μας σώσει! Κατάλαβες;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Για να μας σώσει; Τι έγινε, το ρίξαμε τώρα στον μυστικισμό; Στη σωτηρία της ψυχής;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Βούλωστο και φίλα το δαχτυλίδι!

(Τον υποχρεώνει να φιλήσει το χέρι του τρελού, κάτι που, στο μεταξύ, έχουν κάνει όλοι οι άλλοι, δίχως να τους αναγκάσει κανείς).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, για όνομα του Θεού! Οχι το δαχτυλίδι! Αρνούμαι! Γίνατε όλοι παλαβοί, τρελοί για δέσιμο! Σας το κόλλησε αυτός!

(Γοργά, ο Πιζάνι κι ο αστυφύλακας του βάζουν φαρδιά τσιρότα στο στόμα. Του σκεπάζουν όλο το πρόσωπο, από την μύτη και κάτω).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μα τι τον έπιασε το φουκαρά;

ΤΡΕΛΟΣ: Κρίση, θαρρώ. (Βγάζει απ' το προσευχητάρι μια σύρριγα κι ετοιμάζεται να του κάνει ένεση). Κρατείστε τον, θα του κάνει σίγουρα καλό... καταπραϊντικό Μπενεντιτίνο. (*)

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μπενεντιτίνο;

* Οι Βενεδικτινοί είναι μοναχοί ενός τάγματος της Καθολικής Εκκλησίας. Ιδρυτής του ο Βενέδικτος, ο Μπενενέτο. (Στμ).

ΤΡΕΛΟΣ: Κανονάκι, εμφιαλωμένο! (Με ταχύτητα κόμπρας, του κάνει την ένεση, κι ύστερα βγάζει τη σύριγγα και την κοιτάζει). Έμεινε λίγο ακόμα... Θέλετε και σεις; (Δίχως να περιμένει απάντηση, κάνει μίαν ένεση και στον διοικητή, που βγάζει ένα πνιχτό βογγητό).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Δε θα το πιστέψετε, σεβασμιότατε, αλλά, όταν πριν, που μιλούσαμε για τον κόσμο και τις κοινωνικές τάξεις, είπατε εκείνο το "είναι ο καλύτερος κόσμος! Αλληλουία!", σκέφτηκα αμέσως, θα με συγχωρέσετε για την ασέβεια;

ΤΡΕΛΟΣ: Παρακαλώ, τέκνον μου, παρακαλώ...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Να, σκέφτηκα: "Τι παπαδίστικες κουβέντες!"... Δεν παρεξηγηθήκατε, ε;

ΤΡΕΛΟΣ: Γιατί να παρεξηγηθώ; Αφού είμαι παπάς, οι κουβέντες μου θα 'ναι παπαδίστικες.

(Στο μεταξύ, ο Μπερτότσο έχει γράψει πίσω απ' τη φωτογραφία του Προέδρου της Δημοκρατίας: "Είναι μυθομανής, είναι τρελός" και το δείχνει πίσω από την πλάτη του επισκόπου).

Απ' την άλλη μεριά, ο Γρηγόριος ο Μέγας, όταν τον εκλέξανε Πάπα και ανακάλυψε ότι, με ελιγμούς και με πονηριές, προσπαθούσαν να καλύψουν σοβαρά σκάνδαλα, οργίστηκε και είπε: *Nolimus aut velimus, omnibus gentibus, justiciam ut veritatem ...*

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Με συγχωρείτε, σεβασμιότατε, αλλά με κόψανε τρεις φορές στα λατινικά...

ΤΡΕΛΟΣ: Συγγνώμη, να σας το μεταφράσω: "Είτε το θέλετε είτε όχι, εγώ θα επιβάλω αλήθεια και δικαιοσύνη σ' όλους τους ανθρώπους", Μ' άλλα λόγια: "Θα κάνω τ' αδύνατα δυνατά ώστε να ξεσκεπάζονται όσο γίνεται τα σκάνδαλα. Μη φοβάστε, το να ξεσκεπάζουμε τα σκάνδαλα, δε σημαίνει ότι φθείρουμε την εξουσία. Απεναντίας, τα σκάνδαλα είναι καλοδεχούμενα, γιατί επάνω τους στηρίζεται, μακροπρόθεσμα, η κρατική εξουσία".

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θαυμάσιο! Μπορείτε, σας παρακαλώ, να μου το γράψετε όλο σ' αυτό το σημειωματάριο; (Ο τρελός, ετοιμάζεται να γράψει τη φράση του

Γρηγορίου του Μεγάλου, όπως βέβαια την έχει διασκευάσει, στο σημειωματάριο της δημοσιογράφου. Στο μεταξύ, ο Πιζάνι έχει πάρει από τα χέρια του Μπερτότσο τη φωτογραφία του Προέδρου της Δημοκρατίας και την έχει σκίσει).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Του επιτίθεται). Μα τι κάνατε; Σκίσατε τη φωτογραφία του Προέδρου; Μα δεν ξέρετε ότι είναι αδίκημα; Τι σας έπιασε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μα, κύριε, αφού αυτός γράφει κάτι πράγματα... (Δείχνει τον Μπερτότσο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Που δεν πρόσεξε τη χειρονομία του Πιζάνι). Ίσως να 'χετε δίκιο ότι το παρακάνει με τα μελοδραματικά του διαγγέλματα προς το λαό, αλλά ... Δεν πρέπει να φτάσετε να σκίσετε τη φωτογραφία του! Ντροπή σας!

(Η δημοσιογράφος, στο μεταξύ, διαβάζει με προσοχή τη φράση του Γρηγορίου του Μεγάλου).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μ' άλλα λόγια, το σκάνδαλο, κι όταν ακόμα δεν υπάρχει, πρέπει να το επινοούμε. Είναι ένα μέσο, που βοηθάει στη διατήρηση της εξουσίας, γιατί ξαλαφρώνει τους καταπιεσμένους, τους δίνει τη δυνατότητα να ξεδώσουν.

ΤΡΕΛΟΣ: Ακριβώς! Είναι το ξέσπασμα, η κάθαρση, που απελευθερώνει απ' την ένταση. Και σεις, οι ανεξάρτητοι δημοσιογράφοι, είστε οι άξιοι ιερείς της σκανδαλοθηρίας!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Άξιοι; Μα τότε γιατί η κυβέρνηση μανιάζει, και πασχίζει σαν παλαβή να μπαλώσει τα σκάνδαλα που ξεσκεπάζουμε;

ΤΡΕΛΟΣ: Μανιάζει η δική μας κυβέρνηση, που έχει μείνει στην εποχή των Βουρβώνων, εκατόν πενήντα χρόνια πίσω..., που είναι κυβέρνηση προκαπιταλιστική. Για δέστε, όμως, τις εξελιγμένες κυβερνήσεις της Βόρειας Ευρώπης! Θυμάστε το σκάνδαλο Προφίουμο στην Αγγλία; Τον Υπουργό Άμυνας, που είχε μπλέξει με κολγκέρλς, ναρκωτικά και κατασκοπεία; Μήπως έπαθε τίποτα το κράτος; Μήπως έπαθε το χρηματιστήριο; Κάθε άλλο! Ποτέ το κράτος και το χρηματιστήριο δεν ήταν πιο ισχυρά, όσο τον και-

ρό μετά το σκάνδαλο αυτό. Ο κόσμος σκεφτότανε: "Ναι, υπάρχει σαπίλα, αλλά ξεσκεπάζεται! Εμείς τώρα, κολυμπάμε μες στη σαπίλα και την πίνουμε κιόλας, αλλά τουλάχιστον κανένας δε μας λέει πως είναι τσάι με λεμόνι".

(Στο μεταξύ, τους αστυνομικούς μας τους έχει συνεπάρει το εύρημα του Μπερτόσο. Αρχίζουν και συνηνοούνται γράφοντας πάνω σε χαρτόνια και σηκώνοντάς τα. Σχολιάζουν το διάλογο του τρελού με τη δημοσιογράφο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο χαρτόνι). Μήπως είναι λίγο μαρξιστικά όλ' αυτά;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στο χαρτόνι). Όχι, είναι η τυπική ιησουίτικη διαλεκτική. Πρώτα σου δίνει δίκιο, κι ύστερα σε στριμώχνει.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Όχι, όχι! Αυτός εδώ, πρώτα θα μας στριμώξει, κι ύστερα θα μας δώσει δίκιο.

ΤΡΕΛΟΣ: Το σημαντικό είναι να πειστεί ο κόσμος ότι όλα πάνε μια χαρά... Η Αμερική, λογουχάρη, μια χώρα πραγματικά εξελιγμένη, κολυμπάει μες στα σκάνδαλα και παχαίνει κιόλας. Σκοτώνουν έναν πρόεδρο, τον Κένεντι, γιατί δεν είναι αρκετά συντηρητικός. Στη δολοφονία είναι ανακατεμένοι και η ΣΙΑ και το Εφ Μπι Άϊ. Σκοτώνουν καμιά εικοσαριά μάρτυρες. Η κοινή γνώμη τα 'χει χαμένα, ο κόσμος αρχίζει να ταραίζεται. Αρχίζουν ανακρίσεις, δίκες... Οι εφημερίδες κι η τηλεόραση διαμαρτύρονται, κατηγορούν, καταγγέλλουν. Αποτέλεσμα; Εκλέγονται, στη θέση του δολοφονημένου, πρώτα ο Τζόνσον και ύστερα ο ίδιος ο Νίξον!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ενοείτε, ότι το σκάνδαλο είναι η τροφή της αντίδρασης;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο χαρτόνι). Χαρακτήρισε αντιδραστικούς τον Τζόνσον και τον Νίξον. Είναι η ιησουίτικη διαλεκτική, ε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στο χαρτόνι). Πότε θα πει "Νίξον δολοφόνε";

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στο χαρτόνι). Δεν ξέρετε τι σας γίνεται. Μιλάει με σεβασμό για τη δημοκρατία στις ΗΠΑ.

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, το σκάνδαλο είναι το αντίδοτο στο χειρότερο δηλητήριο, δηλαδή στη συνειδητοποίηση του κόσμου. Πράγματι, μήπως η αμερικανική κυβέρνηση επέβαλε ποτέ λογοκρισία, για να μη μάθει ο κόσμος για τη δολοφονία όλων των αρχηγών των νέγρων, ή για τη δολοφονία των τόσων χιλιάδων αμάχων στο Βιετνάμ;

Ποτέ! Αντίθετα, επί βδομάδες φωνασκούσαν η τηλεόραση κι ο τύπος για τις σφαγές, για τη φρίκη... Μια εφημερίδα, μάλιστα, της Νέας Υόρκης κυκλοφόρησε με κύριο τίτλο: "Είμαστε οι φονιάδες της υδρογείου".

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ναι, το θυμάμαι. Από κάτω είχε μια φωτογραφία μ'ένα βουνό σκοτωμένα παιδιά, που αγοράστηκε για ένα αστρονομικό ποσό.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο χαρτόνι). Μάλιστα! Λέει ότι όσο πιο πολύ βυθίζονται στα σκατά, τόσο πιο πολύ τ'απολαμβάνουν. Το χαίρονται.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στο χαρτόνι). Βεβαίως! Γιατί βυθίζονται στα δικά τους σκατά! Τα δικά μας σκατά, δε μας αηδιάζουν ποτέ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στο χαρτόνι). Σιγά!

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: (Στο χαρτόνι). Εμάς, δε μας αηδιάζουν ούτε τα δικά τους! Αμερικάνικο χαρμάνι!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στο χαρτόνι). Και μάλιστα μέσα σ'ωραίο κουτί!

(Ο τρελός, ενώ εξακολουθεί να μιλάει ατάραχος, σηκώνει αδιάφορος ένα χαρτόνι, και τους το δείχνει πίσω απ' το γραφείο).

ΤΡΕΛΟΣ: (Στο χαρτόνι). Ντροπή! Έχουμε και γυναίκες εδώ! Συμμαζευτείτε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στο χαρτόνι). Έχετε δίκιο. Ας αφήσουμε τις άνοστες αυτές συζητήσεις. Πεινάω κιόλας!

ΤΡΕΛΟΣ: Κι όμως, ποτέ η Αμερική και το σύστημα της δεν είχαν πιο αμέριστη υποστήριξη του κόσμου απ'όσο σήμερα. Όχι μόνο των βιομηχάνων, μα και των εργαζομένων της όλων σχεδόν. Όλοι, με τους εργάτες της επικεφαλής, είναι έτοιμοι να κατέβουν στους δρόμους και να δώσουν ένα μαθηματάκι

σ' αυτούς τους άθλιους ανατρεπτικούς, μαύρους κι άσπρους, που απειλούν ν' ανατρέψουν το κράτος των αφεντικών*.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στο χαρτόνι). Ηθικό δίδαγμα: Το αστικό κράτος δεν αλλάζει, αλλά γκρεμίζεται!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Στο χαρτόνι). Ιησουίτικη διαλεκτική. Από το κατά Λιν Πιάο Ευαγγέλιο;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Στο χαρτόνι). Αρχίζω να έχω μια μικρή αμφιβολία...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Κοιτάζει πρώτα, κι ύστερα δείχνει τα χαρτόνια. Την διασκεδάζουν, ιδιαίτερα το πρώτο). Τέλειο! Αυτό ακριβώς είναι το συμπέρασμα που βγαίνει από τα λόγια σας, σεβασμιότατε!

(Ο Μπερτότσο, δίνει το χαρτόνι του στον αστυφύλακα. Έπειτα, ξαφνικά, βγάζει ένα πιστόλι και σημαδεύει τους άλλους. Σκίζει το φίμωτρό του και κραυγάζει αποφασιστικά).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ψηλά τα χέρια! Ακουμπίστε όλοι στον τοίχο, αλλιώς πυροβολώ!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Τι είν' αυτά, Μπερτότσο; Τρελάθηκες;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ψηλά τα χέρια, είπα! Κι εσείς, κύριε διοικητά! Σας προειδοποιώ ότι έχω χάσει πια την υπομονή μου!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θεέ μου!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ησυχάστε, κύριε Μπερτότσο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ησυχάστε εσείς, κύριε διοικητά! Μην ανησυχείτε...

(Απ' το συρτάρι βγάζει μερικά ζευγάρια χειροπέδες. Τις δίνει στον αστυφύλακα και τον υποχρεώνει να φορέσει χειροπέδες σ' όλους).

Εμπρός, δέσε τους όλους στην κρεμάστρα!

(Πράγματι, στο βάθος υπάρχει μια κρεμάστρα, απ' όπου ο αστυφύλακας τους δένει όλους: μια χειροπέδη στον καρπό τους και μια στην κρεμάστρα).

* Τον καιρό που οι φοιτητές διαδήλωναν εναντίον του πολέμου του Βιετνάμ, πολλοί αμερικανοί εργάτες τους ξυλοκοπούσαν. "Αν σταματήσει ο πόλεμος, χάνουμε τις δουλειές μας", ήταν το σκεπτικό τους. (Στμ).

Μη με κοιτάτε έτσι! Σε λίγο θα καταλάβετε ότι αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος για να μ' ακούσετε! (Ο αστυφύλακας διστάζει. Αναρωτιέται αν πρέπει να φορέσει χειροπέδες και στη δημοσιογράφο). Ναι, και τη δεσποινίδα! Και τον εαυτό σου μετά! (Επειτα γυρίζει στον τρελό).

Εσύ τώρα, άτιμε Ιούδα, θα μου κάνεις τη χάρη να πεις στο αξιότιμο κοινό ποιος πραγματικά είσαι, γιατί αλλιώς σου την ανάβω! Κατάλαβες; (Οι αστυνομικοί κι η δημοσιογράφος δείχνουν ότι πειράζονται απ' την ασέβεια του. Ο Μπερτότσο γυρίζει σ' αυτούς).

Σιωπή εσείς!

ΤΡΕΛΟΣ: Κατάλαβα. Φοβάμαι, όμως, ότι αν τους τα πω έτσι, προφορικά, δε θα με πιστέψουν.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Και τι θέλεις, δηλαδή; Μήπως να τους τα τραγουδήσεις;

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι. Απλώς, θα 'ταν καλύτερο να τους έδειχνα τα έγγραφα, το βιβλιάριο του φρενοκομείου και τα λοιπά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Σύμφωνοι! Και πού τα 'χεις αυτά;

ΤΡΕΛΟΣ: Εκεί, μες στην τσάντα είναι.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αντε, πήγαινε να τα φέρεις! Μην κάνεις καμιά χαζομάρα, γιατί σ' έφαγα!

(Ο τρελός βγάζει απ' την τσάντα μια ντουζίνα βιβλιάρια και έγγραφα).

ΤΡΕΛΟΣ: Νάτα!

(Τα δίνει στον Μπερτότσο. Ο Μπερτότσο πάλι, τα παίρνει και τα μοιράζει στους υπόλοιπους, που τα παίρνουν με τα ελεύθερο χέρι τους).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ορίστε, κυρίες και κύριοι. Κοιτάξτε τα για να πειστείτε!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ε, όχι! Καθηγητής του σχεδίου; Εγκλείστηκε σε ψυχιατρικό ίδρυμα; Παρανοϊκός; Μα, αυτός είναι τρελός!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Βγάζει έναν στεναγμό ανακούφισης). Αυτό σας έλεγα μια ώρα τώρα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: (Που διαβάζει ένα άλλο βιβλιάριο). Δημόσιο Ψυχιατρείο Ίμολα, Βογκέρα, Βαρέζε... Γκο

ρίτζια... Πάρμα... Τα γύρισε όλα!

ΤΡΕΛΟΣ: Φυσικά! Ο γύρος της Ιταλίας... για τους τρελούς.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Δεκαπέντε ηλεκτροσόκ... Εικοσαήμερη απομόνωση... Τρεις κρίσεις καταστροφικής μανίας...

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: (Διαβάζει ένα άλλο έγγραφο). Πυρομανής! Δέκα εμπρησμοί!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Για να δω! (Διαβάζει). Εμπρηστής της βιβλιοθήκης της Αλεξανδρείας. Της Αλεξανδρείας της Αιγύπτου! Τον δεύτερο αιώνα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Αδύνατο! Για να δω! (Κοιτάζει εξεταστικά το έγγραφο). Ορίστε, αυτό το πρόσθεσε μόνος του. Το βλέπετε; Μετά το "Αλεξανδρείας"...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όστε είναι και πλαστογράφος! Απατεώνας, ηθοποιός... και πλαστοπροσωπία κάνει! (Γυρίζει στον τρελό που, στο μεταξύ, έχει καθίσει αφηρημένος, έχοντας στα γόνατα του τη μεγάλη τσάντα). Θα σε χώσω μέσα! Υποδύθηκες τον ιερέα και τον δημόσιο λειτουργό!

ΤΡΕΛΟΣ: (Πονηρά). Τσ, τσ! (Γνέφει όχι με το κεφάλι).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Δε γίνεται τίποτα... Είναι τρελός με πατέντα. Τα ξέρω όλα, κιόλας!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κρίμα! Κι είχα φτιάξει στο μυαλό μου ένα θαυμάσιο άρθρο! Μου τα χαλάσατε τώρα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Λύσε με, για να τον χαλάσω εγώ αυτόν! Βγάλε μου, σε παρακαλώ, τις χειροπέδες, Μπερτόσο!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μπράβο! Κι έτσι θα χαλάσεις την καριέρα σου! Στη χώρα μας, οι τρελοί είναι όπως οι ιερές αγελάδες στην Ινδία: αν τους αγγίξεις, την έβαψες!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τον αγύρτη, τον παλαβό κακούργο! Κάνει το δικαστή, κάνει ότι δήθεν ήρθε για έρευνα... Όσο σκέφτομαι ότι πήγε η καρδιά μου στην κούλουρη!

ΤΡΕΛΟΣ: Κι αυτό δεν είναι τίποτα, συγκριτικά μ' αυτό που θα πάθετε τώρα! Για προσέξτε!

(Βγάζει απ' την τσάντα του το μεταλλικό κουτί, που είχε αφήσει ο Μπερτόσο πάνω στο τραπέζι).

Μετρείστε μέχρι το δέκα, και θα τιναχτούμε όλοι

στον αέρα!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Ε, μην κάνεις ανοησίες! Τι είν' αυτό, πάλι;

ΤΡΕΛΟΣ: Είμαι τρελός, μα όχι ανόητος! Μέτρα τα λόγια σου, Μπερτότσο, και πέτα το πιστόλι! Αλλιώς, βάζω το δάχτυλο εδώ... και ψοφάμε όλοι μια ώρα αργότερα!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Θεέ μου! Σας παρακαλώ, κύριε τρελέ...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μην τον πιστεύεις, Μπερτότσο. Η βόμβα δεν έχει εκπυρσοκροτητικό μηχανισμό! Μπορεί να σκάσει;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Βέβαια, βέβαια. Πώς μπορεί να σκάσει;

ΤΡΕΛΟΣ: Μπερτότσο, παιδί μου, εσύ που κάτι καταλαβαίνεις απ' αυτά, αν και δεν κατέχεις γραμματική και συντακτικό, κοίταξε λίγο εδώ... Να, είναι αυτός εκπυρσοκροτητικός μηχανισμός; Κοίτα καλά! Λόνγκμπερ ακουστικός!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Τρομοκρατημένος, κλονίζεται. Αφήνει απ' τα χέρια το πιστόλι και τα κλειδιά απ' τις χειροπέδες). Λόνγκμπερ ακουστικός; Μα πού τον βρήκες;

(Ο τρελός παίρνει απ' το πάτωμα τα κλειδιά και το πιστόλι).

ΤΡΕΛΟΣ: Τον είχα εδώ. (Δείχνει την τσάντα του). Εδώ μέσα, έχει τα πάντα. Έχει κι ένα μαγνητόφωνο, όπου έχω καταγράψει όλους τους διαλόγους μας, από τότε που μπήκα εδώ μέσα!

(Βγάζει ένα μαγνητόφωνο και το δείχνει).

Νάτο!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Τι σκοπεύετε να κάνετε;

ΤΡΕΛΟΣ: Ε, γράφω καμιά εκατοστή κασέτες και τις στέλνω παντού: Στα κόμματα, στις εφημερίδες, στα Υπουργεία... Χα χα! Αυτό κι αν θα 'ναι βόμβα!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Όχι, δεν μπορείτε να κάνετε κάτι τέτοιο! Ξέρετε καλά ότι όλα όσα είπαμε, τα είπαμε υπό το κράτος ταραχής. Μας είχε αναστατώσει ένας ψευτικός δικαστής!

ΤΡΕΛΟΣ: Τι με μέλλει εμένα; Σημασία έχει να ξεσπάσει το

σκάνδαλο! Nolimus aut velimus... Σημασία έχει να μπορέσει ο ιταλικός λαός, όπως ο αγγλέζικος κι ο αμερικάνικος, να γίνει σοσιαλδημοκρατικός και μοντέρνος! Να μπορέσει, επιτέλους, να βροντοφωνάξει: "Είν' αλήθεια ότι είμαστε μες στα σκατά ως το λαιμό! Γι' αυτό και περπατάμε με το κεφάλι ψηλά! Όποιος ξέρει τι έχει κάτω απ' το πηγούνι του, κερδίζει σε αξιοπρέπεια!"

(Καθώς τα λέει αυτά, βάζει χειροπέδη στο ένα χέρι του Μπερτότσο και τον κρεμάει κι αυτόν).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Καλά. Κάντε ό,τι νομίζετε. Σας παρακαλώ, όμως, αποσυνδέστε αυτή τη βόμβα!

ΤΡΕΛΟΣ: Όχι, όχι! Αυτή θα μείνει εδώ, όπως είναι. Θα μπορέσει να σας κρατήσει ακίνητους, ώπου να προλάβω να ξεφύγω απ' τα νύχια σας. Πριν βγω, θα κατεβάσω αυτόν εδώ το μοχλό και θα φύγω στις μύτες των ποδιών μου. Εσείς πάλι, θα κρατάτε την αναπνοή σας, γιατί, αν έστω κι ένας σας κινηθεί ή φωνάξει βοήθεια, θα τιναχτούν όλα στον αέρα και δε θα μείνει ούτε ρουθούνι!

(Εκείνη τη στιγμή, σβήνει το φως).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τι τρέχει; Ποιος έσβησε το φως;

ΤΡΕΛΟΣ: Ποιος είναι; Όχι αστεία! Μη! Βοήθεια!

(Ακούγεται μια φωνή, που έρχεται απ' έξω απ' τη σκηνή και μια έκρηξη, που έρχεται κι αυτή απ' έξω απ' τη σκηνή).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Διάολε! Ο τρελός θα πρέπει να πέταξε τη βόμβα έξω! Ανάψτε το φως!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Θα πρέπει να ήταν διακοπή ρεύματος. Μπερτότσο, εσύ είσαι κοντά στο διακόπτη, δοκίμασε...

(Άξαφνα, φωτίζονται όλα και βλέπουμε τον Μερτότσο με το χέρι στο διακόπτη).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ουφ! Επιτέλους!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Μα τι έγινε;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ο τρελός! Ξέφυγε!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Ναι, θα βγήκε έξω...

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: (Δοκιμάζει το χερούλι της πόρτας).
Η πόρτα είναι κλειδωμένη...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Μήπως απ' το παράθυρο;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κοιτάξτε, κοιτάξτε! Έχω τόσο λεπτό καρπό, που η χειροπέδη βγήκε από μόνη της!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Είστε τυχερή. Εμείς, δυστυχώς... Τα κλειδα έμειναν στην τσέπη του τρελού. Γρήγορα, πάτε στο παράθυρο να δείτε τι έγινε!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (Πηγαίνει στο παράθυρο και κοιτάζει κάτω). Είναι πολύς κόσμος... έχει μαζευτεί γύρω απ' τον φουκαρά... Είναι φοβερό! Πώς έγινε αυτό;

(Γυρίζει στον διοικητή).

Μήπως έχετε να δηλώσετε τίποτα, κύριε διοικητά; (Έχει αμέσως αναλάβει το ρόλο της δημοσιογράφου. Του τείνει το μικρόφωνο).

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα, εγώ, μόλις είχα βγει...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Πώς είχατε βγει; Αφού είσασταν εδώ, δεμένος με τις χειροπέδες...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Ναι, έχετε δίκιο... Είμαι ζαλισμένος. Τα μέρδεψα με την άλλη φορά.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Όπως κι αν έχει το πράγμα, είστε κι εσείς δεσποινίς, μάρτυρας αυτών που έγιναν. Εμείς δεν ευθυνόμαστε καθόλου για το πέσιμο αυτού του φουκαρά.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Φυσικά... Αφού είσασταν δεμένοι. Θα πρέπει, μάλλον, ν' αναθεωρήσω τις απόψεις μου για το πέσιμο του αναρχικού...

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: (Μαζί κι ο αστυνόμος Π.). Για το Θεό! Όλοι κάνουμε λάθη! Πιστεύω ότι, στην περίπτωση αυτή, η πράξη του οφείλεται σε μια "ξαφνική φοβία του σκοταδιού". Ο τρελός, τρόμαξε απ' το σκοτάδι. Η μοναδική πηγή φωτός, έστω και αμυδρού, ήταν το παράθυρο. Όρμησε, λοιπόν, ο τρελός κατά το φως, κι έπεσε!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έτσι έγινε, το δίχως άλλο. Τρέχω αμέσως στο περιοδικό μου, να δώσω την είδηση.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Φυσικά, φυσικά... προέχει η δουλειά. Μας συγχωρείτε για την αγένεια. (Δίνουν όλοι με τη σειρά στη δημοσιογράφο το αριστερό τους χέρι). Να σας ξαναδώμε.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Χάρηκα πολύ. Αν μας χρειαστείτε ποτέ, είμαστε πάντα στη διάθεση σας...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Στο επανιδείν, δεσποινίς...

(Λέγοντας αυτό, βγάζει αφηρημένος το δεξί του χέρι απ' τη χειροπέδη και το δίνει στη δεσποινίδα. Της φιλά το χέρι κι ύστερα ξαναβάζει το δεξί του χέρι στη χειροπέδη. Η δημοσιογράφος, συνειδητοποιεί την κίνηση και, για μια στιγμή, κοιτάει ολόγυρά της σαστισμένη. Ο αστυνόμος Π. δίνει στον Μ. μια καρπαζιά. Η δημοσιογράφος συνέρχεται και φεύγει).

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ευχαριστώ για όλα. Θα ξαναϊδωθούμε.

(Βγαίνει έξω, αφού ξεκλειδώνει).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: (Στον αστυνόμο Π.). Γιατί με χτύπησες; Δε θα 'πρεπε να της φιλήσω το χέρι, γιατί είναι ανύπαντρη; Μα τι παλιομοδίτικους τρόπους έχεις;

(Η πόρτα ανοίγει ξαφνικά και μπαίνει ο ηθοποιός, που έπαιζε το ρόλο του τρελού. Τώρα έχει μαύρη γενειάδα και φουσκωτή κοιλιά. Κουβαλάει μια μαύρη τσάντα κι έχει ύφος βλοσυρό).

ΚΥΡΙΟΣ: Με συγχωρείτε. Εδώ είναι το γραφείο του αστυνόμου του πρώτου τμήματος Πολιτικών Υποθέσεων;

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Πάλι εσύ;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Μα δεν γκρεμοτσακίστηκες;

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ: Γάτος είσαι; Εφτάψυχος;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Φόρεσε μια ψεύτικη γενειάδα, έβαλε και μια ψεύτικη κοιλιά...

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Θα σου ξεριζώσω τη γενειάδα τρίχα τρίχα και θα σου τη δώσω να τη φας.

(Χύνονται καταπάνω του όλοι μαζί, ξεκολλώντας απ' το τοίχο την κρεμάστρα).

ΚΥΡΙΟΣ: (Ουρλιάζει). Για όνομα του Θεού! Τι κατώματα είν' αυτά!

(Αντιστέκεται, τους δίνει μια, και τους πετάει στο δεξιό τοίχο).

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δεν είναι ψεύτικη! Εκτός κι φύτεψε

καλά μια μια τις τρίχες!

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Μ.: Και η κοιλιά του είν' αληθινή!

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Συγχωρέστε μας, κύριε, αλλά σας περάσαμε για κάποιον άλλον. Του μοιάζετε τόσο πολύ!

ΚΥΡΙΟΣ: Ορίστε μας! Τι συμπεριφορά είν' αυτή; Το συνηθίζετε να ξεριζώνετε τα γένια και να τοιμπάτε την κοιλιά όλων των δικαστικών, που έρχονται για έρευνα;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Π.: Δικαστικών; Για έρευνα;

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: Είστε δικαστικός;

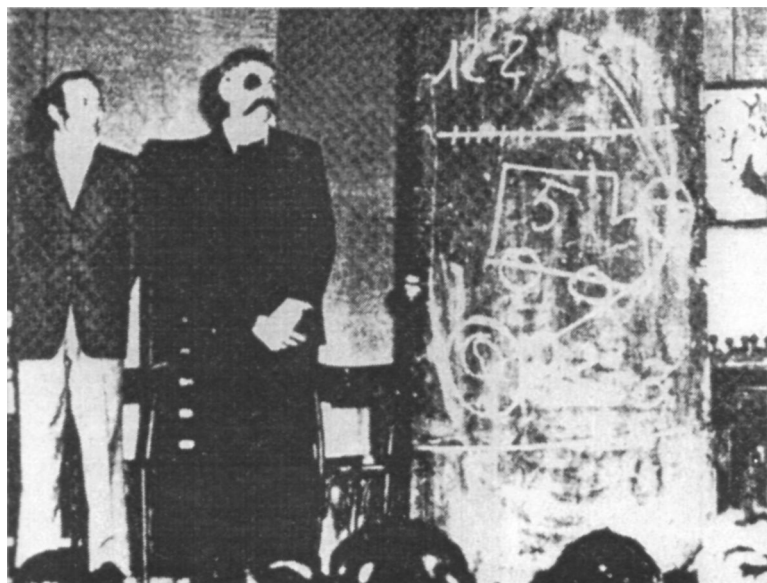
ΚΥΡΙΟΣ: Φυσικά. Γιατί ταραζέστε έτσι; Δικαστικός Αντόνιο Γκαρασίντι, του Ανωτάτου Συμβουλίου. Βρίσκομαι εδώ για μια έρευνα, σχετικά με το θάνατο του αναρχικού... Σας πειράζει ν' αρχίσουμε αμέσως;

(Κάθεται στο γραφείο και βγάζει από την τσάντα του διάφορα έγγραφα. Και οι τέσσερις αστυνομικοί, σωριάζονται καταγής και παρασέρνουν μαζί τους και την κρεμάστρα).

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ: Όχι, όχι... Ας αρχίσουμε αμέσως...

(Σκοτάδι. Μουσική)

ΑΥΛΑΙΑ

Σκηνή από την παράσταση του έργου

LA COMUNE
presenta

**MORTE
ACCIDENTALE
DI UN ANAR
CHICO E DI
ALCUNI ALTRI
SOVVERSIVI
di Dario Fo**

partecipano:
**RENATO GARI
GIORGIO NADDI
SILVANA DE SANTIS**

**DARIO FO
RENZO LOVISOLO
IRENEO PETRUZZI
PINO TAMAGNI**

Η αφίσα για την παράσταση του έργου στην Ιταλία

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. ΚΛΕΨΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ
2. ΕΙΧΕ ΔΥΟ ΠΙΣΤΟΛΙΑ
3. ΟΙ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ ΔΕΝ ΠΑΙΖΟΥΝ ΦΛΙΠΕΡ
4. ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ, ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ
5. ΟΠΟΙΟΣ ΚΛΕΒΕΙ ΕΝΑ ΠΟΔΙ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ
6. ΔΕΣΕ ΜΕ, ΕΓΩ ΘΑ ΤΑ ΣΠΑΣΩ ΟΛΑ !!!
7. Η ΜΑΡΙΧΟΥΑΝΑ ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΓΛΥΚΙΑ

ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ - ΦΡΑΝΚΑ ΡΑΜΕ

1. ΟΛΟ ΣΠΙΤΙ, ΚΡΕΒΑΤΙ, ΕΚΚΛΗΣΙΑ
2. ΜΑΜΑ ΦΡΗΚ10 & ΜΥΣΤΕΡΟ ΜΠΟΥΦΟ

Ο τυχαίος θάνατος ενός αναρχικού

"Μπροστά στο ανέβασμα του επαναστατικού κινήματος, παρόλες τις προσπάθειες των συνδικάτων και των γραφειοκρατών της παλιάς και της νέας αριστεράς να το επαναφομοιώσουν, η εξουσία οδηγείται μοιραία να παίξει αυτή τη φορά το ψεύτικο χαρτί της τρομοκρατίας... Η ιταλική αστική τάξη του 1969... δεν έχει πια ανάγκη από τα σφάλματα των παλιών αναρχικών για να βρει μια πρόφαση και να υλοποιήσει την ολοκληρωτική της φύση, παγιδεύοντας τους νέους αναρχικούς με μian αστυνομική σκευωρία... Η μπόμπα του Μιλάνου έσκασε εναντίον του προλεταριάτου. Προορισμός της ήταν να χτυπήσει τα λιγότερο ριζοσπαστικοποιημένα στρώματα του πληθυσμού, ώστε να τα κάνει να συμμαχήσουν με την εξουσία, και να καλέσει σε συσπείρωση την αστική τάξη...